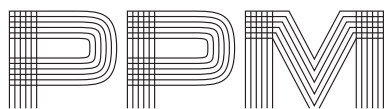

Årsredovisning

2007

Premiepensionsmyndigheten

År 2007 i sammandrag

- Premiepensionsmyndigheten (PPM) gör bedömningen att myndigheten har nått målen i regleringsbrevet för år 2007. Myndigheten anser dock att kunskapsnivån om pensionssystemet fortfarande är för låg.
- Resultatet för budgetåret 2008 uppgick till 222 (56) miljoner kronor.
- Avkastningen i fondrörelsen var under år 2007 5,6 procent, medan avkastningen i den traditionella försäkringen uppgick till 3,8 procent.
- Den genomsnittliga årliga avkastningen i premiepensionssystemet har sedan de första inbetalningarna till systemet ägde rum år 1995 varit 5,8 procent. Motsvarande avkastning inom inkomstpensionssystemet har beräknats till 3,1 procent per år.
- Värdet på 5,8 miljoner pensionssparares fondinnehav uppgick vid årsskiftet till 308 miljarder kronor. Den 31 december hade ca 99 procent av pensionsspararna haft en positiv värdeutveckling på sina konton sedan de inträdde i systemet.
- Vid årsskiftet fanns 86 fondbolag med totalt 785 fonder registrerade i premiepensionssystemet.
- Tillgångarna i den traditionella försäkringen uppgick till 1,3 miljarder kronor vid utgången av året. Andelen personer som valt att ta ut premiepensionen i form av traditionell försäkring under året utgör ca 14 procent.
- Avgiftsuttaget från pensionsspararna för PPM:s administrationskostnader uppgick till 380 miljoner kronor, vilket motsvarade 0,13 procent av värdet på pensionsspararnas premiepensionskonton. Under året infördes ett tak för avgiftsuttaget på 100 kronor per pensionssparare och år.
- För att tillförsäkra pensionsspararna låga kostnader ställer PPM krav på fondförvaltarna att lämna rabatt på fondernas ordinarie avgifter. Under året har rabattmodellen förändrats. Fondbolagens förvaltningsavgifter för år 2007 uppgick till ca 2,4 miljarder kronor. Av dessa kommer ca 1,5 miljarder kronor att återföras till pensionsspararna i form av rabatter. Detta motsvarar en sänkning av den genomsnittliga förvaltningsavgiften från 0,84 procent till 0,33 procent, dvs. en rabatt på 0,51 procentenheter.
- Antalet fondbyten uppgick till 2,6 miljoner vilket är ökning med 31 procent jämfört med föregående år.
- Premiepension betalas ut till ca 449 000 personer, vilket utgör ca 8 procent av det totala antalet pensionssparare. Det genomsnittliga månadsbeloppet uppgår till drygt 100 kronor per person. Totalt har 460 miljoner kronor betalats ut i premiepension.
- För att förbättra information och vägledning inom pensionsområdet har PPM och Försäkringskassan bildat Pensionsrådet, där även representanter från bl.a. arbetstagar-, arbetsgivar- och pensionsorganisationer ingår.

Innehåll

Läsanvisning – Återrapporteringskrav till regeringen	4
Förvaltningsberättelse	5
PPM:s verksamhet	5
<i>Fondförsäkring</i>	10
<i>Traditionell försäkring</i>	22
<i>Tillfällig förvaltning</i>	29
<i>Pensionsspararna</i>	33
<i>Resultat och driftskostnader</i>	40
<i>Finansiering och investeringar</i>	42
<i>Kompetensförsörjning</i>	44
<i>Riskhantering</i>	47
Femårsöversikt och sammanställning över väsentliga uppgifter	55
Resultaträkningar	57
Resultatanalys 2007	58
Balansräkningar	59
Förändring i eget kapital	59
Kassaflödesanalys	60
Företagsinformation/Noter	61
Styrelsen	78

Årsredovisning för Premiepensionsmyndigheten avseende år 2007

Diariennr: EKO 2008-17

Datum: 2008-02-19

Läsanvisning – Återrapporteringskrav till regeringen

Regeringen har för budgetåret 2007 i regleringsbrevet meddelat krav på återrapportering. Nedan redovisas var i årsredovisningen återrapporteringen sker:

Återrapporteringskrav	Rapporteras i avsnitt
Verksamhetsområde Premiepensionsadministration	
Avgiftsuttaget	Finansiering och investeringar
Premiepensionssystemets avkastning, tillgångsfördelning och risk	Fondförsäkring och Traditionell försäkring
Övriga återrapporteringskrav	Resultat och driftskostnader
Verksamhetsgren Fondförsäkring	
Antal pensionsärenden	Pensionsspararna och Femårsöversikt
Övriga återrapporteringskrav	Fondförsäkring
Verksamhetsgren Traditionell försäkring	
Antal pensionsärenden och fördelning av dessa på fondförsäkring och traditionell försäkring	Pensionsspararna och Femårsöversikt
Övriga återrapporteringskrav	Traditionell försäkring
Verksamhetsgren Tillfällig förvaltning	
Samtliga återrapporteringskrav	Tillfällig förvaltning
Övriga mål och återrapporteringskrav	
Samtliga återrapporteringskrav avseende information till pensionsspararna	Pensionsspararna
Samverkan mellan Försäkringskassan och PPM	PPM:s verksamhet

PPM har vidare återrapporterat uppdrag som följer av regleringsbrevet enligt följande:

Uppdrag	Rapport
2. Redovisning av i vilken grad den särskilda krediten för handel med fonder utnyttjats under 2006 samt det framtida behovet av en sådan kredit (1 mars 2007) ¹ .	Redovisning av den särskilda kreditens utnyttjande under 2006 (dnr 07-131).
3. Redovisning av driftkostnaderna uppdelat på löpande och tillfälliga utgifter för personal, konsulter/övriga köpta tjänster, arbetsplatskostnader, extern information och övriga kostnader, utgifter för amortering och räntor avseende låneramen enligt 20 § och räntekontokrediten enligt 21 § i budgetlagen, samt ersättning som skall utges till andra myndigheter för gemensamma kostnader för administration av premiepensionssystemet under 2008.	Budgetunderlag för 2008–2010 (dnr 07-117)
4. Redovisning av förslag till vissa ändringar i premiepensionssystemet (30 april 2007).	Förslag till ändringar i premiepensionssystemet (dnr 06-609).
Utgiftsprognoser inklusive prognos för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit för rörelsekapitalbehov för 2007 och 2008 och användningen av den särskilda krediten enligt 23 § budgetlagen vid tre tillfällen (15 maj, 15 augusti och 5 november).	Utgiftsprognoser (dnr EKO 2007-12, EKO 2007-23 och EKO 2007-32).

¹ Uppdrag i regeringens regleringsbrev för budgetåret 2006 avseende Premiepensionsmyndigheten.

Förvaltningsberättelse

Premiepensionsmyndigheten (PPM) ska enligt lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Premiepensionsmyndigheten för varje kalenderår upprätta en årsredovisning enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Av regeringens regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende PPM framgår dessutom att PPM ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS) samt 1 kap. 3 och 4 §§, 2 kap. 5 och 8 §§, 3 kap. 3 §, samt 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Årsredovisningen ska även innehålla en resultatredovisning och en sammanställning över väsentliga uppgifter samt övriga väsentliga upplysningar (enligt 2 kap. 4 § andra stycket och 5 § samt 3 kap. FÅB).

I årsredovisningen har jämförande siffror för år 2006 redovisats inom parentes.

En anpassning till internationella redovisningsstandarder, IFRS och s.k. lagbegränsad IFRS, har skett från och med 1 januari 2007. Föregående års siffror har omräknats. Förändringarna har inte medfört någon påverkan på nettoresultatet eller på eget kapital under någon period utan endast medfört omklassificeringar i resultaträkningen.

PPM:s verksamhet

PPM är försäkringsgivare för premiepensionen i det allmänna ålderspensionssystemet. PPM:s huvudsakliga uppgifter är att hantera individuella konton för pensionsmedel i olika värdepappersfonder, att besluta om och medverka vid utbetalning av pensioner, att tillhandahålla efterlevandeskydd under pensionstid samt att informera om premiepensionssystemet. PPM ansvarar också för den tillfälliga förvaltningen av avgiftsmedel hos Riksgälden. Myndighetens verksamhet ska bedrivas enligt försäkringsmässiga principer.

Regeringen har beslutat att målet för verksamhetsområdet premiepensionsadministration är att

- administration och förvaltning av premiepensionerna ska bedrivas med låga kostnader och till nytta för pensionsspararna,
- de erbjudna försäkringsprodukterna över tiden var för sig ska bära sina egna kostnader.

PPM bedriver försäkringsrörelse avseende fondförsäkring och traditionell försäkring.

Finansinspektionen utövar tillsyn över PPM:s verksamhet. Tillsynen är i allt väsentligt densamma som den Finansinspektionen har över försäkringsbolag.

PPM leds av en styrelse med fullt ansvar inför regeringen. Revisionsutskottet är ett beredningsorgan till styrelsen och bistår i frågor avseende riskbedömningar, internkontroll, extern redovisning, extern revision och internrevision. Generaldirektören ansvarar för och leder den löpande verksamheten enligt styrelsens

direktiv och riktlinjer. Myndighetens centrala förvaltning är lokaliserad till Stockholm. I Söderhamn bedrivs bl.a. kundservice och handläggning av pensions-ärenden, viss it-verksamhet samt skanning och dokumenthantering. Medelantalet² anställda vid myndigheten uppgick under år 2007 till 184, jämfört med 190 under år 2006.

Viktigare händelser under året

Översyn av administrationen av den allmänna ålderspensionen

I december 2006 föreslog Pensionsadministrationsutredningen i sitt betänkande att en ny myndighet, Ålderspensionsmyndigheten, skulle bildas för att administrera den allmänna ålderspensionen. Den nya myndigheten skulle hantera inkomst-, tilläggs-, garanti- och premiepensionen, och som en följd av detta skulle PPM läggas ned. Betänkandet remissbehandlades under första kvartalet 2007 och PPM tillstyrker övervägandena och förslagen. Betänkandet och remissvaren bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Reformeringen av premiepensionssystemet

Under våren lämnade PPM på uppdrag av regeringen förslag på åtgärder för att underlätta för pensionsspararna i valet av fonder och för att uppnå en mer rättvis kostnadsfördelning inom systemet. För att minska fondutbudet föreslog PPM att en årsavgift på 100 000 kronor införs per fondbolag samt att fonder med lägst avkastning inom respektive kategori, efter en femårsperiod, utesluts ur systemet. För att få en mer rättvis fördelning av kostnaderna föreslog PPM att de sparare som byter fonder oftare än var tredje månad får betala en fondbytesavgift på 20 kronor per byte. PPM föreslog även att färdiga fondportföljer införs där pensions-spararna ska kunna välja risknivå med hjälp av PPM-Lotsen, och där sedan PPM hjälper till att välja fonder för dem som så önskar.

Nytt samarbetsavtal mellan PPM och fondförvaltarna

Den 1 april 2007 trädde en ny rabattmodell för fonderna inom premiepensions-systemet i kraft. Den nya modellen förväntas ge en ökad årlig rabatt till pensions-spararna på ca 250 miljoner kronor. För 2007 bidrog det nya avtalet, som endast var ikraft under tre kvartal, till att kostnaderna för fondförvaltningen sänktes från 0,40 till ca 0,33 procent av det förvaltade kapitalet. Det motsvarar en avgiftssänkning på ca 200 miljoner kronor. Då ytterligare kapital investeras i fonderna kommer det samlade värdet av rabatten på förvaltningsavgifterna att öka ytterligare i framtiden.

Införande av avgiftstak för pensionsspararna

PPM beslutade under våren att fr.o.m. 2007 införa ett tak för avgiftsuttaget på 100 kronor per pensionssparare och år. Avgiftsuttaget ska täcka myndighetens

---

² Medelantalet anställda motsvarar antalet årsarbetskrafter enligt ESV:s allmänna råd 2 kap. 4 § FÅB.

administrationskostnader och amorteringar. Drygt 2 miljoner sparare betalade den maximala avgiften under 2007 och den genomsnittliga avgiften uppgick till 0,13 procent av förvaltad kapital.

Förbättrat beslutsstöd för pensionsspararna

Under våren genomfördes åtgärder för att förbättra det beslutsstöd som erbjuds pensionsspararna på PPM:s webbplats. Nya värdeförändringsmått infördes liksom mått på vilken risk som den valda fondportföljen är behäftad med. Tjänsterna syftar till att underlätta för pensionsspararna att utvärdera sina fondval. Dessutom infördes en tjänst som möjliggör en omedelbar rebalansering av portföljen till samma fördelning som gällde vid föregående fondval.

Förändring inom den traditionella försäkringen

Den 1 april fattade PPM:s styrelse beslut om en ny placeringspolicy för den traditionella försäkringen. Detta innebär att garantiräntan för nya premieinbetalningar sänktes från 2,75 till 0 procent. Sänkningen innebär att solvensen (som påverkas av förändringar i garanterade utfästelser) kommer att förstärkas över tid, vilket möjliggör för PPM att bibehålla nuvarande aktieandel i portföljen. Detta förväntas långsiktigt innebära en bättre avkastning för de försäkrade.

För att reducera risken i aktieportföljen ändrades även fördelningen mellan svenska och globala aktier. De globala aktiernas andel ökade från 6 till 18 procent medan de svenska aktiernas andel minskade från 21 till 9 procent. Efter en översyn av förvaltningen av aktieportföljen fattades beslut om nya fondförvaltare. Den nya förvaltningsstrukturen implementerades under senhösten och aktieportföljen är nu fördelad på fyra fonder förvaltade av Swedbank Robur Fonder, Handelsbanken Fonder, State Street Banque och Gartmore Investment.

Privata aktörers webbaserade PPM-tjänster

Under 2007 började allt fler finansiella företag att erbjuda sina kunder olika typer av webbaserade tjänster med anknytning till premiepensionssystemet. Tjänsterna innebär att en kund på det aktuella företags webbplats kan lämna sin PPM pin-kod och därefter utföra fondbyten på sitt premiepensionskonto, få tillgång till den information som finns på kontot samt få allmän information om premiepensionssystemet. Flera företag erbjuder dessutom sina kunder att mot en avgift förvalta deras premiepensionskonton, dvs. utföra fondbyten för kundernas räkning. Utvecklingen har ägt rum utan PPM:s medverkan.

PPM anser att pensionsspararnas intressen tillgodoses bäst om PPM har en reglerad samverkan med de finansiella företagen, där deras webbplatser kan användas som en informationskanal för att säkerställa att kunderna får en korrekt helhetsbild av pensionssystemet samt av sitt eget pensionssparande. Kunderna ska via de samverkande företagens webbplatser kunna logga in på sina premiepensionskonton och göra fondbyten på ett säkert och enkelt sätt. I slutet av året startade PPM ett projekt med syfte att genomföra samverkan med dessa finansiella aktörer. Inom ramen för projektet ska en detaljerad strategi utarbetas, avtal ska tas fram samt nödvändig teknik- och systemutveckling krävställas och genomföras.

Det myndighetsgemensamma programmet

Försäkringskassan och PPM inrättade hösten 2004 ett myndighetsgemensamt program vars utgångspunkt är att bredda, fördjupa och vidareutveckla samverkan mellan myndigheterna. Programmet ska leda till en effektiv och väl fungerande ålderspensionsverksamhet med fokus på de försäkrade. Vidare ska samarbetet möjliggöra att ansvaret för pensionsadministrationen kan samlas hos en myndighet inom fem år.

Under år 2007 har arbetet varit inriktat bl.a. på det orange kuvertet. En vidareutveckling har skett av kostnadsredovisningen i version 2008 och en ny layout har tagits fram för version 2009.

Vidare har ett gemensamt projekt startats för utveckling av gemensamma webbtjänster. Målet är att kunna presentera innehållet i det orange kuvertet på webben och även att erbjuda ett förbättrat stöd inför, i samband med och efter uttag av pension.

Myndigheterna har också samverkat med bl.a. det nyinrättade Pensionsrådet, Pensionssystemets årsredovisning, gemensamma broschyrer och i ett projekt rörande enhetliga pensionsprognoser.

Pensionsrådet

Försäkringskassan och PPM har för att förbättra information och vägledning inom pensionsområdet bildat samverkansforumet Pensionsrådet för att utveckla samarbetet mellan aktörerna på området. I rådet ingår representanter från LO, TCO, SACO, Svenskt Näringsliv, Försäkringsförbundet, Konsumenternas försäkringsbyrå, Minpension.se och pensionärsförbunden. Sedan december 2007 deltar också Finansinspektionen och Konsumentverket i rådets verksamhet.

Rådet ska bl.a. verka för:

- Tydligare gemensam information om pensionens alla delar.
- Samordning av informationsinsatser via Internet och genom direkta möten med medborgarna.
- Samordning av beräkningsgrunderna i pensionsprognoserna.
- Bättre faktaunderlag för hela pensionen och uppföljning av det faktiska ekonomiska utfallet av de olika delarna i pensionen.

Under 2007 har ett projektarbete inletts för att öka förståelsen, användbarheten och jämförbarheten avseende pensionsprognoserna. Ett arbete avseende uppdatering av en gemensam ordlista för hela pensionsområdet, Pensionsorden, har också genomförts, för fortsatt beredning inom ramen för Pensionsrådets verksamhet i syfte att etablera en gemensam standard för hela pensionsområdet.

Ett arbete för ”utbildning av pensionsutbildare” med sikte på medlemmarna i dels de fackliga organisationerna, dels pensionärsorganisationerna har initierats. Arbetet kommer så långt det är möjligt att anpassas till och eventuellt integreras i det arbete Finansinspektionen inlett på regeringens uppdrag för att minska det finansiella utanförskapet.

Efterlevandeskydd före pensionstid

Riksdagen har flera gånger flyttat fram införandet av premiepensionens efterlevandeskydd före pensionstid. Det senaste beslutet om senareläggning från december 2007 innebär att skyddet ska införas den 1 januari 2010. PPM anser att skyddet inte kan bli ekonomiskt bärkraftigt och att det därför inte bör införas. Det är enligt PPM:s bedömning osäkert om skyddet överhuvudtaget kommer att införas.

Tjänsteexport

PPM kan bedriva tjänsteexport inom myndighetens kunskapsområde till i huvudsak länder som har för avsikt att införa pensionssystem med fondbaserade inslag. PPM:s tjänsteutbud omfattar två basjänster – rådgivning och stöd, samt PPM:s tekniska lösningar till den del PPM kan förfoga över dessa – vilka kan exporteras antingen i fristående delar eller i form av en helhetslösning.

PPM har inte bedrivit någon tjänsteexport under år 2007.

Bedömning av måluppfyllelse

Fondhandeln har kunnat genomföras enligt regelverket gentemot pensionsspararna och fondförvaltarna. Administrationen av den traditionella försäkringen och tillfälliga förvaltningen har genomförts med god kvalitet och säkerhet. Pensionsärenden och pensionsutbetalningar har hanterats säkert och inom givna ramar.

It-utvecklingsarbetet har i allt väsentligt kunnat genomföras som planerat. Den nya plattformen för pensionssparartelefoni som skulle ha införts under år 2007 har dock blivit framskjuten till år 2008.

Som PPM redan förra året konstaterade har det visat sig vara svårt att höja pensionsspararnas kunskapsnivå i den utsträckning som den nuvarande utformningen av premiepensionssystemet förutsätter. Under 2008 kommer PPM därför, bl.a. i samverkan med Försäkringskassan och andra aktörer inom pensionsområdet, att intensifiera arbetet inom detta område.

Verksamheten har hållit sig inom de medelsramar myndigheten tilldelats under budgetåret 2007.

PPM har under året verkat för att sänka pensionsspararnas kostnader dels genom införandet av ett nytt rabattsystem, dels genom att begränsa avgiftsuttaget för PPM:s administration till 100 kronor per pensionssparare.

Mot bakgrund av ovanstående gör PPM bedömningen att myndigheten har nått målen i regleringsbrevet för år 2007.

Fondförsäkring

Fondförsäkring är den del av PPM:s verksamhet som omfattar placeringen av pensionsspararnas fastställda pensionsrätter. Lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP) föreskriver att medel som motsvarar fastställda pensionsrätter för premiepension ska fonderas och att pensionsspararna ska ha möjlighet att själva bestämma om förvaltningen av de medel som fonderas för deras räkning.

PPM bedömer att arbetet inom fondadministrationen under året har genomförts med god kvalitet och säkerhet samt att regelverket har följts gentemot pensions-spararna och fondförvaltarna.

Fondutbudet

Alla fonder som är registrerade hos Finansinspektionen och som uppfyller kraven i UCITS-direktivet (85/611/EEG med senare ändringar) får registreras i premiepensionssystemet. Därutöver ska den fondförvaltare som önskar delta, acceptera de villkor som PPM har ställt upp för deltagande avseende daglig handel, rabatt på förvaltningsavgiften, rapportering av kurser m.m.³

En fondförvaltare har möjlighet att registrera högst 25 fonder i premiepensionssystemet. När flera förvaltare ingår i samma förvaltargrupp får förvaltarna som ingår i gruppen sammanlagt registrera högst 50 fonder.

I premiepensionssystemet deltog per den 31 december 2007 86 (83) fondförvaltare med tillsammans 785 (779) fonder. Under år 2007 har 4 (6) nya fondförvaltare registrerats i systemet medan 1 (6) fondförvaltare har avregistrerats.

Inflöde av kapital

Under december 2007 placerades de fastställda pensionsrätterna för intjänandeåret 2006 i premiepensionssystemet. Premieinkomsten för året uppgick till 27,6 (49,6) miljarder kronor. I jämförelse med föregående år minskade inflödet av kapital. Förklaringen är att under år 2006 ändrades tidpunkten för när de fastställda pensionsrätterna skulle placeras i premiepensionssystemet. Det medförde att pensionsrätter för både intjänandeåren 2004 och 2005 placerades under 2006 (i januari placerades 24,6 miljarder som avsåg pensionsrätter för intjänandeåret 2004 och i december placerades 25,0 miljarder som avsåg pensionsrätter för intjänandeåret 2005).

I december 2007 tillkom 163 329 nya pensionssparare i premiepensionssystemet. Deras pensionsrätter motsvarade ca 239 miljoner kronor och ingår, tillsammans med de övriga spararnas pensionsrätter, i PPM:s tillfälliga förvaltning fram tills dess att pensionsrätterna placeras i fonder. Pensionsspararna tilldelas den ränta som förvaltningen genererar för motsvarande tid.

Pensionsspararnas val

För de nya sparare som inte aktivt har valt fonder fram till april respektive år placerar PPM medlen i Premiesparfonden. Under april månad 2007 placerade PPM pensionsmedel i Premiesparfonden för de pensionssparare som tillkom i december

---

³ Villkoren framgår av det samarbetsavtal som upprättas mellan PPM och det fondbolag som önskar ansluta sig till premiepensionssystemet.

2006 och som fram till april 2007 inte hade gjort ett aktivt fondval. För denna grupp motsvarade pensionsrätterna ca 182 (148) miljoner kronor. Orsaken till att beloppet ökat är främst att de nytillkomna pensionsspararna i genomsnitt hade något mer att placera jämfört med året innan. Av tabell 1 framgår andelen nytillkomna sparare som gjort ett aktivt fondval under åren 2000–2007 fördelat på kön.

År	Andel aktiva väljare Totalt, procent	Kvinnor, procent	Män, procent	Antal väljare tusental
2007	1,6	1,6	1,7	133
2006	7,4	7,4	7,5	115
2005	8,0	8,3	7,7	117
2004	9,4	9,3	9,5	129
2003	8,4	8,4	8,3	150
2002	14,0	14,0	14,3	196
2001	18,0	18,2	16,8	493
2000	67,0	68,0	66,0	4 420

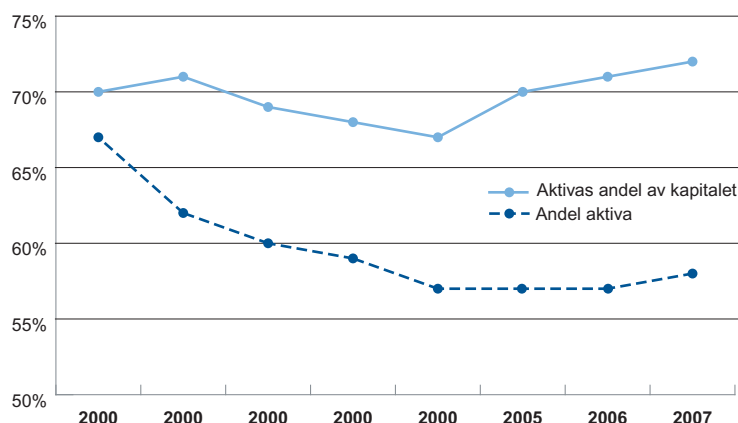
Tabell 1. Andelen nytillkomna pensionssparare som har gjort ett aktivt val, fördelat på samtliga, kvinnor och män, samt det totala antalet i tusental, åren 2000–2007.

Det höga valdeltagandet i det första fondvalet år 2000 förklaras främst av att det var stora delar av den vuxna befolkningen som omfattades och att det kapital som placerades bestod av ackumulerade pensionsrätter för åren 1995–1999. Dessutom genomförde PPM en omfattande informationskampanj och det massmediala intresset var stort. Vid det första valet år 2001 bestod de nytillkomna pensionsspararna främst av unga personer samt av ca 100 000 förtidspensionärer. Vid valen åren 2002–2007 var de nytillkomna pensionsspararna främst unga personer med små belopp att placera.

Jämfört med nytillkomna under år 2006 har aktiviteten bland nytillkomna år 2007 minskat betydligt, från 7,5 procent till 1,6 procent, vilket beror på att PPM ändrat kommunikationsstrategi. Tidigare år har PPM, kort efter utskicket av det orange kuvertet, skickat ut ett ”valpaket” som innehöll valblankett, guide till fondvalet samt fondkatalog. Årets nytillkomna pensionssparare fick istället information i samband med det orange kuvertet, där de upplystes om att de kunde beställa fondkatalog och valblankett från PPM via kundservice eller www.ppm.nu. Bakgrunden till PPM:s ändrade strategi är den låga andelen som gör egna val. Istället avser PPM att rikta mer utförlig information till dem som hunnit vara med i systemet en tid och har mer medel på sina konton att placera. Bedömningen är att individen då är mer mottaglig för information. En första utvärdering av den nya strategin kommer att kunna göras efter år 2008.

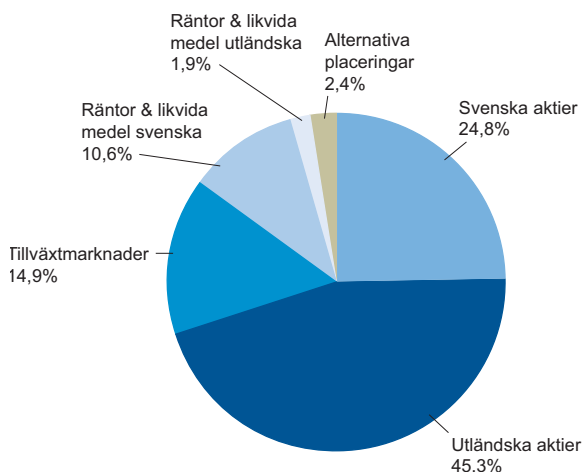
Figur 1 visar utvecklingen av andelen aktiva pensionssparare⁴ samt deras andel av pensionskapitalet. Punkterna i diagrammet visar förhållandet per den 31 december varje år. Fram till år 2004 minskar andelen aktiva men därefter förändras trenden och andelen aktiva stabiliseras. I slutet av 2007 hade 57,5 (57,4) procent av pensionsspararna gjort ett aktivt val. För tredje året i rad ökar de aktivas andel av kapitalet. Deras andel av kapitalet uppgick i slutet av 2007 till 71,7 (70,5) procent. Förklaringen är att de aktiva i genomsnitt har haft en bättre avkastning än de passiva.

⁴ Pensionssparare som gjort ett aktivt fondval vilket innebär att medlen inte är placerade i Premiesparfonden.

Figur 1. Andelen aktiva pensionssparare och deras andel av fonderat kapital för åren 2000–2007.

Den 31 december 2007 hade totalt 5,8 (5,6) miljoner pensionssparare ett fondinnehav i premiepensionssystemet till ett marknadsvärde om ca 308 (267) miljarder kronor. Av detta kapital var 28,3 procent placerat i Premiesparfonden som förvaltas av Sjunde AP-fonden. Premiesparfonden har ändrat placeringsstrategi under året. Fonden placerar 82 procent av tillgångarna i aktier (varav 20 procent i svenska aktier, 10 procent i tillväxtmarknader och 52 procent i utländska aktier), 8 procent i räntebärande värdepapper (varav 4 procent i svenska realränteobligationer, 2 procent i nominella amerikanska statsobligationer och 2 procent i nominella brittiska statsobligationer) samt 10 procent i alternativa placeringar (varav 8 procent i riskkapitalfonder och 2 procent i hedgefonder).

Figur 2. Fondkapitalet, inklusive Premiesparfonden, fördelat på aktier och räntebärande värdepapper, 31 december 2007.

Fondkapitalet i hela premiepensionssystemets fondrörelse, Premiesparfonden inkluderat, fördelar sig med ca 60 (57) procent i globala aktier, varav 15 procentenheter tillväxtmarknader och 45 procentenheter utländska aktier. Cirka 25 (32) procent är placerade i svenska aktier, 13 (11) procent i räntebärande värdepapper och likvida medel och 2 (0) procent i alternativa placeringar (i huvudsak hänförliga till placeringar i Premiesparfonden och Premievals-fonden). Beräkningen för år 2007 grundar sig på en ny metodik där en genomgång av fondernas samtliga värdepappersinnehav har genomförts. Den viktigaste skillnaden mot tidigare, är att

utländska bolag noterade på Stockholmsbörsen nu klassificeras som utländska aktier. På samma sätt klassificeras svenska innehav i globala aktiefonder som svenska. Därutöver har tre nya tillgångslag specificerats, utländska räntor och likvida medel, alternativa placeringar samt tillväxtmarknader.

Av tabell 2 framgår fördelningen av pensionsspararnas fondkapital på de fyra fondtyperna aktie-, bland-, generations- och räntefonder samt Premiesparfonden. Fördelningen mellan de olika fondtyperna har varit närmast oförändrad under de tre senaste åren.

	Förvaltad kapital per den 31 dec. 2007		Förvaltad kapital per den 31 dec. 2006		Förvaltad kapital per den 31 dec. 2005	
	miljarder kr	procent	miljarder kr	procent	miljarder kr	procent
Aktiefonder	162,8	53	141,1	53	99,2	51
Blandfonder	9,9	3	9,3	3	7,2	4
Generationsfonder	35,3	12	30,6	11	23,0	12
Räntefonder	12,9	4	7,5	3	4,9	3
Premiesparfonden	87,4	28	78,9	30	58,1	30
Totalt	308,3	100	267,4	100	192,4	100

Tabell 2. Fondplaceringarnas marknadsvärde per fondtyp per den 31 december 2005–2007.

Tabell 3 visar att fördelningen av fondkapitalet mellan män och kvinnor har varit oförändrad de senaste tre åren. Kvinnor äger 44 procent av det totala kapitalet och männen 56 procent av totala kapitalet.

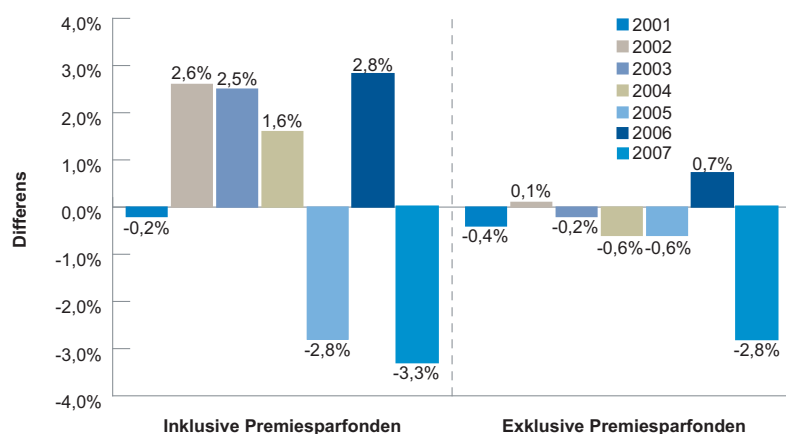
	Förvaltad kapital per den 31 dec. 2007		Förvaltad kapital per den 31 dec. 2006		Förvaltad kapital per den 31 dec. 2005	
	miljarder kr	procent	miljarder kr	procent	miljarder kr	procent
Kvinnor	135,7	44	117,9	44	84,6	44
Män	172,6	56	149,5	56	107,8	56
Totalt	308,3	100	267,4	100	192,4	100

Tabell 3. Fondplaceringarnas marknadsvärde fördelat på kvinnor och män, år 2005–2007.

Det viktigaste vid val av en fondportfölj är tillgångsallokeringen, dvs. hur stor andel av tillgångarna som placeras i aktier respektive i räntebärande värdepapper, i Sverige respektive utomlands etc. Uppskattningsvis kommer 90 procent av avkastning och risk avgöras av den tillgångsallokering pensionsspararna valt. Utöver tillgångsallokeringen kan mervärde skapas genom val av fondförvaltare. För att utvärdera pensionsspararnas fondförvaltarval jämförs deras värdeutveckling med ett slumpmässigt val (figur 3). Personer som valt en global aktiefond jämförs således med ett alternativ där ett helt slumpmässigt val sker inom kategorin globala aktier. Resultatet visar att de fonder pensionsspararna valt har haft en bättre värdeutveckling under åren 2002, 2003, 2004 och 2006 men för åren 2001, 2005 och 2007 hade ett slumpmässigt val genererat en bättre värdeutveckling. Här inkluderas Premiesparfonden i analysen.

För de pensionssparare som gjort ett aktivt val, dvs. inte är placerade i Premiesparfonden, har värdeutvecklingen i de valda fonderna varit sämre än ett slumpmässigt val under i stort sett hela perioden. Undantagen är åren 2001 och 2006. År 2007 genererade ett slumpmässigt urval 2,8 procent bättre avkastning jämfört med de fonder som pensionsspararna valde. De aktiva väljarna har således över tid inte

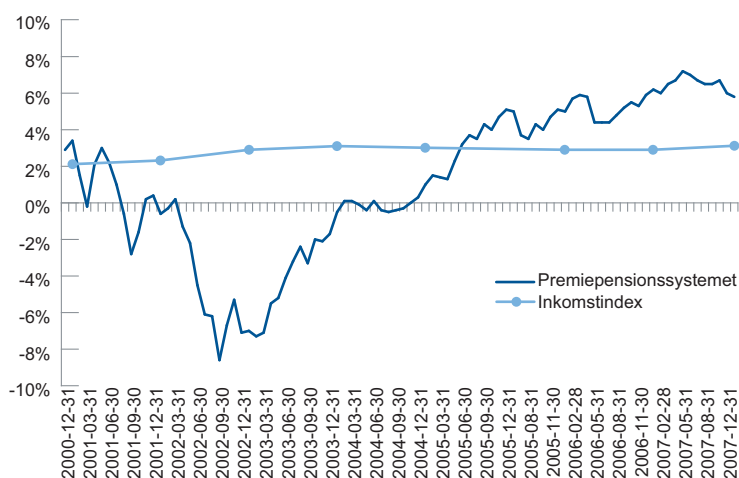
fått en bättre avkastning jämfört med vad ett slumpmässigt val skulle ha resulterat i. Något mervärde från pensionsspararnas förvaltarval har således inte skapats för den genomsnittliga pensionsspararen, tvärt om har förvaltarvalet resulterat i en sämre avkastning. Det viktigaste för pensionsspararna är dock, som ovan konstaterats, tillgångsallokeringen och därmed valet av risknivå. Det framhålls också i PPM:s vägledning.

Figur 3. Överavkastning i de fonder pensionsspararna valt jämfört med ett slumpmässigt val inom respektive fondtyp, 2001–2007.

Värdeutveckling

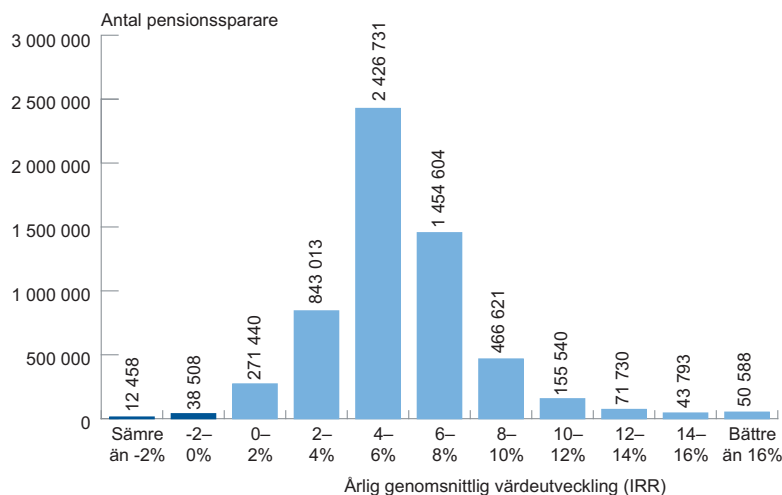
I figur 4 visas den genomsnittliga årliga avkastningen i premiepensionssystemet, mätt som internränta (IRR) sedan de första inbetalningarna till systemet gjordes. Varje punkt i figuren visar den genomsnittliga årsavkastningen sedan 1995 och denna uppgick till 5,8 (5,9) procent 2007. I beräkningen har resultatet i den tillfälliga förvaltningen inkluderats men inte resultatet i PPM:s traditionella försäkring.

Figur 4. Kapitalviktad årsavkastning (IRR) sedan 1995, Premiepensionssystemet åren 2000–2007.

Den genomsnittliga avkastningen kan jämföras med inkomstindex som under samma period i genomsnitt ökat med 3,1 (2,9) procent per år.⁵ Inkomstindex används för att räkna upp pensionsrätterna i inkomstpensionssystemet. Under den aktuella perioden har således den genomsnittliga avkastningen per år varit 2,7 (3,0) procentenheter högre i premiepensionssystemet än uppräknningen i inkomstpensionssystemet.

I figur 5 visas antalet pensionssparare fördelat på olika nivåer av årlig genomsnittlig avkastning på det pensionssparade beloppet, mätt på samma sätt. Av figuren framgår att de allra flesta har haft en positiv avkastning per den 31 december 2007. Endast 0,9 (3,7) procent⁶ av pensionsspararna har haft negativ avkastning.

Figur 5. Antalet pensionssparare fördelat på olika nivåer av kapitalviktad årsavkastning, IRR, sedan inträdet i systemet (tidigast 1995) fram till den 31 december 2007.

Premiepensionssystemets risk, hänförlig till fondrörelsen och mätt som avkastningens volatilitet⁷, har för perioden 2001–2007 i snitt uppgått till 14,3 (15,1) procent och för år 2007 till 7,5 (11,4) procent. Att risken för 2007 understiger de senaste årens snitt beror på att volatiliteten på aktiemarknaden har minskat.

Värdeutvecklingen i fondrörelsen under år 2007 uppgick till 13,9 (26,9) miljarder kronor. Den genomsnittliga avkastningen på fondplaceringarna var 5,6 (12,0) procent under år 2007 mätt som tidsviktad avkastning⁸. Sedan fondrörelsens start år 2000 har den genomsnittliga årliga avkastningen uppgått till 2,0 (1,4) procent mätt som tidsviktad årsavkastning.

Värdeutvecklingen för Premiesparfonden uppgick till 4,7 (10,5) procent under 2007, vilket är 1,3 (2,2) procentenheter lägre än för de pensionssparare som gjort ett aktivt val.

⁵ I syfte att erhålla jämförbarhet med PPM:s resultat har en internränteberäkning gjorts också för utvecklingen av inkomstindex. Beräkningen har utförts på följande sätt: De årliga kassaflödena i premiepensionssystemet har "investerats" i inkomstindex i början på varje år varvid ett fiktivt resultat har erhållits. Detta resultat har tillsammans med kassaflödena varit ingående parametrar i internränteberäkningen. I beräkningen har antagits att inbetald pensionsavgift givit motsvarande pensionsrätt krona för krona redan från 1995 vilket blev verklighet först från år 2000.

⁶ Beräkningsmetoderna för den årliga avkastningen har ändrats och därför är inte uppgifterna för åren 2006 och 2007 jämförbara. Den genomsnittliga årsavkastningen för 2007 beräknas enligt internräntemetoden (IRR). Motsvarande avkastning för 2006 beräknades genom att jämföra portföljens marknadsvärde i förhållande till värdet på ackumulerat investerat kapital. Båda beräkningarna är baserade på ett urval av ca 15 000 individer.

⁷ Standardavvikelsen för avkastningen i PPM-index.

⁸ Tidsviktad avkastning mäter avkastningen på en krona som satts in i början på perioden. Hänsyn har inte tagits till om kapitalets storlek förändrats under perioden. Det faktum att kapitalet varit stort i slutet av perioden då avkastningen har varit god har inneburit att internräntan (som är ett kapitalviktat mått) under perioden har haft en högre avkastning än den tidsviktade avkastningen för samma period.

Fondernas prestationer

Fonderna som ingår i premiepensionssystemet är indelade i 32 olika kategorier. För att utvärdera hur de fonder som ingår i premiepensionssystemet har presterat har fondernas värdeutveckling jämförts med det jämförelseindex PPM kopplat till respektive kategori. En kategori omfattar alla de fonder som har samma investeringsinriktning som kategorin har. Kategorierna är sedan indelade i fondtyperna aktiefonder, blandfonder, generationsfonder och räntefonder.

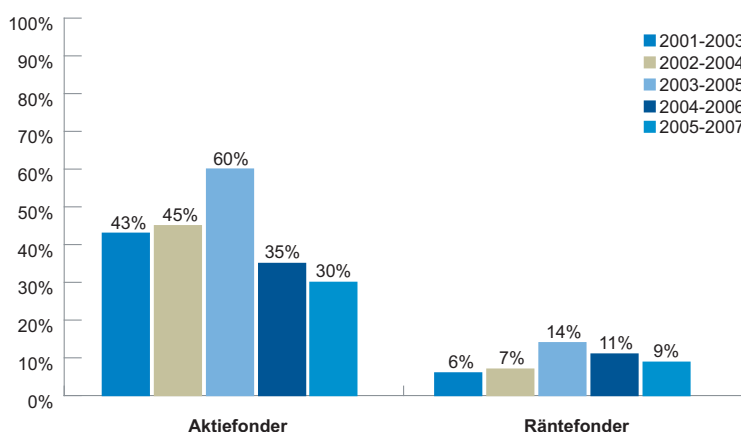
Under perioden 2005–2007 har värdeutvecklingen i 30 procent av aktiefonderna överstigit utvecklingen för jämförelseindex (se figur 6). För perioderna 2001–2003, 2002–2004, 2003–2005 och 2004–2006 var motsvarande förhållande 43, 45, 60 respektive 35 procent. Jämförelseindex mäter den genomsnittliga avkastningen.

Med det stora antalet fonder i premiepensionssystemet kan det förväntas att förvaltningsresultatet kommer att ligga i nivå med index. Att andelen aktiefonder som överträffar jämförelseindex är relativt låg kan förklaras av att förvaltningskostnader belastar fondernas avkastning men inte jämförelseindex. Andelen aktiefonder som överträffar index kommer därför att över tiden ligga under 50 procent.

För kategorierna Europa, Norden och Ryssland har fonderna klarat sig bättre än jämförelseindex, dvs. andelen fonder som slår index är över 50 procent. För kategorin Sverigeindex är det ingen fond som slagit jämförelseindex för perioden 2005–2007.

Av figur 6 framgår vidare att värdeutvecklingen för räntefonderna för perioden 2005–2007 i premiepensionssystemet har varit betydligt lägre än för jämförelseindex i drygt nio av tio fonder. Detta kan delvis förklaras av att förvaltningsavgiften är relativt hög jämfört med fondernas avkastning och att fondernas avgifter inte inkluderas i jämförelseindex.

För bland- och generationsfonder, där tillgångsallokeringen skiljer sig kraftigt åt, är det inte möjligt att på samma sätt som för aktie- och räntefonder jämföra med index.

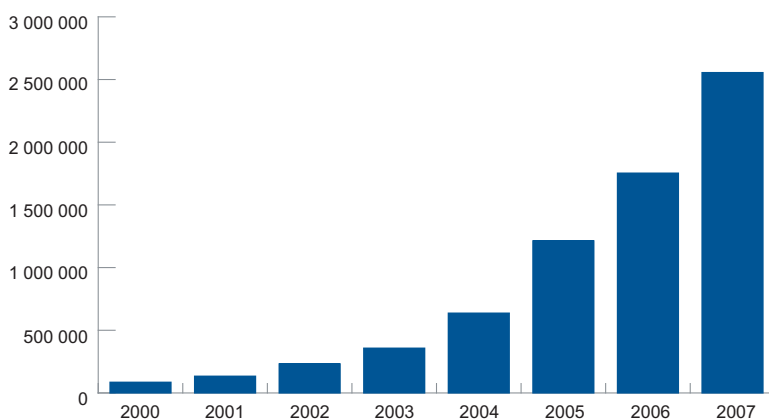

Figur 6. Andel av fonderna i premiepensionssystemet som överträffat respektive fondtyps jämförelseindex.

Fondbyten

Totalt genomfördes 2,6 (1,8) miljoner fondbyten under år 2007. Av dessa gjordes drygt 99 (98) procent via PPM:s webbplats och 0,7 (1,0) procent via talsvar. Antalet fondbyten har ökat markant över tiden vilket framgår av figur 7. Under år 2006 ökade antalet med 45 procent och under 2007 med 46 procent. Att antalet fondbyten ökat kan förklaras av att allt fler pensionssparare ser över sitt pensionssparande i takt med att behållningen på deras konton ökar och att börsen har utvecklats positivt under perioden 2003–2007. En stor del av ökningen kan även tillskrivas de förvaltningsföretag som under senare år regelbundet genomför fondbyten åt sina kunder.

Figur 7. Antal fondbyten per år initierade av pensionssparare under åren 2000–2007.

Under 2007 bytte ca 777 000 (603 000) personer fonder vid åtminstone ett tillfälle, vilket motsvarar ca 14 (11) procent av pensionsspararna. Den andel som genomförde mer än ett fondbyte ökade jämfört med år 2006 för såväl män som kvinnor. Av tabell 4 framgår antalet pensionssparare som under åren 2005 till 2007 genomfört fondbyten, fördelat på kön och antal byten. Generellt har män varit något mer aktiva än kvinnor, dels är det totalt sett fler män än kvinnor som har genomfört minst ett fondbyte, dels har männen genomfört fondbyten något oftare än kvinnorna. Samtidigt är det fortfarande en större andel kvinnor som åtminstone en gång gjort ett aktivt val.

Antal fondbyten	Antal pensionssparare 2007			Antal pensionssparare 2006			Antal pensionssparare 2005		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
1	177	184	361	149	161	310	137	141	278
2	42	53	95	32	43	75	22	29	51
3–5	82	99	181	55	70	125	29	39	68
6–10	47	61	108	32	41	73	16	21	37
11–20	11	16	27	7	10	17	8	10	18
>20	2	3	5	1	1	2	1	1	2
Totalt	361	416	777	276	326	602	213	241	454

Tabell 4. Antal pensionssparare som genomfört fondbyten uppdelat på frekvens och kön under åren 2005–2007 (angivet i tusental).

Som framgår av tabell 5 har även antalet fondbyten ökat i alla åldersintervaller de tre senaste åren.

Ålder, år	Antal pensionssparare som genomfört byten 2007		Antal pensionssparare som genomfört byten 2006		Antal pensionssparare som genomfört byten 2005	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
<30	30	36	23	28	18	22
30–50	185	222	140	172	108	128
>50	146	158	113	126	87	91
Totalt	361	416	276	326	213	241

Tabell 5. Antal pensionssparare som genomfört fondbyten uppdelat på ålder och kön under åren 2005–2007(angivet i tusental).

Vid en fördelning av genomförda fondbyten per inkomstintervall⁹ visar tabell 6 att det är pensionssparare med en årsinkomst i intervallet 200 000–300 000 kronor som genomfört flest fondbyten under år 2007.

Inkomst (kr)	Antal pensionssparare som genomfört byten 2007		Antal pensionssparare som genomfört byten 2006		Antal pensionssparare som genomfört byten 2005	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
>= 50 000	15	21	35	40	73	82
50 001–100 000	10	8	89	104	49	57
100 001–200 000	75	35	141	170	57	65
200 001–300 000	171	133	8	8	30	33
300 001–349 000	43	73	1	1	3	3
349 001–	47	146	2	3	1	1
Totalt	361	416	276	326	213	241

Tabell 6. Antal pensionssparare som genomfört fondbyten uppdelat på inkomstintervall och kön under åren 2005–2007 (angivet i tusental).

Avgifter

Under året uppgick PPM:s avgiftsuttag till 0,13 (0,16) procent av värdet på pensions-spararnas fondinnehav vilket motsvarar 379 (370) miljoner kronor. Avgiftsuttaget ska täcka myndighetens administrationskostnader och amorteringar.

För att tillförsäkra pensionsspararna låga kostnader för fondsparandet är förval-tarna enligt det samarbetsavtal som upprättas mellan dem och PPM, förpliktade att lämna rabatt på fondernas ordinarie avgifter. Rabattmedlen beräknas individuellt, dvs. samtliga rabattmedel som har erhållits för en fond återinvesteras för de pensions-sparare som har eller har haft innehav i fonden under den tid rabatten avser.

PPM beslutade under hösten 2006 att ändra rabattmodellen för fondbolagen. Den nya modellen började gälla från och med andra kvartalet 2007. Modellen inne-bär att det är ett fondbolags totala kapital i premiepensionssystemet och inte PPM:s innehav i respektive fond som ska ligga till grund för beräkningen av rabatten.

⁹ Inkomstnivåerna är beräknade utifrån senast intjänade pensionsrätter, dvs. intjänandeår 2006. Exempelvis om en pensionsrätt = 2 000 kronor beräknas personens inkomst till $(2\,000/0,025)/0,93 = 86\,022$ kronor.

Rabatten är liksom tidigare progressiv och beräknas för olika intervall. Inom varje intervall finns ett fritt kostnadsuttag där PPM inte kräver rabatt, se tabell 7. Efter att ha tagit hänsyn till det fria kostnadsuttaget appliceras en progressiv rabattnivå. Effekten av modellen är att bolag som förvaltar mycket kapital betalar en högre rabatt än bolag som förvaltar lite kapital. Tanken bakom den nya rabattmodellen är att det finns stordriftsfördelar vid kapitalförvaltning som bör komma pensions-spararna tillgodo.

Intervall	PPM:s fondinnehav i miljoner kronor	Fritt kostnadsuttag, procent Räntefonder	Fritt kostnadsuttag, procent Övriga fonder	Rabattnivå, procent
1	0–1 000	0,10	0,15	65
2	1 000–5 000	0,10	0,15	75
3	5 000–10 000	0,10	0,15	85
4	>10 000	0,10	0,15	90

Tabell 7. Rabattmodell

Fondbolagen faktureras avtalade rabatter kvartalsvis i efterskott. Fördelning till pensionsspararna sker däremot av systemtekniska skäl endast en gång per år. Under år 2007 genomfördes fördelningen i maj månad avseende rabatter för år 2006. Totalt fördelades ca 1 119 (727) miljoner kronor i återförda förvaltningsavgifter till pensionsspararna. Av dessa placerades 1 118 (726) miljoner kronor i fondförsäkringen och 1,4 (0,6) miljoner kronor i den traditionella försäkringen.

Fondbolagens förvaltningsavgifter för år 2007 uppgick till ca 2,4 (2,0) miljarder kronor. Av dessa avgifter kommer ca 1,5 (1,1) miljarder kronor återföras till pensions-spararna i form av rabatter under år 2008. I procent motsvarade det en sänkning av förvaltningsavgiften avseende år 2007 från 0,84 (0,88) procent till 0,33 (0,40) procent, dvs. en rabatt på 0,51 (0,48) procentenheter.

I tabell 8 redovisas de genomsnittliga förvaltningsavgifterna i procent för respektive fondtyp och för Premiesparfonden efter det att rabatten har dragits av. Som framgår av tabellen har avgiften efter rabatt minskat under 2007 jämfört med föregående år, vilket till stor del beror på den nya rabattmodellen.

Fondtyp	Förvaltningsavgift i procent utan avdrag, 2007	Förvaltningsavgift i procent efter återförda rabattmedel, 2007	Förvaltningsavgift i procent efter återförda rabattmedel, 2006	Förvaltningsavgift i procent efter återförda rabattmedel, 2005
Aktiefonder	1,27	0,45	0,57	0,63
Blandfonder	0,68	0,30	0,47	0,49
Generationsfonder	0,56	0,24	0,33	0,36
Räntefonder	0,39	0,23	0,37	0,39
Premiesparfonden	0,24	0,15	0,14	0,15
Totalt	0,84	0,33	0,40	0,44

Tabell 8. Förvaltningsavgiften i procent per fondtyp under åren 2005–2007¹⁰.

¹⁰ Fr.o.m. år 2006 beräknas förvaltningsavgiften på genomsnittligt förvaltad kapital. För tidigare år har förvaltningsavgiften beräknats på förvaltad kapital per den 31 december för respektive år.

Av tabell 9 framgår avgifterna i kronor för respektive fondtyp och Premiesparfonden efter det att rabatten har dragits av.

Fondtyp	Förvaltningsavgift i miljoner kronor utan avdrag, 2007	Förvaltningsavgift i miljoner kronor efter återförda rabattmedel, 2007	Förvaltningsavgift i miljoner kronor efter återförda rabattmedel, 2006	Förvaltningsavgift i miljoner kronor efter återförda rabattmedel, 2005
Aktiefonder	1 892	670	652	627
Blandfonder	65	29	37	35
Generationsfonder	182	77	85	84
Räntefonder	42	25	26	19
Premiesparfonden ¹¹	194	123	92	86
Totalt	2 375	924	892	851

Tabell 9. Förvaltningsavgiften i kronor per fondtyp under åren 2005–2007¹⁰

Fondernas förvaltningsavgifter och hur pensionsspararna valt utifrån nivån på denna redogörs för i tabell 10. Premiesparfonden ingår inte i siffrorna. Av tabellen framgår att pensionsspararna i stor utsträckning har placerat i fonder med låg förvaltningsavgift efter rabatt. Vid utgången av år 2007 har 75 (62) procent av samtliga placeringar utanför premiesparfonden investerats i fonder med en avgift efter rabatt på högst 0,5 procent. Andelen fonder med en förvaltningsavgift efter rabatt på högst 0,5 procent uppgår till ca 44 procent av det totala antalet fonder. År 2007 finns inga fonder med högre avgift än 1,5 procent, vilket beror på den nya rabattmodellen som PPM införde under året.

Avgiftsintervall, procent	Andel val 2007, procent	Andel fonder av totalt antal fonder 2007, procent	Andel val 2006, procent	Andel fonder av totalt antal fonder 2006, procent	Andel val 2005, procent	Andel fonder av totalt antal fonder 2005, procent
0–0,5	75	44	62	18	53	16
0,6–1	24	51	26	22	32	22
1,1–1,5	1	5	9	36	11	36
1,6–2	0	0	2	18	3	20
2,1–3	0	0	1	5	1	6
3,1–5	0	0	0	1	0	0
	100	100	100	100	100	100

Tabell 10. Pensionsspararnas val utifrån nivån på förvaltningsavgiften efter rabatt och andel av totalt antal fonder under åren 2005–2007.

¹⁰ Fr.o.m. år 2006 beräknas förvaltningsavgiften på genomsnittligt förvaltad kapital. För tidigare år har förvaltningsavgiften beräknats på förvaltad kapital per den 31 december för respektive år.

¹¹ Premiesparfonden har den 1 april sänkt sin förvaltningsavgift brutto från 0,5 till 0,15 procent. Sänkningen påverkar inte Förvaltningsavgift efter återförda rabatter.

Nedan, i tabell 11, redovisas det totala kostnadsuttaget inklusive PPM:s kostnader.

Kostnadsuttag	2007 Kostnader, miljoner kronor	2007 Procent av förvaltad kapital	2006 Kostnader, miljoner kronor	2006 Procent av förvaltad kapital	2005 Kostnader, miljoner kronor	2005 Procent av förvaltad kapital
Förvaltningsavgifter brutto	2 375	0,84	1 982	0,88	1 420	0,85
Rabatter förvaltningsavgifter	- 1 451	- 0,51	-1 090	-0,48	-723	-0,43
Förvaltningsavgifter netto	924	0,33	892	0,40	697	0,42
Administrativa ersättningar till andra myndigheter ¹²	52		75		58	
PPM:s driftskostnader	222		220		194	
PPM:s finansiella netto	67		40		37	
PPM:s kostnader ¹³	341	0,12	335	0,15	289	0,17
Summa kostnader	1 265	0,45	1 227	0,55	986	0,59
<i>Beräknat courtage¹⁴</i>	<i>713</i>	<i>0,25</i>	<i>537</i>	<i>0,24</i>	<i>503</i>	<i>0,30</i>
Genomsnittligt förvaltad kapital	283 972		226 014		167 711	

Tabell 11. Kostnadsuttag i fonderna inklusive PPM:s driftskostnader för 2007, 2006 och 2005.

Förvaltningsavgiften, före återbetalda rabatter, uppgick till 2 375 (1 982) miljoner kronor under 2007. I kronor räknat har dock förvaltningsavgiften brutto ökat jämfört med föregående år. Anledningen är att det genomsnittliga förvaltade kapitalet ökade under året till 284 (226) miljarder kronor. Mätt som andel av kapitalet har emellertid bruttokostnaden sjunkit från 0,88 till 0,84 procent av förvaltad kapital. Sänkningen beror på att Sjunde AP-fonden från och med det andra kvartalet sänkt förvaltningsavgiften från 0,50 till 0,15 procent. Då Sjunde AP-fonden förvaltar närmare en tredjedel av PPM:s totala kapital får denna avgiftssänkning stort genomslag på bruttoavgifterna. Sänkningen skulle, allt annat lika, ha givit en större effekt på bruttoavgifterna men motverkas delvis av att en allt större andel av kapitalet investerats i tillväxtmarknader, med generellt sett högre förvaltningsavgifter, än mer mogna marknader som t.ex. Sverige.

Förvaltningsavgiften netto har ökat till 924 (892) miljoner år 2007. Att förvaltningsavgifterna netto endast ökar marginellt trots att det genomsnittliga förvaltade kapitalet ökat markant, beror på den nya rabattmodellen, som skärpt rabattuttaget i premiepensionssystemet till spararnas fördel. Fondavgifterna som andel av genomsnittligt förvaltad kapital har minskat, från 0,40 till 0,33 procent mellan åren 2006 och 2007. Det motsvarar en sänkning av nettoavgiften på ca 200 miljoner kronor.

¹² Avser ersättning till Skatteverket, Försäkringskassan och Kronofogdemyndigheten för premiepensionens andel av administrationen av den allmänna pensionen. Detta avser i huvudsak uppbörd och fastställande av pensionsgrundande inkomst.

¹³ Redovisat avgiftsuttag har beräknats utifrån genomsnittligt förvaltad kapital. Det verkliga avgiftsuttaget uppgick år 2007 till 0,13 procent, år 2006 till 0,16 procent och år 2005 till 0,19 procent.

¹⁴ Med courtage avses framför allt transaktionskostnader på aktiemarknaden. Transaktionskostnader på ränte- och valutamarknaden uppstår till följd av skillnad mellan köp- och säljkurs. Dessa kostnader redovisas inte i denna tabell. Här redovisas endast kostnader i de fonder som rapporterar så kallad TKA till PPM. Dessa fonder innehar ca 95 procent av kapitalet i premiepensionssystemet. Beloppen inkluderar också räntekostnader och kupongskatt i fonderna.

Traditionell försäkring

PPM ansvarar för förvaltningen av medel när en pensionssparare väljer traditionell försäkring under pensionstiden. Traditionell försäkring innebär att PPM garanterar livsvarig utbetalning av ett visst månadsbelopp och, om kapitalförvaltningen ger överskott, ett tilläggsbelopp.

PPM har uppdragit åt Kammarkollegiet att sköta den löpande administrationen av kapitalförvaltningen. PPM gör bedömningen att administrationen av den traditionella försäkringen har genomförts med god kvalitet och säkerhet. Rapporteringen till Finansinspektionen har skett i god tid och enligt gällande regelverk. Myndigheten rapporterar sedan ett år tillbaka enligt Finansinspektionens trafikljusmodell.

Inflöde av kapital

Premieinkomsten för den traditionella försäkringen uppgick år 2007 till 574,7 (424,3) miljoner kronor, varav 495,6 (324,7) miljoner kronor avsåg byten från fondförsäkring till traditionell försäkring. Av föregående års premieinkomst avsåg 77,7 (98,9) miljoner kronor nya pensionsrätter. De nya pensionsrätterna placerades i december 2007.

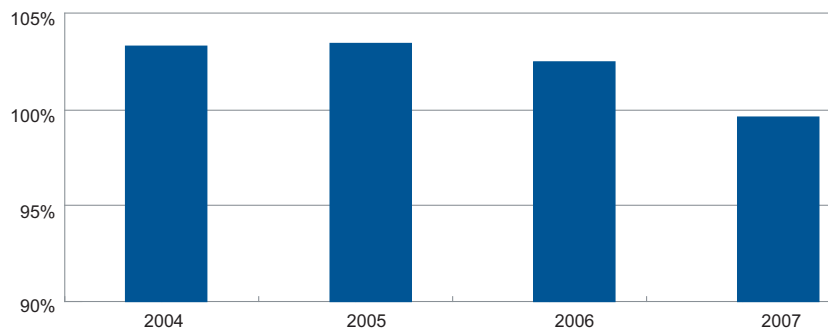
Ökningen av premieinkomsten för år 2007 beror på att fler pensionssparare valt traditionell försäkring under sin pensionstid och att deras genomsnittliga behållning varit större.

Värdet på de förvaltade tillgångarna inom den traditionella försäkringen uppgick till 1 288,0 (738,5) miljoner kronor per den 31 december 2007.

Om PPM:s förvaltning av medlen ger en högre avkastning än vad som krävs för att täcka de garanterade beloppen, lämnas återbäring. Tilldelad återbäring betalas ut som ett tilläggsbelopp och kan variera år från år beroende på vilken avkastning som förvaltningen av medlen genererat. Återbäringsräntan för december 2007 uppgick till 5,0 (6,0) procent och i genomsnitt för året till 5,7 (6,0) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån¹⁵ uppgick per den 31 december till 99,6 (102,5) procent, vilket är inom det normalintervall (mellan 95 och 105) som anges i PPM:s konsolideringspolicy.

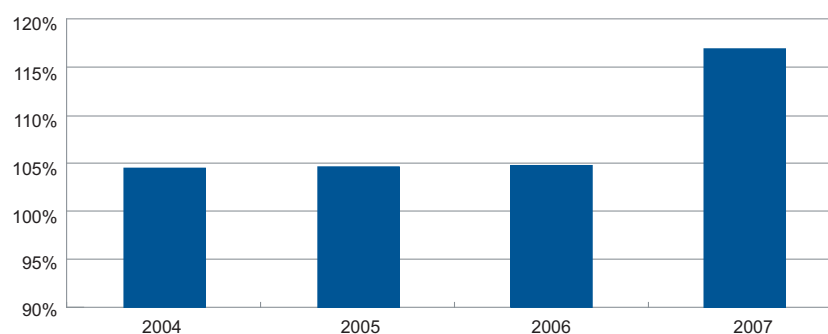
¹⁵ Den kollektiva konsolideringsnivån motsvarar det samlade värdet på PPM:s tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till de antaganden PPM har gentemot pensionsspararna i form av garanterade utfästelser och beräknad återbäring.

Figur 8. Kollektiv konsolidering.

Fram till och med år 2018 finansieras uppbyggnaden av premiepensionssystemet med en kombination av avgiftsuttag och lån i Riksgälden. Avgiftsuttaget, vilket belastar pensionsspararnas innehav, ska fördelas skäligt mellan spararna i de båda rörelsegrenarna fondförsäkring och traditionell försäkring enligt försäkringsmässiga principer. Från och med år 2006 har den traditionella försäkringen belastats med verkliga driftskostnader. Tidigare belastades rörelsegrenen med driftskostnader motsvarande avgiftsuttaget. Skillnaden mellan de faktiska driftskostnaderna för den traditionella försäkringen och avgiftsuttaget regleras internt med lån från rörelsegrenen fondförsäkring. Lånet inklusive ränta kommer att återbetalas över tiden i takt med att avgiftsuttaget i kronor kommer att överstiga de faktiska driftskostnaderna som en effekt av ökat sparkapital.

Vid beräkning av konsolideringskapitalet för den traditionella försäkringen tas inte hänsyn till det interna lånet och inte heller till lån i Riksgälden och tillhörande finansieringskostnader. Konsolideringskapitalet, beräknat som skillnaden mellan placeringstillgångar (inklusive bankmedel) och försäkringstekniska avsättningar, uppgick per den 31 december 2007 till 179,5 (33,5) miljoner kronor. Det motsvarar en solvensnivå¹⁶ på 116,9 (104,7) procent. Solvensnivån har stigit kraftigt till följd av att den garanterade räntan sänkts till 0 procent (se nedan).

Figur 9. Solvensnivå.

¹⁶ Solvensnivån motsvarar det samlade värdet på PPM:s tillgångar inom den traditionella försäkringen, i förhållande till garanterade utfästelser gentemot pensionsspararna.

Placeringspolicy

Under våren 2007 avslutades arbetet med att ta fram en långsiktig placeringsstrategi för förvaltningen som på ett bättre sätt matchar myndighetens garanterade åtaganden. En förutsättning för den nya placeringsstrategin har varit att tillgångarna ska allokeras på ett sådant sätt att risken för insolvens i den traditionella försäkringsrörelsen blir låg samtidigt som de försäkrades möjlighet till avkastning ska vara god.

Som ett resultat av detta beslutade PPM:s styrelse den 19 februari 2007 om en ny placeringspolicy för den traditionella försäkringen med ikraftträdande den 1 april 2007. Detta beslut innebär att garantiräntan för nya premieinbetalningar sänktes från 2,75 till 0 procent. PPM utlovar därmed pensionsspararna att få tillbaka minst insatta medel i nominella termer (vid förväntad livslängd) och att all avkastning därutöver tillfaller den försäkrade i form av ett tilläggsbelopp. Sänkningen innebär att solvensen i den traditionella försäkringen successivt kommer att förstärkas (se figur 9), vilket möjliggör för PPM att bibehålla den nuvarande andelen aktier på 27 procent i portföljen. Utan sänkningen av garantiräntan hade PPM sannolikt varit tvungen att minska aktieandelen, bland annat till följd av skärpta tillsynskrav från Finansinspektionen. En högre aktieandel förväntas långsiktigt ge en bättre avkastning till pensionsspararna.

Den nya policyn innebär också att fördelningen mellan svenska och globala aktier i aktieportföljen förändrades. De globala aktiernas andel i den totala portföljen ökades från 6 till 18 procent medan de svenska aktiernas andel minskades från 21 till 9 procent. Syftet med omfördelningen var bland annat att reducera risken i aktieportföljen. Resterande tillgångar är till 73 procent placerade i räntebärande värdepapper inom Kammarkollegiets räntekonsortium.

Aktieandelen var fram till slutet av år 2007 placerad i två indexfonder inom Handelsbankskoncernen. PPM hade av Finansinspektionen beviljats dispens från försäkringsrörelselagens bestämmelse om att högst 10 procent av den totala portföljen får placeras inom fondbolag eller fondföretag. Dispensen, som var tidsbegränsad, löpte ut i slutet av 2007. Under våren 2007 påbörjades en översyn av förvaltningen av aktieportföljen med syfte att hitta en kombination av fondförvaltare som långsiktigt kan förväntas ge en god avkastning till låg kostnad. Den nya förvaltningsstrukturen implementerades i slutet av året och aktieandelen är nu placerad i fyra fonder. Den svenska aktieandelen är placerad i Swedbank Robur Sverigefond MEGA (aktiv fond med en låg aktiv risk som uttalad strategi). Den globala aktieandelen är till hälften placerad i State Street SRI World Index Fund (aktieindexfond med etisk inriktning), en fjärdedel är placerad i SPP Aktieindexfond Global Sustainability (aktieindexfond med etisk inriktning) och en fjärdedel i Gartmore SICAV Global Focus Fund (aktiv fond).

Under år 2007 har inga avvikelser från placeringspolicyn skett.

Tillgångsslag	2007 Marknadsvärde miljoner kr	2007 Fördelning procent	2006 Marknadsvärde miljoner kr	2005 Marknadsvärde miljoner kr
Aktier och aktiefonder	351,1	27	200,7	90,1
Räntebärande värdepapper	934,8	73	537,6	216,6
Konto hos Riksgälden	2,1	0	0,2	0,5
Totalt	1288,0	100	738,5	307,2

Tabell 12. Tillgångarnas marknadsvärde och procentuella fördelning per tillgångsslag för 2007 samt tillgångarnas marknadsvärde för år 2006 och 2005.

Den 17 oktober beslutade styrelsen att PPM vid placering i fonder i så stor utsträckning som möjligt ska verka för att miljö- och etikhänsyn tas i fonden vid investeringar. Miljö- och etikhänsynen grundar sig på svenska statens etik som den uttrycks i lagar och konventioner.

I det fall en fond saknar etisk inriktning avser PPM att regelbundet två gånger per år granska fondens innehav. Granskningen kommer att utföras av ett konsultföretag som arbetar med analys och rådgivning inom området etisk kapitalförvaltning. Företaget kommer att kontrollera så att förvaltaren inte investerar i bolag som bryter mot internationella konventioner inom exempelvis mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption, vissa vapen och miljöhänsyn. I det fall ett bolag som finns representerat i fondens aktieportfölj bryter mot dessa riktlinjer, kommer PPM att ta upp en dialog med fondförvaltaren om möjligheten att utesluta just det bolaget ur portföljen.

Förändring av långsiktig placeringsstrategi

Som en fortsättning i förändringsarbetet av den långsiktiga placeringsstrategin har PPM påbörjat en översyn av ränteförvaltningen för att uppnå en förvaltning som har en genomsnittlig löptid som överensstämmer med de åtaganden PPM har i den traditionella försäkringen. Arbetet med översynen och förändringen av ränteförvaltningen förväntas pågå under större delen av 2008.

Kapitalförvaltningens resultat

Avkastningen för den traditionella försäkringen uppgick under 2007 till 3,8 (6,3) procent. Kostnaden för förvaltningen av den traditionella försäkringen uppgick totalt till ca 1,1 (0,6) miljoner kronor vilket utgjorde 0,11 (0,11) procent av det förvaltade kapitalet.

Utvärdering av förvaltningen sker mot jämförelseindex för respektive tillgångsslag enligt tabell 13.

Tillgångsslag	Placeringsalternativ	Jämförelseindex
Svenska räntebärande värdepapper	Kammarkollegiets Räntekonsortium	Stockholmsbörsens Obligationsindex, alla 1–3 år
Svenska aktier och aktiefonder	Swedbank Robur Sverigefond MEGA (fr.o.m. 2007-11-19) Handelsbankens Aktiefond Index (t.o.m. 2007-11-16)	SIX Portfolio Return Index
Utländska aktier och aktiefonder	State Street SRI World Index Fund (fr.o.m. 2007-12-17) Gartmore SICAV Global Focus Fund (fr.o.m. 2007-12-07) SPP Aktieindexfond Global Sustainability (fr.o.m. 2006-12-01)	MSCI World (Developed) Net Index MSCI World (Developed) Net Index Dow Jones Sustainability World Net Index, återinvesterat

Tabell 13. Tillgångsslag och jämförelseindex i traditionell försäkring.

I tabell 14 görs en jämförelse av förvaltningens resultat för åren 2005–2007.

Tillgångsslag		Förvaltning avkastning, procent	Index avkastning, procent	Skillnad förvaltning index procentenheter
Aktier och aktiefonder	2007	4,57	4,00	0,57
	2006	18,43	22,26	-3,83
	2005	32,81	34,86	-2,05
Svenska räntebärande värdepapper	2007	3,07	3,23	-0,16
	2006	1,80	1,79	0,01
	2005	3,11	2,40	0,71
Portfölj totalt	2007	3,84	3,56	0,41
	2006	6,30	7,16	-0,86
	2005	11,16	10,47	0,69

Tabell 14. Utvärdering av kapitalförvaltningen inom traditionell försäkring under åren 2005–2007.

Kammarkollegiets förvaltningsresultat för räntekonsortiet för år 2007 var sämre än index vilket bland annat beror på en ökad kreditspread¹⁷ under året samtidigt som konsortiet haft en övervikt av räntebärande värdepapper med kreditrisk jämfört med index. Kammarkollegiets räntekonsortium hade per den 31 december en genomsnittlig löptid på 2,3 (2,1) år medan den genomsnittliga löptiden i jämförelse-indexet var 1,9 år.

Under året var förvaltningsresultatet i den globala aktieportföljen 5,27 procent (0,33 procent lägre än jämförelseindex) och förvaltningsresultatet i den svenska aktieportföljen var 0,15 procent (2,32 procent högre än jämförelseindex). Anledningen till det goda resultat i den svenska aktieportföljen jämfört med index var att hela det svenska innehavet bestod av likvida medel under en dag när den svenska börsen föll kraftigt i mitten av november, vilket skedde i samband med övergången från Handelsbankens Aktiefond Index till Swedbank Robur Sverigefond MEGA.¹⁸

Antaganden vid beräkning av garanterade belopp

Vid bestämning av garanterade belopp inom PPM:s traditionella försäkringsrörelse görs följande antaganden beträffande framtida avkastning på tillgångarna, driftskostnader samt livslängder för de försäkrade.

Avkastning

PPM utgår som ovan nämnts från och med den 1 april 2007 från ett antagande om en framtida årlig avkastning på 0 procent. Detta innebär att PPM utlovar pensions-spararna att minst få tillbaka insatta medel i nominella termer (vid förväntad livslängd) och att all avkastning därutöver tillfaller den försäkrade i form av ett till-läggsbelopp. Sänkningen innebär att solvensen i den traditionella försäkringen successivt kommer att förstärkas, vilket som ovan konstaterats möjliggör för PPM att bibehålla den nuvarande andelen aktier på 27 procent i portföljen. Utan sänkningen av räntan vid beräkning av garanterade belopp hade PPM sannolikt varit

¹⁷ Skillnad i ränta mellan en obligation utgiven av staten och vad en utgivare som kan gå i konkurs (t.ex ett företag) får betala.

¹⁸ För att utvärdera aktivt förvaltningsresultat brukar PPM i tidigare årsredovisningar använda måttet Jensens alfa, men eftersom aktieförvaltningen skett i indexfonder under större delen av 2007 är detta mått inte relevant för året.

tvungen att minska aktieandelen, bl. a. till följd av skärpta tillsynskrav från Finansinspektionen. En högre aktieandel förväntas långsiktigt innebära en bättre avkastning för pensionsspararna.

Driftskostnader

PPM utgår från ett antagande om en årlig driftskostnad på 0,1 procent av försäkringskapitalet. PPM har beslutat att ta ut samma årliga avgift för den traditionella försäkringsrörelsen som för fondförsäkringsrörelsen. Den verkliga kostnaden är för närvarande högre, men långsiktigt beräknas den understiga 0,1 procent. Driftskostnadsantagandet har under år 2007 sänkts jämfört med året innan då det uppgick till 0,3 procent.

Livslängder

Som utgångspunkt för bedömningen av livslängd för de försäkrade används SCB:s prognos för framtida dödlighet i befolkningen. Prognosen omfattar tre scenarier: hög, medel och låg dödlighet. För att få en viss säkerhetsmarginal har PPM valt lågalternativet. Med utgångspunkt från andelen kvinnor och män i dagens befolkning och prognoser om framtida livslängder för kvinnor respektive män, har beräknats hur andelen kvinnor och män förändras över tiden. Med dessa andelar som vikter har en könsneutral dödlighetsfunktion beräknats. Från och med 1 januari 2005 har livslängdsantaganden baserade på SCB:s prognoser från år 2003¹⁹ tillämpats där värden för personer födda 1940 valts. Tidigare år tillämpades SCB:s prognoser för år 2000. Under år 2006 utarbetade SCB en ny prognos för framtida dödlighet. Denna nya prognos för personer födda 1943 ligger till grund för de livslängdsantaganden som tillämpas från och med den 1 april 2007. De nya antagandena innebär en relativt liten ökning av livslängderna.

¹⁹ Dödlighetsintensiteterna framställs med en Makeham-funktion upp till åldern $w = 97$ år och däröver med en rät linje. Den parametriska framställningen av dödlighetsintensiteten $\mu(x)$ i åldern x år är således

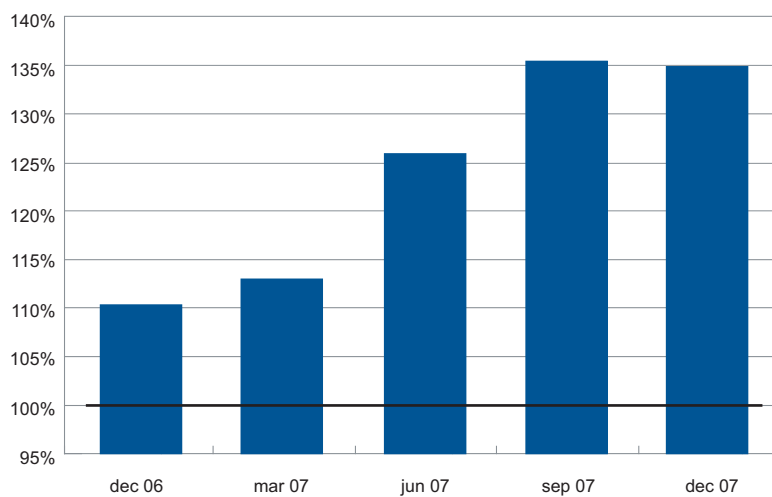
$$\mu(x) = \begin{cases} a + b \cdot e^{cx} & \text{för } x \leq w \\ \mu(w) + k \cdot (x - w) & \text{för } x \geq w \end{cases}$$

Värden för parametrarna framgår av följande tabell.

Fr.o.m.	T.o.m.	a	b	c	w	k
2001-01-01	2004-12-31	0,0005	0,00000355	0,117	97	0,001
2005-01-01	2007-03-30	0,0025	0,0000075	0,105	97	0,001
2007-04-01		0,0033	0,00000429	0,1109	97	0,001

Förväntade återstående livslängder i antal år i olika åldrar för de två livslängdsantagandena ges i följande tabell.

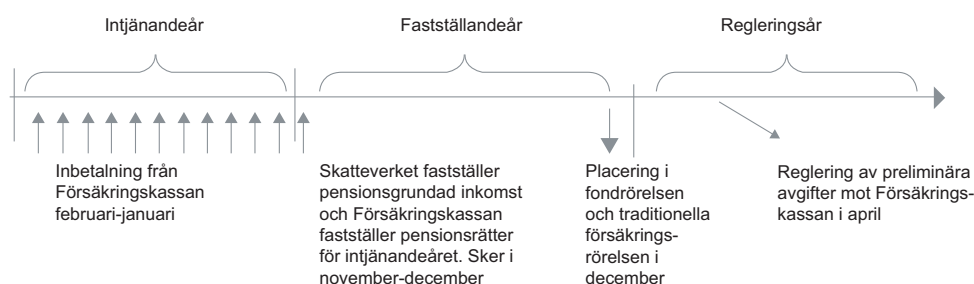
Ålder	Livslängder fr.o.m. 2007	Livslängder t.o.m. 2006	Livslängder t.o.m. 2004
61	26,49	26,17	24,95
65	23,21	22,89	21,46
70	19,25	18,97	17,34
75	15,56	15,34	13,57
80	12,21	12,07	10,24
85	9,31	9,26	7,44
90	6,99	7,02	5,25

Figur 10. Överskott i förhållande till försäkringsteknisk skuld, enligt trafikljusmodellen.

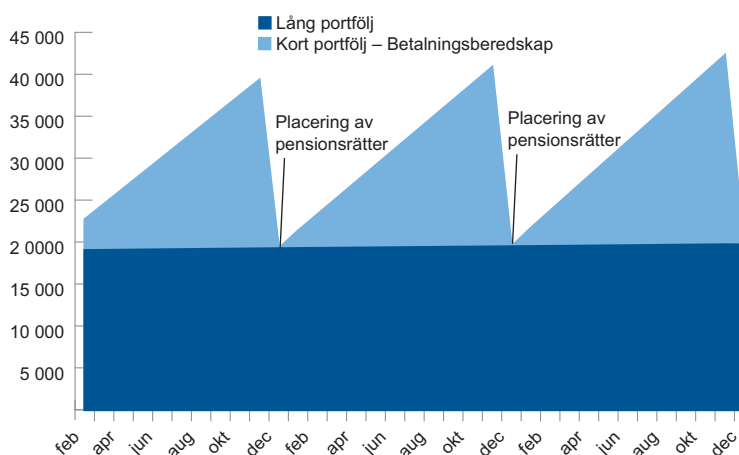
Tillfällig förvaltning

Den tillfälliga förvaltningen består av medel motsvarande preliminära avgifter som överförs månadsvis från Försäkringskassan till Riksgälden. PPM ansvarar för förvaltningen av detta kapital till dess att Skatteverket fastställt pensionsgrundade inkomst och Försäkringskassan fastställt pensionsrätter för inkomståret (intjänandeåret). När pensionsrätterna har fastställts överförs motsvarande kapital och avkastning från den tillfälliga förvaltningen till premiepensionssystemet. Kapitalet placeras enligt pensionsspararens senast valda fondfördelning. PPM förvaltar de preliminära avgifterna i snitt under 17 månader och den avkastning som förvaltningen av ett intjänandeår genererat fördelas mellan pensionsspararna utifrån storleken på den enskilda individens fastställda pensionsrätt (se figur 11 för en illustration av medelsflöden i den tillfälliga förvaltningen).

Figur 11. Illustration av medelsflöden i den tillfälliga förvaltningen.

Det förvaltade kapitalet i den tillfälliga förvaltningen förändras i årscyklar över tiden. Som illustreras i figur 12 är förvaltad kapital som störst direkt före och som lägst direkt efter tidpunkten för placering av fastställda pensionsrätter i fondförsäkringsrörelsen och den traditionella försäkringsrörelsen. Placering av pensionsrätter sker i december varje år. Pensionsrätter avseende år 2006 placerades således i december 2007.

Figur 12. Förändring av det förvaltade kapitalet över tiden.

PPM har uppdragit åt Kammarkollegiet att sköta förvaltningen av medel inom PPM:s tillfälliga förvaltning. Förvaltningen består av två portföljer. Den ena förvaltas med en genomsnittlig löptid på som längst 3,5 år (betalningsberedskapen). Samtliga värdepapper i denna portfölj ska vara omsatta i likvida medel i december varje år. Den andra portföljen innehåller nominella och reala statsobligationer och förvaltas på längre löptider. Samtliga värdepapper i denna portfölj behålls till förfall.

PPM gör bedömningen att administrationen av den tillfälliga förvaltningen under året har genomförts med god kvalitet och säkerhet.

Placeringspolicy

PPM:s styrelse fastställer placeringspolicyn för den tillfälliga förvaltningen. I denna anges de ramar som ska gälla för förvaltningen av medel. Policyn reglerar även ansvar och rapporteringsskyldighet m.m. Enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundande ålderspension får PPM endast placera medlen på räntebärande konto i Riksgälden eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Enligt placeringspolicyn ska tillgångsallokeringen vara enligt tabell 15.

Tillgångsslag	Tillåtet innehav, miljarder kronor	Tillåten avvikelse, procent
Reala statsobligationer	9	2,5
Nominella statsobligationer	10	2,5
Placering för betalningsberedskap	Resterande del av medlen	-

Tabell 15. Tillgångsallokering för den tillfälliga förvaltningen enligt placeringspolicy.

Tillgångsallokeringen ger en riskspridning mellan nominella och reala placeringar. Alla obligationer behålls till förfall. För att ytterligare öka riskspridningen är den nominella delen av portföljen styrd till förfallotidpunkter över en nioårsperiod.

I augusti 2006 fastställde PPM:s styrelse en reviderad placeringspolicy för den tillfälliga förvaltningen, med ikraftträdande den 1 januari 2007. Den nya policyn innebär att obligationsinnehavet i den långa delen av portföljen får användas i återköpstransaktioner och att löptiden i betalningsberedskapen har förlängts och får uppgå till högst 3,5 år. Den förlängda löptiden innebär ett utökat förvaltningsmandat för Kammarkollegiet och ger dem möjlighet att mer aktivt köpa och sälja värdepapper. Tidigare har Kammarkollegiet bara tillåtit köpa värdepapper som behållits till förfall. Avsikten med förändringarna är att höja avkastningen i förvaltningen.

Risken i betalningsberedskapen begränsas genom att maximalt tillåta ett negativt resultat (realiserat och orealiserat) som motsvarar 10 procent av den säkra avkastningen från placeringarna i den långa portföljen. Under året medgav det ett förlustutrymme på 62,9 miljoner kronor, varav ca 9 miljoner kronor har utnyttjats. Skälet till detta är att Kammarkollegiets placering i längre löptider resulterade i en förlust när positionen likviderades inför placeringen av pensionsrätterna i december.

Återköpstransaktioner i den långa portföljen innebär att PPM säljer värdepapper till en motpart²⁰ i utbyte mot likvida medel, samtidigt som ett avtal ingås om att PPM ska köpa tillbaka samma värdepapper vid en given tidpunkt i framtiden.

²⁰ Motparten ska i detta fall ha en rating om minst A- och därtill ingått Återköpsavtal med PPM.

I väntan på återköpet av värdepapperet placerar PPM likviden på konto hos Riksgälden. Avkastningen kommer av att räntan på de placerade medlen hos Riksgälden överstiger räntan som PPM behöver betala till motparten i samband med återköpet av värdepapperet. Under året har efterfrågan på statspapper överstigit utbudet, vilket har lett till en stor efterfrågan på PPM:s värdepapper i återköpstransaktionerna. Resultatet av återköpstransaktionerna uppgick till 6,6 miljoner kronor. Per balansdagen fanns inga utestående återköpstransaktioner.

Tillgångarna i den tillfälliga förvaltningen uppgick per den 31 december 2007 till 27,8 (24,5) miljarder kronor. Tillgångsallokeringen i portföljen framgår av tabell 16.

	Värde 2007	Fördelning 2007, procent	Värde 2006	Värde 2005
Nominella obligationer	8,7	31	8,6	7,9
Reala obligationer	9,5	34	9,3	9,2
På konto i Riksgälden	9,6	35	6,6	29,4
Totalt	27,8	100	24,5	46,5

Tabell 16. Tillgångsallokeringen i den tillfälliga förvaltningen värderat som upplupet anskaffningsvärde per den 31 december 2005–2007 (miljarder kronor).

Slutreglering av preliminärt överförda och fastställda pensionsrätter mot Försäkringskassan har skett under året för inkomstår 2005 och kommer att ske för inkomståret 2006 i april 2008. Totalt överfördes 27,0 (49,2) miljarder kronor varav tilldelad ränta utgjorde drygt 1,5 (1,1) miljarder kronor. Av det överförda kapitalet placerades 26,9 (49,1) miljarder kronor i fondrörelsen, varav räntan utgjorde 1,5 miljarder kronor. De resterande 77,7 miljoner kronorna, varav 4,3 miljoner kronor var ränta, placerades i den traditionella försäkringen. Förklaringen till varför det överfördes ett större belopp för de fastställda pensionsrätterna föregående år är som ovan nämnts att under 2006 ändrades tidpunkten för överföringen av fastställda pensionsrätter. Det medförde att pensionsrätter för både 2004 och 2005 överfördes under 2006.

Under år 2007 har inga avvikelser från placeringspolicyn skett.

Kapitalförvaltningens resultat

PPM har uppdragit åt Kammarkollegiet att sköta den löpande förvaltningen. Avkastningen för den tillfälliga förvaltningen uppgick under år 2007 till 4,4 (3,6) procent²¹. Portföljen hade per den 31 december 2007 en genomsnittlig löptid på 2,8 (2,9) år inklusive likvida medel²².

Utvärdering av strategin för förvaltningen sker mot ett jämförelsemått²³ för hela portföljen. Utrymmet för aktiv förvaltning i den fastställda policyn är mycket begränsat, varför någon utvärdering av förvaltaren inte sker. Strategin har för 2007 överträffat jämförelsemåttet med 0,8 (1,3) procentenheter.

²¹ Avkastningen mäts som tidsviktad geometrisk avkastning.

²² Den genomsnittliga löptiden, durationen, mäts enligt Macaulay.

²³ Jämförelsemåttet motsvaras för närvarande av inlåningsränta på räntekonto hos Riksgälden.

Utvärdering av strategi	Utfall procent (årstakt)	Index procent (årstakt)	Skillnad mellan utfall och index, procentenheter
2007	4,40	3,58	0,82
2006	3,55	2,26	1,29
2005	2,93	1,77	1,16

Tabell 17. Utvärdering av PPM:s strategi för förvaltning av de tillfälliga avgiftsmedlen för åren 2005–2007.

Kostnad för kapitalförvaltningen

Kostnaderna för kapitalförvaltningen inom den tillfälliga förvaltningen uppgick till 1,4 (1,0) miljoner kronor vilket utgjorde 0,005 (0,003) procent av det genomsnittliga förvaltade kapitalet under år 2007. Kapitalförvaltningens resultat efter avdrag för kapitalförvaltningskostnader redovisas som en övrig skuld till pensionsspararna i balansräkningen och ingår inte i resultaträkningen för försäkringsrörelsen.

Pensionsspararna

Administration

PPM bedömer att administrationen sker rättssäkert, kostnadseffektivt och med god kvalitet. Ärendehandläggningen är i mycket hög grad automatiserad och kontakterna med pensionsspararna sker nästan uteslutande via självbetjäningsskanalerna webb och talsvar. Endast cirka en halv procent av det totala antalet kontakter togs via personlig service på telefon under 2007.²⁴ Antalet inloggningar på personligt konto på webben har ökat varje år sedan 2001. Styrningen mot självbetjäningsskanalerna har varit och är fortfarande en av PPM:s centrala strategier och det ökande antalet besök på webben visar att strategin har varit framgångsrik. Kostnaden per kontakt kan på så vis hållas på låga nivåer. Automatiseringsgraden gör dessutom att servicen inte påverkas negativt av de stora och ökande volymerna.

Handläggningen av de centrala processerna för fondval, fondbyten och uttag av pension är i stort sett helt automatiserade. Automatiseringsgraden för fondval och fondbyten uppgår till ca 99 procent och uttag av pension till ca 90 procent. Däremot skiljer sig användningen av kanalerna; 99 procent av samtliga fondbyten görs i självbetjäningsskanalerna webb och talsvar medan endast ca 3 procent av premiepensionsansökningarna görs på webben. Stödet inför och vid uttag av pension är ett förbättringsområde och därför har ett samverkansprojekt startats tillsammans med Försäkringskassan för att utveckla förbättrade tjänster på webben inför och vid uttag av pension. Myndigheterna är överens om att styrningen av kontakterna med medborgarna inom pensionsområdet ska ske mot webben.

Antalet rättsärenden²⁵ är alltså få.

	2007	2006	2005
Rättsärenden	93 ²⁶	156 ²⁷	99

Tabell 18. Rättsärenden för åren 2005–2007.

Det låga antalet meddelade beslut i denna typ av klagomålsärenden indikerar att de försäkringsadministrativa processerna fungerar mycket bra och att handläggningen sker rättssäkert och med god kvalitet. Som exempel på grundbeslut som pensionsspararna kan klaga på kan nämnas fondval, fondbyte och olika beslut vid och efter uttag av pension. Sammanlagt uppgick dessa till drygt tre miljoner²⁸ under 2007.

²⁴ Under 2007 såg pensionsspararnas kontakter med PPM ut på följande sätt. Ca 31 miljoner inloggningar på personligt konto på webben, ca 250 000 kontakter via självbetjäning på telefon och ca 135 000 samtal till personlig service på telefon.

²⁵ Med rättsärenden avses här omprövningsärenden, överklaganden, skadeståndsärenden och vissa grundbeslut där en pensionssparare är part.

²⁶ PPM har ändrat tidigare beslut i 16 omprövningsärenden. Länsrätten har under 2007 prövat fem av PPM:s omprövningsbeslut utan att ändra i något fall.

²⁷ Det större antalet rättsärenden under 2006 kan förklaras med att 62 ärenden kom in med skadeståndsanspråk från pensionssparare med anledning av börsnedgången under maj 2006. PPM anser att de påstådda förlusterna inte orsakats genom fel eller försummelse från PPM:s sida och att myndigheten därför inte är skadeståndsskyldig. Samtliga ärenden överlämnades till Justitiekanslern (JK) under 2006 med PPM:s yttrande men JK har ännu inte avgjort något ärende.

²⁸ Antal fondval och fondbyten ca 2 600 000 och pensionsbeslut ca 560 000.

It-säkerhet

Under november 2007 driftsattes e-legitimation som inloggningsalternativ till personligt konto på PPM:s webbplats. Under en övergångsperiod kommer PIN-kod att fungera parallellt med e-legitimation som identifiering. Syftet med införandet av e-legitimation är att öka säkerheten för pensionsspararnas konton, vilket även är i linje med regeringens ambitioner för utvecklingen av elektronisk förvaltning i Sverige.

För att verifiera säkerhetsnivåer har regelbundna oberoende säkerhetsgranskningar genomförts under året med genomgående goda resultat.

I slutet av året initierades även en utvärdering av myndighetens ledningssystem för informationssäkerhet. Detta med syfte att få en samlad bild av nuläget och säkerställa att PPM efterlever de krav Verket för förvaltningsutveckling, Verva, ställt upp inom området samt som en naturlig del av det löpande förbättringsarbetet. En översyn och förstärkning av säkerhetsorganisationen har också skett under året.

Tillgänglighet för pensionsspararna att välja och byta fonder

PPM har under 2007 analyserat, kravställt och beslutat genomföra förändringar i ett antal funktioner och rutiner för att öka tillgängligheten till pensionsspararnas konton. De nya funktionerna är planerade för produktionssättning under 2008.

En åtgärd är att senarelägga bryttidpunkten för beställning av ett fondbyte. Bryttidpunkten är den tidpunkt när ett fondbyte senast måste beställas och registreras för att ingå i den närmast kommande ordergenereringen. Målet är att flytta fram bryttidpunkten från kl. 18.00 till 24.00. Enligt statistik beställer en tredjedel av pensionsspararna sina fondbyten mellan kl. 18.00 och 24.00. För dessa pensions-sparare kortas handeln med en dag.

En annan åtgärd är att införa en ny funktion för korrigeringar och utdelningar som gör att pensionsspararnas konton inte blir låsta vid dessa transaktioner i den utsträckning som sker i dag.

Dessutom har det påbörjats en översyn av it-systemens körschema och prestanda för att minska riskerna för att oönskade produktionsstörningar ska drabba pensions-spararna med låsta konton.

Även planeringen av den dagliga produktionen och produktionssättningar av nya versioner av it-system görs regelmässigt på sådant sätt att pensionsspararna ska drabbas så lite som möjligt av störningar. Det innebär bl.a. att nya versioner i normalfallet alltid produktionssätts under helger.

Utbetalning av pensioner

Premiepension kan tas ut tidigast från 61 års ålder. Pensionsspararen kan vid uttag av premiepension välja att ha kvar sitt tillgodohavande i fondförsäkring, vilket innebär att pensionsbeloppen är beroende av värdeutvecklingen i de fonder som spararen har valt, eller övergå till traditionell försäkring. Övergång till traditionell försäkring kan ske först i samband med pensioneringen, men kan även göras vid en senare tidpunkt. Den som en gång valt traditionell försäkring kan inte byta tillbaka till fondförsäkring. Traditionell försäkring innebär att utbetalning sker med ett garanterat månadsbelopp och – om tillgångarnas värde är högre än de beräknade kostnaderna för utbetalning av de garanterade beloppen – ett tilläggsbelopp.

I samband med det första uttaget av premiepension kan efterlevandeskydd under pensionstid väljas.

Under året har 109 165 (96 575) beslut om beviljande av premiepension fattats varav 15 472 (15 087) pensionssparare valt uttag av premiepension i form av traditionell försäkring. Andelen pensionssparare som väljer att ta ut premiepensionen i form av traditionell försäkring har minskat från 16 procent år 2006 till 14 procent år 2007.

Beslut om premiepension	Antal beviljade beslut 2007	Fördelning procent 2007	Antal beviljade beslut 2006	Antal beviljade beslut 2005
Fondförsäkring	93 693	86	81 488	78 193
Traditionell försäkring	15 472	14	15 087	13 087
Totalt antal beviljade beslut	109 165	100	96 575	91 280

Tabell 19. Antal beviljade beslut om uttag av premiepension fördelat på fond- och traditionell försäkring under åren 2005–2007.

Av tabellerna 20 och 21 framgår hur uttagen har fördelats på år, försäkringsslag och kön.

	Fondförsäkring			Traditionell försäkring			Totalt
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	
2007	46 262	47 431	93 693	7 430	8 042	15 472	109 165
2006	41 122	40 366	81 488	7 515	7 572	15 087	96 575
2005	39 688	38 505	78 193	6 579	6 508	13 087	91 280

Tabell 20. Antal beslut om uttag av premiepension i form av fondförsäkring respektive traditionell försäkring under åren 2005–2007.

	Fondförsäkring			Traditionell försäkring			Totalt procent
	Kvinnor, procent	Män, procent	Totalt, procent	Kvinnor, procent	Män, procent	Totalt, procent	
2007	42	44	86	7	7	14	100
2006	42	42	84	8	8	16	100
2005	44	42	86	7	7	14	100

Tabell 21. Procentuell andel pensionssparare som valt fondförsäkring respektive traditionell försäkring vid uttag av pension under åren 2005–2007.

Av tabell 22 framgår hur besluten om premiepension med efterlevandeskydd fördelats på försäkringsslag och kön.

	Fondförsäkring			Traditionell försäkring			Totalt
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	
2007	4 258	8 992	13 250	946	2 205	3 151	16 401
2006	4 870	9 121	13 991	1 128	2 152	3 280	17 271
2005	4 250	7 988	12 238	907	1 789	2 696	14 934

Tabell 22. Antal beslut om uttag av premiepension i form av fondförsäkring med efterlevandeskydd respektive traditionell försäkring med efterlevandeskydd under åren 2005–2007.

Totalt har 460,3 (231,1) miljoner kronor betalats ut i premiepension under år 2007.

	Fondförsäkring		Traditionell försäkring	
	Pensionskapital	Genomsnittligt månadsbelopp	Pensionskapital	Genomsnittligt månadsbelopp
2007	23 429	107	22 664	104
2006	18 512	70	17 464	71
2005	12 574	46	11 229	49

Tabell 23. Pensionskapital per den 31 december och genomsnittligt månadsbelopp²⁹ för december per pensionssparare under åren 2005–2007 (angivet i kronor).

Per den 31 december 2007 fanns det totalt 448 691 (343 473) pensionssparare till vilka utbetalning av premiepension sker, varav 392 245 (302 478) i fondförsäkring och 56 446 (40 995) i traditionell försäkring.

Från och med år 2008 förväntas antalet pensionssparare som väljer att påbörja uttag av premiepension öka med mellan 110 000 till 120 000 personer årligen.

Överföring av pensionsrätt

Inom ramen för premiepensionssystemet är det möjligt att föra över pensionsrätter mellan makar och mellan registrerade partners. Vid överföring av pensionsrätter minskar PPM den överförda pensionsrätten med 14 procent. Att premiepensionsrätten minskas beror på att PPM räknar med att fler överföringar kommer att göras till kvinnor än till män. Kvinnor lever i medeltal längre än män och överförd premiepension kommer därför troligen att betalas ut under en längre tid än den premiepension som inte förs över. Enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension ska kostnaden täckas av dem som tar emot överföringen och inte av alla pensionssparare gemensamt.

Beräkningen av hur mycket premiepensionsrätten måste minskas baseras på antaganden om mäns och kvinnors livslängd och på hur många överföringar som kommer att göras till män respektive kvinnor. Minskningen ska vara lika för kvinnor och män.

	Antal 2006	Belopp 2006	Medelbelopp 2006	Antal 2005	Antal 2004
Kvinnor från män	7 478	44 416 719	5 940	6 967	6 849
Män från kvinnor	149	819 112	5 497	144	134
Män från män	3	15 140	5 047	3	3
Kvinnor från kvinnor	2	12 097	6 049	2	1
Totalt	7 632	45 263 068	5 931	7 116	6 987

Tabell 24. Mottagna pensionsrätter, i kronor, från make/maka eller registrerad partner för inkomståren 2004–2006.

Uppgifter för inkomståret 2006 blev tillgängliga för PPM först i december 2007 i samband med att pensionsrätter avseende inkomståret 2006 placerades.

²⁹ Månadsbeloppen för åren 2005 och 2006 har beräknats med 2,7 procents ränta. För år 2007 har beloppen för fondförsäkring beräknats med 3,9 procents ränta medan beloppen för traditionell försäkring beräknats med 2,2 procents ränta. Månadsbeloppen avser faktisk uttagsnivå.

Information till pensionsspararna

Under år 2007 har informationen till pensionsspararna i huvudsak förmedlats via det årliga värdebeskedet (orange kuvertet) som PPM skickar ut i samarbete med Försäkringskassan. Även pensionärerna får numera ett för dem anpassat årligt värdebesked. Under 2007 hade ca 130 000 nyttillkomna pensionssparare möjlighet att placera sin premiepension i fonder för första gången. I stället för att som tidigare år sända ut ett separat valpaket informerades de om möjligheten att göra ett fondval i en folder som bifogades det årliga värdebeskedet.

Arbetet med att utveckla värdebeskedet intensifierades under året och fortsätter under år 2008. Målsättningen är att materialet ska uppfattas som enklare och tydligare genom en förbättrad layout och en omstrukturering av informationen. Pensionsspararna kommer bl.a. att få information om värdeförändringen i sitt sparande i kronor och procent under året och hur stort avgiftsuttaget har varit. Förändringarna kommer att synas i det värdebesked som skickas ut i början av 2009. I samband med vidareutvecklingen av värdebeskedet har också ett arbete påbörjats med syfte att publicera motsvarande samt fördjupad information på webben. Arbetet omfattar även att förbättra möjligheterna att ansöka om pension på webben.

Under året har även tre nya broschyrer som beskriver pensionssystemet och som riktar sig till de tre grupperna ”sparare”, ”snart pensionär” samt ”pensionär” tagits fram i samarbete med Försäkringskassan.

Under hösten skickades information ut till närmare 1 miljon pensionssparare som vid introduktionen av premiepensionssystemet hösten 2000 gjorde ett fondval men som sedan dess inte gjort några förändringar på sina konton. Avsikten med utskicket var att göra dessa personer uppmärksamma på sitt sparande och hur de kan tänka med avseende på risk- och engagemangsnivå om de önskar förändra sitt fondinnehav.

PPM har även fortsatt det uppsökande informationsarbetet kring pensionssystemet och premiepensionen genom att hålla ca 200 föreläsningar på arbetsplatser, skolor m.m. samt via de kontakter som PPM:s kundservice har med pensionsspararna. Antalet föreläsningar har ökat med ca 60 procent i förhållande till föregående år.

Utveckling av PPM:s webbplats, www.ppm.nu, sker kontinuerligt. För att förbättra stödet till pensionsspararna i deras förvaltning av premiepensionen redovisas sedan våren 2007 mått på individuell portföljrisk, avkastning på premiepensionskontot, avkastning på individens placeringar i enskilda fonder och fondbetyg. Webbplatsen har också fått en ny teknisk plattform med ett nytt redaktörsverktyg för att mer effektivt kunna hantera förändringar av det redaktionella materialet. Antalet inloggningar på det personliga kontot ökar stadigt och uppgick under året totalt till 27,6 (17,3) miljoner.

Mediebevakningen av PPM:s verksamhet har varit intensiv och medfört att ett stort antal artiklar om premiepensionen publicerats. Bevakningen ökar möjligheten för myndigheten att nå ut till pensionsspararna.

Information för personer med särskilda behov

Under 2007 har PPM fortsatt arbetet med att anpassa sin information till andra språk än svenska. Resultat från fokusgrupper som genomfördes 2006 har medfört att översätta broschyrer fr.o.m. 2007 även innehåller motsvarande text på svenska. Resultatet från utvärderingar som genomförts visar att mottagarna är positiva till tvåspråkigheten och anser att den ökar förståelsen såväl för premiepensionen som för den allmänna pensionen som helhet.

Vidare har PPM producerat fondkatalogen i DAISY och kassettformat för synskadade. Under året har också nya filmer på teckenspråk publicerats på PPM:s webbplats.

PPM tar aktivt del i arbetet med målet att statsförvaltningen ska vara helt anpassat för funktionshindrade 2010.

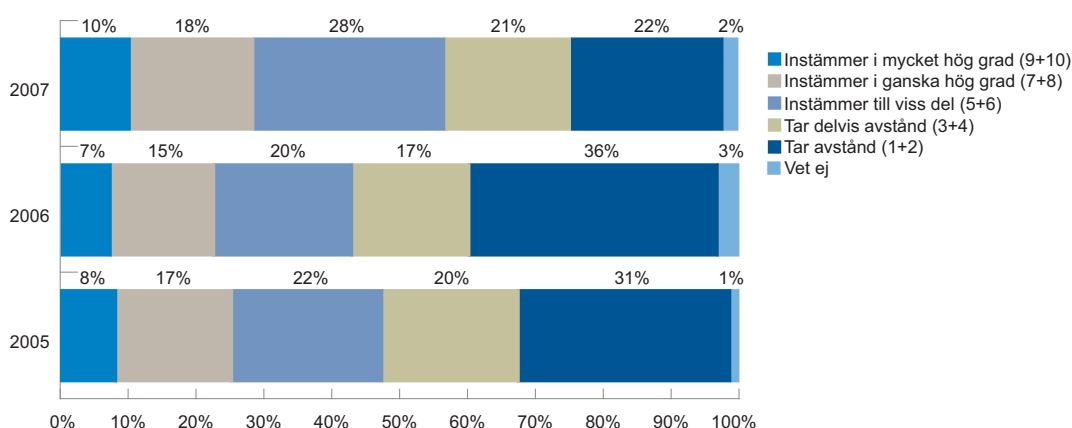
Pensionsspararnas uppfattning om vägledningen

Liksom tidigare år har PPM under året genomfört undersökningar bland pensions-sparare inom i huvudsak tre områden:

- uppföljning av hur pensionsspararna har uppfattat informationsinsatser,
- kunskaper, attityder och förhållningssätt till den allmänna ålderspensionen samt
- som underlag vid vidareutvecklingen av PPM:s webbplats, utveckling av broschyrer och innehåll och layout för det orange kuvertet.

Resultatet från undersökningarna om hur pensionsspararna upplever sina kunskaper om olika delar av den allmänna pensionen visar att det finns ett fortsatt behov av att öka kunskapen om pensionssystemet.

Av figur 13 framgår att 28 procent av pensionsspararna instämmer i mycket eller ganska hög grad i påståendet att de har tillräckligt med kunskap om premiepensionssystemet för att ta hand om sitt premiepensionssparande. Samtidigt ansåg sig 43 procent ha otillräckliga kunskaper. Av figuren framgår även att kunskapen har ökat jämfört med 2006. Den upplevda kunskapsnivån är genomgående högre bland män än bland kvinnor.

Figur 13. Andelen pensionssparare som instämmer respektive tar avstånd från påståendet: "Jag har tillräcklig kunskap för att ta hand om mitt premiepensionssparande", för åren 2007, 2006 och 2005.

Det årliga värdebeskedet (orange kuvertet) är för de flesta pensionssparare den främsta informationskällan för att få en uppfattning om storleken på sin framtida allmänna ålderspension. Undersökningar som PPM har genomfört visar att fler pensionssparare tar del av informationen i det orange kuvertet.

Av pensionärerna uppgick andelen som öppnade och läste någon del av innehållet i sitt värdebesked till 94 procent. Av dessa tyckte 79 procent på det hela taget att informationen de fått var värdefull och användbar för dem. Bland årets nytillkomna pensionssparare öppnade och läste 53 procent någon del av innehållet i värdebeskedet. Av dem som öppnade och läste värdebeskedet ansåg 70 procent att det innehöll värdefull och användbar information.

Det utskick med information kring PPM-Lotsen som har genomförts under hösten 2007 fick, liksom motsvarande utskick hösten 2006, ett stort genomslag. Vid en uppföljande undersökning uppgav ca 64 procent av målgruppen att de fått utskicket från PPM och ca 33 procent kunde korrekt återge budskapet i informationen. Kampanjen fick ett övervägande positivt helhetsomdöme och har bidragit till att stärka bilden av premiepensionssystemet och PPM. Av dem som tidigare inte besökt PPM:s webbplats, uppgav ca 16 procent att de kan komma att besöka www.ppm.nu vid ett senare tillfälle.

Skillnaderna i pensionsspararnas kunskap, attityd och förhållningssätt till den allmänna pensionen är förhållandevis små jämfört med tidigare år. Attityd- och beteendeförändringar kräver ett långsiktigt och uthålligt informationsarbete med tydliga målsättningar. Det arbete som PPM har påbörjat med att se över de interna målsättningar för kommunikationsarbetet och hur dessa ska följas upp på bästa sätt fortsätter under år 2008. Detta gäller även arbetet med målgruppsanalys och målgruppssegmentering.

Resultat och driftskostnader

Resultat

Resultatet för budgetåret 2007 uppgick till 221,8 (56,4) miljoner kronor. Det tekniska resultatet för hela försäkringsrörelsen uppgick till 268,0 (96,5) miljoner kronor. För den traditionella försäkringsrörelsen uppgick resultatet till 156,1 (15,7) miljoner kronor. Av resultatförbättringen i den traditionella försäkringen avser ca 130 miljoner kronor effekter av att garantiräntan sänkts till 0 procent för nya premieinbetalningar samt ändrade driftskostnadsantaganden. Förändrade livslängdsantaganden har dock medfört en negativ effekt på resultatet med ca 7 miljoner kronor. Det positiva resultatet läggs till konsolideringsfonden i eget kapital som uppgår till 179,8 (28,9) miljoner kronor. Medel i konsolideringsfonden fördelas till pensionsspararna och utbetalas som återbäring i samband med pensionsutbetalningarna.

PPM:s avgiftsuttag från pensionsspararna uppgick till 380,2 miljoner kronor vilket är en ökning med 10,2 miljoner kronor jämfört med 2006. Av avgiftsuttaget avsåg 378,8 (369,3) miljoner kronor fondförsäkring och 1,4 (0,7) miljoner kronor den traditionella försäkringen. Under 2007 infördes ett tak på avgiften på maximalt 100 kronor per pensionssparare.

Det tekniska resultatet för fondförsäkringsrörelsen uppgick till 111,6 (80,7) miljoner kronor. För den traditionella försäkringsrörelsen uppgick det tekniska resultatet till 156,4 (15,8) miljoner kronor.

Resultatet för PPM:s handel med fondandelar via handelslagret inklusive orealiserat resultat och valutaresultat uppgick till 21,0 (15,1) miljoner kronor.

Räntenettot uppgick till -67,1 (-55,1) miljoner kronor.

PPM:s totala resultat för år 2008 beräknas vara positivt. Avgifterna beräknas fortsättningsvis vara större än kostnaderna vilket medför att amortering på skulden till Riksgälden kommer att ske.

Driftskostnader

PPM:s totala driftskostnader uppgick till 273,7 (295,7) miljoner kronor. Driftskostnaden per pensionssparare blev därmed 47 (53) kronor.³⁰ Av driftskostnaderna svarade posten personalkostnader för 43 procent och uppgick till 119,1 (118,3) miljoner kronor. Den näst största driftskostnadsposten, 51,5 (74,7) miljoner kronor, utgörs av ersättningar till Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för premiepensionens andel av deras kostnader för administration av den allmänna pensionen. Kostnaden för köpta tjänster ökade mot föregående år och uppgick till 18,8 (16,0) miljoner kronor. Kostnaderna för extern information och övrigt uppgick till 21,8 (28,0) miljoner kronor och utgörs till stor del av kostnader för bekräftelsebrev vid fondbyten, kostnader för pin-koder och informationsmaterial till pensionsspararna.

Kostnaden för avskrivningar ökade något under året och uppgick till 28,2 (27,7) miljoner kronor.

---

³⁰ Vid beräkningen används medelantalet pensionssparare över året. Medelantalet pensionssparare under år 2007 uppgick till 5 709 894.

I regeringens regleringsbrev för PPM delas myndighetens verksamhet in i verksamhetsgrenarna fondförsäkring, traditionell försäkring och tillfällig förvaltning av avgiftsmedel. I årsredovisningen motsvaras begreppet verksamhetsgren av rörelsegren. Kostnader för rörelsegrenen tillfällig förvaltning av avgiftsmedel avser kapitalförvaltningskostnader. Kostnaderna redovisas inte som en driftskostnad i resultaträkningen utan förs på samma sätt som avkastningen direkt mot övriga placeringstillgångar och övriga skulder. Kostnaden för den tillfälliga förvaltningen uppgick till 1,4 (1,0) miljoner kronor vilket utgjorde 0,005 (0,003) procent av det genomsnittliga förvaltade kapitalet under år 2007. Driftskostnaderna har i sin helhet fördelats på de två rörelsegrenarna fondförsäkring och traditionell försäkring. Uppdelningen av driftkostnaderna på verksamhetsgrenar och försäkringslag sammanfaller därmed.

Kostnadsslag	PPM totalt, 2007	PPM totalt, 2006	PPM totalt, 2005
Personal	119 057	118 295	120 374
Konsulter och övrig köpt arbetskraft	18 777	15 952	16 307
Arbetsplatskostnader	34 369	31 138	28 620
Administrationersättning till andra myndigheter ³¹	51 538	74 653	57 599
Extern information och övrigt ³²	21 793	27 985	-1 786
Avskrivningar	28 178	27 699	31 291
Driftskostnader totalt	273 712	295 722	252 405

Tabell 25. Driftskostnader uppdelade på kostnadsslag (angivet i tusental kronor).

Varje rörelsegren ska över tiden bära sina egna kostnader. För år 2007 har fondförsäkring belastats med 269,1 (290,8) miljoner kronor och traditionell försäkring med 4,6 (5,0) miljoner kronor.

Regeringen har i regleringsbrevet för PPM angett ett tak för myndighetens driftskostnader. Kostnadstaket uppgår till 201 miljoner kronor för år 2007 och omfattar samtliga driftskostnader förutom finansiella kostnader och ersättningar till Skatteverket, Försäkringskassan samt Kronofogdemyndigheten. Utfallet för de driftskostnader som ingår i kostnadstaket uppgår 2007 till 194 (193) miljoner kronor.

³¹ Avser ersättning till Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

³² I beloppet för år 2005 ingår en upplösning av skuld avseende administrationsersättning till Försäkringskassan för åren 2001–2003 med -22,4 miljoner kronor.

Finansiering och investeringar

PPM:s verksamhet ska över tiden finansieras med årliga avgifter som tas ut från pensionsmedlen. Enligt förordning (2000:585) med instruktion för PPM får myndigheten ta ut avgifter som per år motsvarar högst 0,3 procent av de sammanlagda tillgodohavandena på pensionsspararnas premiepensionskonton. Avgifterna ska fördelas skäligt mellan spararna enligt försäkringsmässiga principer.

Under våren 2007 förändrades principen för avgiftsuttaget. Tidigare formulerades avgiften enbart som en procentsats men numera finns även ett avgiftstak på motsvarande 100 kronor. Syftet med förändringen var att avgiftsuttaget ska spegla den verkliga kostnaden för att administrera kontona, då denna kostnad är lika stor oavsett behållningen på ett konto. Avgiften för år 2007 baserades på de sammanlagda tillgodohavandena på pensionsspararnas premiepensionskonton den 1 maj 2007. Det totala avgiftsuttaget uppgick till 380 (370) miljoner kronor vilket motsvarade 0,13 (0,16) procent av det förvaltade kapitalet.

Avgifterna har hittills inte täckt PPM:s uppbyggnadskostnader. Under uppbyggnadsskedet och fram till år 2018 finansieras myndigheten genom en kombination av avgiftsuttag och räntekontokredit för rörelsekapitalbehov samt låneramar i Riksgälden. År 2018 planeras hela den utnyttjade räntekontokrediten vara amorterad.

För budgetåret 2007 uppgick den beviljade räntekontokrediten för rörelsekapitalbehov till 1 824 (1 850) miljoner kronor och låneramen för anläggningstillgångar till 88 (99) miljoner kronor. Därutöver disponerade PPM en särskild kredit för fondhandel som från den 1 januari 2007 uppgick till 4 000 miljoner kronor.

Utnyttjad räntekontokredit för rörelsekapitalbehov per den 31 december 2007 uppgick till 1 549 (1 602) miljoner kronor och utnyttjad låneram för investeringar uppgick till 62 (70) miljoner kronor.

Skulden hos Riksgälden avseende den särskilda krediten för fondhandel, uppgick vid årsskiftet till 1 522 miljoner kronor. Tidigare år har den särskilda krediten för fondhandeln visat ett positivt saldo vid årsskiftet eftersom alla pengar avseende pensionsrätter för föregående år har flyttats till detta konto i samband med placeringen av nya pensionsrätter i december. Till följd av ändrade rutiner har inte detta skett under 2007. Den särskilda krediten för fondhandeln har som högst utnyttjats med 3 119 (1 429) miljoner kronor under 2007.

Investeringarna uppgick under år 2007 till 18,9 (9,4) miljoner kronor. Av detta svarade anskaffning av it-utrustning och inventarier för 3,0 (2,3) miljoner kronor och investeringar i egenutvecklade applikationer/system samt inköpt programvara för 15,9 (7,1) miljoner kronor.

Skuldhantering

Förvaltningen av låneportföljen har följt den strategi som styrelsen beslutat i policyn³³ för skuldhanteringen och har hållits inom tillåtna avvikelsemandat. Enligt policyn ska skulden fördelas med 60 procent rörlig ränta och 40 procent bundna räntevillkor fördelat med 20 procent på lån med 1–3 års löptid och 20 procent på lån med 3–5 års löptid. Förändring från tidigare policy, som angav att skulden skulle fördelas med ca 50 procent till rörlig ränta och ca 50 procent till bundna räntevillkor på olika löptider, kommer att ske successivt i takt med att utestående lån förfaller. Per den 31 december kvarstår ett lån på 50 miljoner kronor på längre löptid än 5 år.

Den genomsnittliga räntan i låneportföljen var vid årets ingång 3,6 (3,0) procent och vid utgången av året 4,2 (3,7) procent. Räntekostnaderna för låneportföljen uppgick till 64 (54) miljoner kronor.

---

³³ Policy för skuldhantering beslutad av PPM:s styrelse den 18 april 2005 (dnr 05-291).

Kompetensförsörjning

Den övergripande inriktningen för myndighetens personalpolitik har fastställts i PPM:s personalpolicy. Arbetet med kompetensutveckling under år 2007 har bedrivits i enlighet med den plan som årligen utarbetas med utgångspunkt i verksamhetsplaneringen.

Inriktningen på de personalpolitiska insatserna under 2007 har till stor del påverkats av risken för en ökad personalomsättning till följd av den osäkerhet som råder om hur administrationen av den allmänna pensionen kommer att utformas, men även av den allt gynnsammare arbetsmarknaden för flera av PPM:s personal-kategorier. Kraven på en väl planerad kompetensförsörjning och bra ledarskap har därmed blivit än viktigare för att verksamheten ska kunna bedrivas effektivt.

Om PPM i dag

Medelåldern bland PPM:s personal uppgick år 2007 till 43 (42) år. Medelåldern har ökat något de senaste åren, vilket kan förklaras med att det framför allt är yngre medarbetare som valt att sluta sin anställning vid myndigheten. Personalomsättningen var under år 2007 15 (12) procent.

Åtgärder under 2007 för att uppnå målen för PPM:s kompetensförsörjning

För att kunna säkerställa befintlig kompetens och möjliggöra rekrytering av ny personal har satsningar gjorts inom ett antal områden.

Strategisk kompetensförsörjning

PPM har förstärkt och förtydligat arbetet med kompetensförsörjningen som sker i nära anslutning till verksamhetsplaneringen. Personalenheten bistår avdelningarna vid planeringen av hur verksamhetens kompetensbehov, på kort och lång sikt, ska säkerställas. I detta arbete ingår bl.a. kompetensöverföring mellan medarbetare för att undvika ett så stort beroende av nyckelpersoner.

För att bibehålla och utveckla kompetensen har PPM skapat interna forum för utbyte av erfarenheter mellan medarbetare. Under 2007 har ett nätverk för befintliga och potentiella projektledare bildats. Nätverket kan bidra till att behovet av externa resurser i framtida projekt kan minskas.

Sedan något år tillbaka undersöks möjligheten att erbjuda medarbetare möjlighet till kompetensutveckling genom att pröva på annat arbete inom myndigheten innan en extern rekryteringsprocess påbörjas. Under 2007 har 32 personer under kortare eller längre tid bytt arbetsuppgifter inom PPM.

PPM har också tillhandahållit karriärplanering för att kunna erbjuda medarbetare i organisationen nya arbetsuppgifter. Under 2007 har 22 medarbetare genomgått karriärplanering.

Vidare erbjuds medarbetarna utifrån planeringssamtal och individuella utvecklingsplaner fortlöpande kompetensutveckling för att möta organisationens behov på kort och lång sikt.

Ledarskap och kommunikation

Under år 2007 har arbetet med att stärka ledarskapet på PPM fortsatt. Samtliga chefer har genomgått en utbildning i kommunikativt ledarskap. Särskilda insatser har också genomförts för att stärka de olika avdelningarnas ledningar.

Vidare har ett antal s.k. chefsforum hållits där chefer på alla nivåer i organisationen har träffats för information och diskussion kring aktuella frågor. Sådana möten genomförs numera regelbundet som en återkommande del av verksamheten.

Medarbetarrollen – kultur och värdegrund

Under året har en större satsning på medarbetarskapet på PPM inletts. Syftet är att skapa förstärkt insikt om att ”vi är varandras arbetsmiljö”, dvs. att samtliga medarbetare har ett ansvar för att söka information och att aktivt delta i att utveckla verksamheten. Utgångspunkten för arbetet har varit att utifrån en gemensam kartläggning av nuvarande kultur på myndigheten, föreslå åtgärder för att förbättra arbetsklimatet. Arbetet fortsätter under 2008.

För att ytterligare förstärka en för PPM:s gemensam värdegrund och förståelse för PPM:s verksamhet bland medarbetarna har två temadagar och fem frukostmöten genomförts under året. Dessutom har ett tiotal seminarier om pensions- och finansfrågor genomförts.

Uppföljning av målen för kompetensförsörjningen under 2007

PPM har i allt väsentligt uppnått verksamhetsmålen för 2007. PPM gör bedömningen att de åtgärder som vidtagits inom kompetensförsörjningen har bidragit till att personalomsättningen hållits på en nivå motsvarande andra jämförbara myndigheter.

Under november 2007 genomfördes en medarbetarundersökning. Andelen medarbetare som ansåg sig nöjda eller mycket nöjda med sin anställning på PPM uppgår till 60 procent. Enligt det företag som PPM anlitar för att genomföra mätningen ligger det genomsnittliga resultatet för organisationer i Sverige i intervallet 58–60 procent. Mot bakgrund av den osäkerhet som rått det senaste året till följd av de utredningar om myndighetens framtid och premiepensionssystemets utformning som är under beredning i regeringskansliet kan resultatet dock ändå sägas vara bra och kan delvis vara en effekt av den genomförda satsningen på ledarskap, kommunikation och medarbetarroll. PPM bedömer att utan dessa satsningar skulle andelen nöjda medarbetare ha varit lägre och personalomsättning varit högre.

Åtgärder år 2008 och 2009–2010 för att uppnå målen för kompetensförsörjningen

PPM bedömer att risken för en ökad personalomsättning kvarstår även för de kommande åren. Det har ännu inte kommit något besked om hur administrationen av den allmänna pensionen kommer att utformas och arbetsmarknaden är ännu gynnsam för många personalkategorier på PPM.

PPM kommer därför att fortsätta arbetet med strategisk kompetensförsörjning för att behålla, utveckla, attrahera och rekrytera den kompetens som behövs för att verksamhetens ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Exempelvis har det för vissa särskilt konkurrensutsatta personalkategorier visat sig svårare att bibehålla och rekrytera den nödvändiga kompetensen. Under år 2008 kommer därför fortsatt stor vikt att läggas vid kompetensöverföring. PPM kommer även försöka attrahera blivande medarbetare genom att aktivt marknadsföra myndighetens verksamhet och tydliggöra anställningsvillkoren (utvecklingsmöjligheter, möjlighet att påverka sitt eget arbete, trivsel och värdegrund, förmånliga bestämmelser om semester, föräldraledighet, friskvård m.m.). Det kan även bli aktuellt att göra mer individuella anpassningar av anställningsvillkoren.

Satsningar på ledarskapsarbetet kommer också att göras under de kommande åren.

Riskhantering

PPM:s arbete med att identifiera risker sker dels i den löpande verksamheten och dels i de olika projekt som pågår på myndigheten. En sammanställning och värdering av riskerna görs årligen i en övergripande riskanalys. Denna utgör en viktig förutsättning för att kunna prioritera mellan olika områden och aktiviteter i verksamhetsplanen. Den övergripande riskanalysen utförs av PPM:s riskkontrollfunktion genom work-shops och intervjuer med chefer och medarbetare på PPM. Detta arbete sker både per avdelning och med PPM:s ledningsgrupp. PPM:s väsentligaste risker behandlas i PPM:s revisionsutskott och styrelse. Även iakttagelser i samband med externa och interna revisioner är viktig information i riskanalysarbetet.

PPM följer Finansinspektionens allmänna råd (2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag. För närvarande pågår en utvärdering och översyn av myndighetens process för riskhantering för att anpassa processen till den nya förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll som gäller från 1 januari 2008. Målet är att skapa en tydligare samordning mellan de olika riskanalyser som utförs på myndigheten och att samordna dem med befintlig incidentrapportering. Målet är också att förbättra dokumentationen och att förtydliga ansvar och roller, definitioner, begrepp, modeller och arbetssätt.

I PPM:s verksamhet förekommer olika typer av risker. Finansiella risker uppstår inom den traditionella försäkringsrörelsen, i övrig tillgångs- och skuldförvaltning och till följd av PPM:s fondhandelsmodell. De finansiella riskerna bedöms som relativt små men redovisas ändå utförligt nedan i enlighet med redovisningskraven för IFRS 7. Försäkringsrisker uppstår inom den traditionella försäkringen medan operativa risker uppstår i den löpande verksamheten och är relaterade till verksamhetens mål, till kritiska resurser och till utformning av manuella rutiner och systemstöd för viktiga processer i verksamheten. Strategiska risker är relaterade till händelser i omvärlden och förmågan att hantera dessa.

Finansiella risker

Genom sina placeringar i olika typer av finansiella instrument utsätts PPM för finansiella risker i form av kreditrisker, likviditetsrisker och marknadsrisker.

Dessa uppstår:

- i förvaltningen av medel för den traditionella försäkringsrörelsen,
- i förvaltningen av preliminära avgiftsmedel (tillfälliga förvaltningen),
- i fondhandeln, genom finansiering av pensionsspararnas fondbyten och innehavet i handelslagret, samt
- i och med att myndighetens verksamhet är lånefinansierad.

Ett viktigt redskap för styrning och kontroll av de finansiella riskerna är de policies och riktlinjer som styr placeringarna av den traditionella försäkringen, den tillfälliga förvaltningen och skuldförvaltningen. Policies beslutas av styrelsen och

riktlinjer beslutas av generaldirektören. Inom fondhandeln finns riktlinjer för handelslagret. De styrande dokumenten ses över årligen och uppdateras vid behov.

PPM anlitar externa förvaltare för förvaltning av tillgångarna inom den traditionella försäkringen och den tillfälliga förvaltningen. Administrationen av portföljerna utförs av Kammarkollegiet. Avtal mellan PPM och respektive part har upprättats.

Traditionell försäkring

Målet för förvaltningen inom den traditionella försäkringen är att tillgångarna ska allokeras på ett sådant sätt att risken för insolvens blir låg samtidigt som de försäkrades avkastning blir så hög som möjligt. PPM har också som mål att kunna rapportera grönt ljus enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. Den eftersträlvade tillgångsallokeringen inom portföljen är 73 procent i svenska räntebärande papper och 27 procent i aktier. Förvaltningen och administrationen av kapitalet är reglerade i instruktioner till Kammarkollegiet.

PPM har under januari 2008 inrapporterat grönt ljus per den 31 december 2007. Överskottet i trafikljustermer är 290 miljoner kronor, vilket motsvarar 35 procent av den försäkringstekniska skulden. Om marknadsräntan hade varit en procentenhet lägre, hade överskottet minskat till 213 miljoner kronor (23 procent av skulden). Om marknadsräntan hade varit en procentenhet högre hade överskottet ökat till 359 miljoner kronor (47 procent av skulden).

Tillfällig förvaltning

Målet för den tillfälliga förvaltningen är att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet om betalningsberedskap, uppnå så god avkastning som möjligt. Placeringarna inom den tillfälliga förvaltningen regleras av lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Placeringarna är reglerade i instruktioner till Kammarkollegiet och sker på avistakonto hos Riksgälden och i räntebärande värdepapper utgivna av svenska staten.

Fondhandel

Inom fondhandeln är det pensionsspararna som individuellt står för risken i sitt eget sparande. Som en konsekvens av PPM:s fondhandelsmodell uppstår även finansiella risker som belastar PPM:s resultat, dels genom PPM:s finansiering av pensionsspararnas fondbyten och dels i PPM:s handelslager. Målet är att PPM:s risker i fondhandeln ska vara låga, med en för pensionsspararna så optimal fondhandelsmodell som möjligt.

Kreditrisk

Kreditrisk är risken för att en motpart inte kan fullgöra sitt åtagande och därmed förorsakar PPM en förlust.

Kreditrisken inom den traditionella försäkringen begränsas genom att aktieplaceringar endast sker i fonder hos fyra välrenommerade fondbolag med vilka PPM har individuella avtal. Den begränsas även genom investeringsfondernas konstruktion, som innebär att fondernas tillgångar är separerade från fondbolaget. Ränteförvaltningen sker i Kammarkollegiets räntekonsortium som placerar i skuldförbindelser med varierande kreditrisk. Den högsta tillåtna risken är i placeringar

hos emittenter med en rating om BBB+ eller högre, vilket är ett kriterium som fastställts av Kammarkollegiet. Högst 5 procent av konsortiets marknadsvärde får utgöras av värdepapper utfärdade av samma emittent. Per balansdagen var drygt 50 procent av portföljen placerad i värdepapper utgivna av staten eller av emittenter med en kreditrating om AAA. Ca 6 procent var placerat i värdepapper utfärdade av emittenter med en kreditrating om BBB+.

Inom den tillfälliga förvaltningen begränsas kreditrisken genom att hela portföljen placeras i räntebärande värdepapper utgivna av svenska staten och på konto hos Riksgälden.

För att höja avkastningen inom den tillfälliga förvaltningen får obligationsinnehavet i den långa delen av portföljen sedan den 1 januari 2007 användas i återköpstransaktioner (repor). Motpartsrisken minimeras genom att repor endast är tillåtna med motparter med vilka PPM har återköpsavtal och vars kreditrating som lägst får vara A-. Per balansdagen fanns inga utestående repor.

Kreditrisker finns också i de fordringar PPM har på olika motparter. PPM fakturerar kvartalsvis fondbolagen den del av förvaltningsavgifterna som ska återbetalas till pensionsspararna. PPM har också fordringar på enskilda pensions-sparare i form av negativa pensionsrätter som uppkommit vid ändrad taxering. Fordran regleras så snart en insättning sker på pensionsspararens konto. Vid dödsfall blir fordran en konstaterad kreditförlust.

En utförlig löptidsanalys över finansiella tillgångar och finansiella skulder för åren 2007 och 2006 redovisas i not 38.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär i första hand risken för att PPM inte kan fullgöra sina betalningsåtaganden i tid och därmed åsamkas kostnader, men är också risken för att PPM gör en förlust genom att inte kunna avyttra ett finansiellt instrument i tid och till ett rimligt pris.

PPM är för sin verksamhet beroende av extern finansiering via lån hos Riksgälden i form av en räntekontokredit om totalt 1 782 miljoner kronor för 2007. Låneramar och krediter fastställs i det årliga regleringsbrevet. Lånet avser drift- och anläggningskostnader och beräknas vara amorterat 2018.

Fondhandeln för pensionsspararnas räkning finansieras genom en särskild kredit för fondhandel hos Riksgälden. Finansieringsbehovet uppstår genom att köp av fondandelar sker innan motsvarande försäljningslikvid influtit. Krediten uppgick till 4 000 miljoner kronor 2007 och behovet ökar i takt med ökade handelsvolymen. För att inte riskera att övertrassera den beviljade krediten har en begränsning införts för hur många fondbyten som maximalt kan genomföras per handelsdag. Denna spärr kan efter särskilt beslut inom myndigheten sänkas eller höjas beroende på den rådande situationen vad gäller likviditet och antal lagda fondbyten. Målet är kunna genomföra alla fondbyten på den ursprungliga affärsdagen och att endast senarelägga fondbyten i undantagsfall. Likviditetsrisken i fondhandeln bedöms därför vara begränsad.

Likviditetsrisken inom den traditionella försäkringen begränsas genom att en övervägande del av placeringarna görs i värdepapper med hög likviditet noterade på väl etablerade marknader.

Inom den tillfälliga förvaltningen är likviditetsrisken kopplad till placeringarna i reala statsobligationer eftersom marknaden för dessa generellt inte är lika god

som för de nominella. Likviditetsrisken bedöms vara minimerad genom att PPM behåller alla reala placeringar till förfall. Betalningsberedskapen bibehålls genom att den genomsnittliga löptiden (durationen) i den korta portföljen är begränsad till maximalt 3,5 år. Den genomsnittliga löptiden i betalningsberedskapen rapporteras till generaldirektören månadsvis.

För att underlätta och effektivisera fondhandeln har PPM ett handelslager, vars främsta syfte har varit att reducera transaktionskostnaderna i fondhandeln. Efter det att PPM anslutit sig till det statliga ramavtalet för betalningstjänster har transaktionskostnaderna sjunkit. Till följd av detta kommer handelslagrets riktvärde att minskas från ca 33 mkr till ca 4 mkr under 2008, vilket reducerar risken i handelslagret. I handelslagret finns en likviditetsrisk, särskilt i fonder som placerar på nya eller osäkra marknader.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att prisförändringar i de finansiella marknaderna resulterar i vinster eller förluster när värdet på olika typer av finansiella tillgångar och skulder påverkas. PPM har marknadsrisk i form av kurs-, valuta- och ränterisker.

Marknadsrisk i fondhandeln uppstår som ett resultat av PPM:s fondhandelsmodell. Pensionsspararna köper andelar av PPM till senast kända kurs, utan att PPM vet hur mycket de sålda andelarna kommer att inbringa. Detta innebär att alla fondbyten för PPM:s del sker till senast kända kurs och att antalet andelar i den köpta fonden fastställs först när försäljningen är slutförd. Marknadsrisken motsvarar skillnaden mellan det pris som pensionsspararna utlovats och det pris som PPM faktiskt betalar för andelarna.

Marknadsrisken kan resultera i både positiva och negativa resultat för myndigheten beroende på fondernas utveckling. Marknadsrisken i handelsmodellen ökar i takt med antalet fondbyten och behållningen på pensionsspararnas konton. Med nuvarande fondhandelsmodell är riskerna inte möjliga att prognostisera då de påverkas av antalet fondbyten vid ett visst tillfälle, pensionsspararnas fondval samt kursutvecklingen i de olika fonderna.

Aktiekursrisk är risken för att värdet på aktier eller andelar minskar på grund av förändringar i kurser på aktiemarknaden.

Aktiekursrisken i den traditionella försäkringen begränsas genom att maximalt 30 procent av det förvaltade kapitalet får placeras i aktier. Fram till november 2007 var medlen placerade i en svensk indexfond och en global indexfond. Under november och december överfördes portföljen till tre globala aktiefonder och en Sverigefond. De globala placeringarna har fördelats mellan två indexfonder med låg risk, samt en aktivt förvaltat fond med medelhög risk. Den svenska aktieandelen har placerats i en aktivt förvaltat fond med låg risk. Den sammanvägda kursrisken i portföljen rapporteras månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen.

Aktiekursrisker finns också i handelslagret, men minskar i och med att PPM:s totala innehav per fond kommer att minskas.

Exponeringen vid en förändring på 10 % i fondkurserna motsvarar (mnkr):	2007	2006
Traditionell försäkring (kursrisk)	35	20
Handelslager	3	3

Valutakursrisk är risken för att placeringar eller betalningsflöden i utländsk valuta faller i värde på grund av en försvagning av den utländska valutan i relation till svenska kronan.

Valutarisken inom den traditionella försäkringen begränsas genom att maximalt 20 procent av tillgångarna får placeras i aktier.

Utöver marknadsrisken uppstår i handelslagret också valutakursrisker till följd av fondhandelsmodellen. Risken motsvarar skillnaden mellan den valutakurs som pensionsspararna får per affärsdagen och den valutakurs som PPM får per likviddagen. Både negativa och positiva resultat uppstår och dessa är inte möjliga att prognostisera.

Exponeringen vid en förändring på 10 % i valutakurserna motsvarar (mnkr):	2007	2006
Traditionell försäkring	24	4
Handelslager	2	3

Ränterisk innebär risk för att marknadsvärdet för en tillgång faller, eller att marknadsvärdet på en skuld ökar vid en förändring i marknadsräntan.

Ränteförvaltningen inom den traditionella försäkringen sker i Kammarkollegiets räntekonsortium. För att begränsa ränterisken är den maximala genomsnittliga löptiden fyra år. Ränterisken i portföljen rapporteras månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen.

I den tillfälliga förvaltningen finns en lång och en kort portfölj. I den långa portföljen placeras 9 miljarder i reala och 10 miljarder i nominella obligationer. I den korta portföljen ska 50 miljoner kronor alltid finnas i likvida medel, därutöver får placeringar ske hos Riksgälden i statsskuldväxlar och obligationer med en maximal genomsnittlig löptid om 3,5 år. Ränterisken i den långa portföljen minimeras genom att kapitalet placeras vid olika tidpunkter och med olika löptider, med en jämn förfallostruktur mellan ett och nio år. I den korta portföljen finns en stop/loss-funktion där placeringarna ska avyttras om en viss fastställd förlustnivå uppstår. Det förvaltade kapitalet och därmed även ränterisken i den korta portföljen är som störst i början av december och som lägst i slutet av december eftersom pensionsrätterna placeras på pensionsspararnas konton under denna månad. Ränteriskexponeringen rapporteras månadsvis till generaldirektören.

Ränterisk finns även i hanteringen av återköpstransaktioner (repor) i den tillfälliga förvaltningen. Den minskas genom att inga repor tillåts löpa över datum för Riksbankens i förväg utannonserade penningpolitiska möten.

Ränterisken inom skuldförvaltningen begränsas genom att räntorna binds på olika löptider. Rapportering av ränterisken i den rörliga delen av skuldhanteringen sker månadsvis till generaldirektören och kvartalsvis till styrelsen.

Exponeringen vid en förändring på 1 % i marknadsräntan motsvarar (mnkr) :	2007	2006
Traditionell försäkring	20	11
Tillfällig förvaltning (kort portfölj)	670	751
Skuldförvaltning (rörlig del)	10	12

Räntan på PPM:s särskilda kredit för fondhandeln är rörlig och påverkas av volymerna i fondhandeln. Då pensionsspararnas fondval inte går att förutse eller påverka utan till stor del beror på kursrörelser på fondmarknaden, går räntan inte att prognostisera.

Utnyttjade krediter i Riksgälden fördelas mellan 60 procent rörlig ränta och 40 procent bundet med fördelningen 20 procent på lån med 1–3 års löptid och 20 procent på lån med 3–5 års löptid. En förändring har skett jämfört med tidigare policy. Lån som har en längre löptid än 5 år kommer successivt att anpassas till nuvarande policy i takt med att lånen förfaller.

Räntebindningstider	Rörlig ränta	<1–2 år	3 år–5 år	>5 år	Summa
Lån Riksgälden 2007-12-31*	-2 433	-300	-350	-50	-3 133
Lån Riksgälden 2006-12-31*	-1 023	-250	-300	-100	-1 673

* belopp anges i mnkr

Den genomsnittliga räntan var vid årets ingång 3,6 (3,0) procent och vid årets utgång av året 4,2 (3,7) procent.

Räntekostnaderna för utnyttjade krediter har under räkenskapsåret belastat resultaträkningen med 63,8 (54,1) miljoner kronor.

Försäkringsrisker

PPM har även försäkringsrisker inom den traditionella försäkringen i form av teckningsrisker, reservsättningsrisker och matchningsrisker.

Teckningsrisker

Vid erbjudandet av en viss livförsäkringsprodukt görs en bedömning av vilka kategorier av personer som kommer att teckna försäkringen och de faktorer under försäkringstiden som har påverkan på produktens ekonomi. Teckningsrisken är osäkerheten i detta.

Vid övergång till traditionell försäkring utfärdar PPM en livsvarig livränta med garanterat belopp. Risken hanteras genom ett försiktigt antagande om återstående livslängd och genom ett antagande om noll procents avkastning på tillgångarna.

Utgångspunkten för återstående livslängd utgörs av SCB:s prognoser där PPM tillämpar ett alternativ med låg dödlighet.

Reservsättningsrisker

För varje försäkring avsätter PPM en reserv som är en uppskattning av PPM:s framtida utgifter på grund av försäkringen. Reservsättningsrisken består i att antagandena ej har valts tillräckligt betryggande, vilket innebär att den avsatta reserven visar sig vara otillräcklig.

Livförsäkringsavsättningen, reserven, för traditionell försäkring bestäms utifrån de garanterade beloppen med antaganden om framtida livslängder, avkastning på tillgångarna och driftskostnader. Risken hanteras genom försiktiga antaganden om återstående livslängd och avkastning på tillgångarna.

Solvensnivån per 2007-12-31 uppgick till 116,9 procent. Om livslängden hos pensionärerna antas öka sjunker solvensnivån, medan den stiger om livslängden minskar. Om livslängden antas öka med ett år sjunker solvensnivån till 113,0 procent samtidigt som de försäkringstekniska avsättningarna ökar med 38 miljoner kronor.

Matchningsrisker

En perfekt matchning mellan tillgångar och skulder uppnås om deras respektive kassaflöden är lika. Detta åstadkoms om pensionsutbetalningarna överensstämmer med avkastningen från enbart räntepapper. Den ALM-studie (Asset Liability Management) som PPM genomförde vintern 2006–2007 analyserade graden av matchning för olika tillgångsallokeringar och vägde dessa mot förväntad avkastning och risk. En första åtgärd med ledning av denna studie har varit att ändra fördelningen mellan svenska och utländska aktier.

Operativa risker

PPM:s verksamhet kännetecknas av ett mycket stort beroende av it-stöd. Processerna för att administrera pensionsspararnas och pensionärernas individuella konton och för att genomföra fondhandel för deras räkning är i stort sett helt automatiserade. Manuell handläggning förekommer i mycket liten utsträckning och personalstyrkan som arbetar med daglig handläggning är liten i förhållande till antalet kunder. Däremot används en stor del av personalresurserna för att förvalta och utveckla it-systemen.

Till följd av detta är PPM:s operativa risker främst relaterade till drift, förvaltning och utveckling av it-stödet samt it- och informationssäkerhetsfrågor. Risker uppstår också till följd av de stora penningflöden som fondhandeln ger upphov till. Beroendet av kvalificerad personal inom it- samt fond- och finansområdet är också en risk som i stor utsträckning påverkas av det rådande läget på arbetsmarknaden.

PPM har även operativa risker relaterade till sitt kommunikationsuppdrag, främst risken för att information från PPM uppfattas som otydlig eller på ett felaktigt sätt. Exempel på en sådan risk är några finansiella aktörer som erbjuder olika typer av webbaserade tjänster med anknytning till premiepensionssystemet.

De operativa riskerna kan således delas in i:

- it-risker
- resursrisker
- kommunikationsrisker
- administrativa risker

De operativa riskerna hanteras genom att de löpande identifieras på avdelningsnivå och därefter årligen sammanställs och värderas i en övergripande riskanalys. Hantering av riskerna sker samordnat med PPM:s verksamhetsplaneringsprocess där aktiviteter utformas i syfte att reducera eller eliminera de risker som bedömts vara mest allvarliga. Riskhantering sker också löpande på respektive avdelning.

Strategiska risker

PPM påverkas i hög grad av händelser som ligger utanför myndighetens kontroll. Exempel på sådana händelser är politiska beslut (exempelvis ny lagstiftning och det eventuella bildandet av en ny pensionsmyndighet), externa parter agerande som påverkar PPM:s verksamhet (till exempel de finansiella företag som erbjuder olika typer av webbaserade tjänster med anknytning till premiepensionssystemet), allvarliga störningar i betalningssystemet och krascher på de finansiella marknaderna. För PPM:s del finns också inneboende strategiska risker till följd av utformningen av premiepensionssystemet, förväntade framtida volymer och den valda fondhandelsmodellen.

Strategiska risker hanteras genom löpande omvärldsbevakning, genom att hålla en hög beredskap för oväntade händelser och genom att vara väl förberedd för kända framtida förändringar.

Femårsöversikt och sammanställning över väsentliga uppgifter

(Belopp i tkr)

	2007	2006	2005	2004	2003
Resultat och ställning:					
Resultat					
Premieinkomster, traditionell försäkring	574 686	424 197	202 805	61 066	26 571
Premier, investeringsavtal ³⁴	28 001 094	49 576 331	23 623 711	22 343 035	21 093 906
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	51 708	51 075	9 164	1 605	602
Försäkringsersättningar	-49 976	-25 024	-9 940	-3 213	-961
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	267 979	96 460	94 029	113 436	-42 589
Årets resultat	221 813	56 414	57 363	48 387	-108 477
Avgiftsintäkter					
Budget enligt regleringsbrev	395 000	348 000	323 000	342 000	250 000
Faktiska avgiftsintäkter ³⁵	380 701	371 642	337 041	331 310	241 824
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar traditionell försäkring	1 285 850	738 261	306 721	92 630	30 948
Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	308 345 296	267 937 497	192 356 728	124 757 135	93 935 230
Placeringsstillgångar övriga	27 816 401	24 520 760	46 481 981	44 684 330	45 772 145
Försäkringstekniska avsättningar traditionell försäkring	1 100 364	705 063	664 783	348 103	213 163
Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär risk	308 768 178	268 174 260	192 398 553	124 766 927	93 941 692
Eget kapital vid årets ingång/ Balanserad kapitalförändring	-1 564 774	-1 621 188	-1 678 551	-1 726 938	- 1 618 461
Årets resultat	221 813	56 414	57 363	48 387	-108 477
Eget kapital vid årets utgång/Konsolideringskapital	-1 348 277	-1 564 774	-1 621 188	-1 678 551	-1 726 938
Nyckeltal, Traditionell försäkring					
Solvensgrad	116,9	104,7	104,5	104,4	103,5
Kollektiv konsolideringsnivå, %	99,6	102,5	103,4	103,3	103,1
Genomsnittlig återbäringsränta, %	5,67	6,00	5,17	4,83	3,33
Direktavkastning, ³⁶ %	4,66	3,54	4,18	2,80	3,46
Totalavkastning ³⁷	3,84	6,30	11,16	8,97	10,16
Nyckeltal, Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent ³⁸ , %	0,10	0,13	0,16	0,20	0,37
Avgiftsuttag i procent av placeringstillgångar, %	0,13	0,16	0,22	0,27	0,30
Finansiering och kapitalkostnader:					
Låneram för anläggningstillgångar					
Beviljad låneram	88 000	99 000	114 000	114 000	238 000
Utnyttjad låneram	62 232	70 437	93 453	113 236	187 773
Kvar av låneramen	25 768	28 563	20 547	764	50 227

³⁴ Premier avseende fondförsäkring redovisas enligt nya redovisningsregler som investeringsavtal och bokförs inte över resultaträkningen.

³⁵ Avgiftsintäkter enligt 11 Kap LIP avseende 2007 uppgick till 378 782 (369 263) tkr. I posten avseende 2007 ingår avgiftsintäkter enligt avgiftsförordningen (1992:191) samt övriga tekniska intäkter med 1 919 (2 158) tkr.

³⁶ Direktavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av PPM:s kapitalförvaltning. Direktavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring. Utdelningar erhålls i huvudsak i slutet av året, d v s direktavkastningen påverkas av säsongsvarianter.

³⁷ Totalavkastning har endast beräknats för traditionell försäkring då avsikten är att redovisa resultatet av PPM:s egen kapitalförvaltning. Totalavkastning beräknas i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel hänförliga till traditionell försäkring.

³⁸ Driftskostnader i procent av genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångar inklusive bankmedel men exklusive övriga placeringstillgångar avseende tillfällig förvaltning av preliminära avgiftsmedel beräknat på senaste 12-månadersperioden.

forts.

Femårsöversikt och sammanställning över väsentliga uppgifter

(Belopp i tkr)

	2007	2006	2005	2004	2003
Räntekontokredit för rörelsekapitalbehov och övriga krediter					
Räntekontokredit för rörelsekapitalbehov	1 824 000	1 850 000	1 717 000	1 918 000	1 823 000
Utnyttjad kredit	1 549 149	1 602 274	1 617 298	1 696 932	1 736 810
Kvar av krediten	274 851	247 726	99 702	221 068	86 190
Övriga krediter ³⁹	4 000 000	3 000 000	750 000	200 000	200 000
Max utnyttjad under året	3 119 087	1 429 222	511 574	145 387	88 299
Utnyttjad kredit per den 31 december respektive år	1 521 731	0	25 061	55 069	26 852
Räntor avseende räntekonto i Riksgälden					
Ränteintäkter	-	-	843	1 959	4 776
Räntekostnader	-63 837	-53 975	-56 342	-63 703	-73 652
Saldo	-63 837	-53 975	55 499	-61 744	-68 876
Övriga uppgifter:					
Årsarbetskrafter och anställda m.m.					
Antalet årsarbetskrafter (st)	184	190	207	225	204
Genomsnittligt antal anställda (st) ⁴⁰	210	215	228	236	214
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 301	1 556	1 219	982	1 399
Pensionssparare, Fondförsäkring					
Antal pensionssparare	5 782 582	5 648 799	5 430 468	5 336 692	5 217 602
Antal byten	2 555 077	1 753 110	1 212 907	636 340	356 872
Antal beslut om premiepension	93 693	81 488	78 193	76 533	63 802
Antal pensionärer med premiepension	392 245	302 478	223 863	147 645	72 295
Pensionssparare, Traditionell försäkring					
Antal pensionssparare	56 220	40 809	25 838	13 462	6 289
Antal beslut om premiepension	15 472	15 087	13 087	6 475	5 491
Antal pensionärer med premiepension	56 446	40 995	25 884	12 665	6 289
Pensionssparare, Totalt					
Antal pensionssparare	5 838 802	5 689 608	5 456 306	5 350 154	5 223 891
Antal beslut om premiepension	109 165	96 575	91 280	83 008	69 293
Antal pensionärer med premiepension	448 691	343 473	249 747	160 310	78 554
Fonder					
Antal fondförvaltare	86	83	83	84	85
Antal fonder	785	779	725	697	664

³⁹ Krediten är beviljad dels för att täcka PPM:s handel med fondandelar, dels för finansiering av handelslagret. T.o.m. år 2006 ingick likvid för nya sparare som ännu inte valt fonder medan 2007 års likvid redovisas inom den tillfälliga förvaltningen på avistakonto hos Riksgälden.

⁴⁰ Genomsnittligt antal anställda motsvarar här begreppet medelantalet anställda enligt ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § FÅB.

Resultaträkningar

(Belopp i tkr)

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE	Not	2007	2006
Premieinkomst	3	574 686	424 197
Avgifter fondförsäkring	4	378 782	369 263
Kapitalavkastning, intäkter	5	52 378	51 625
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	6	0	0
Övriga tekniska intäkter		1 919	2 158
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	7	-50 002	-24 998
Förändring i avsättning för oreglerade skador	8	26	-25
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	9	-395 336	-411 106
Fondförsäkringsåtagande	10	0	0
Övriga försäkringstekniska avsättningar	11	9	-36
Driftskostnader	12-15	-273 712	-295 722
Kapitalavkastning, kostnader	16	-670	-550
Orealiserade förluster på placeringstillgångar			
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	17	-20 101	-18 346
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		267 979	96 460
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		267 979	96 460
Kapitalavkastning, intäkter	18	26 935	16 814
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	19	3	287
Kapitalavkastning, kostnader	20	-72 750	-57 124
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	21	-354	-23
Årets resultat		221 813	56 414

Resultatanalys 2007

(Belopp i tkr)

LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT	PPM totalt	Fond- försäkring	Traditionell försäkring
Premieinkomst	574 686	-	574 686
Avgifter fondförsäkring	378 782	378 782	-
Kapitalavkastning, intäkter	52 378	-	52 378
Övriga tekniska intäkter	1 919	1 898	21
Försäkringsersättningar	-49 976	-	-49 976
Förändring i försäkringstekniska avsättningar	-395 327	-	-395 327
Driftskostnader	-273 712	-269 113	-4 599
Kapitalavkastning kostnader	-670	-	-670
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-20 101	-	-20 101
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	267 979	111 567	156 412
LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS ICKE-TEKNISKA RESULTAT			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	267 979	111 567	156 412
Kapitalavkastning intäkter	26 935	26 935	-
Kapitalavkastning, kostnader	-72 750	-72 484	-266
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-351	-351	-
ÅRETS RESULTAT	221 813	65 667	156 146
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar	1 100 323	-	1 100 323
Oreglerade skador	42	35	7
Fondförsäkringsåtaganden	308 768 178	308 768 178	-
Övriga försäkringstekniska avsättningar	647 816	647 782	34
Summa försäkringstekniska avsättningar	310 516 359	309 415 995	1 100 364
Resultat exklusive poster där försäkringstagaren bär risken			
		2007	2006
Tekniskt resultat fondförsäkring exklusive driftskostnade ⁴¹		380 680	371 408
Tekniskt resultat traditionell försäkring ⁴²			
exklusive driftskostnader		161 011	20 765
Driftskostnader		-273 712	-295 713
Kapitalintäkter		26 935	17 101
Kapitalkostnader		-73 101	-57 147
Resultat		221 813	56 414

⁴¹ Resultatet inkluderar PPM-avgiften med 378 782 (369 263) tkr respektive övriga tekniska intäkter 1 898 (2 152) tkr.

⁴² Resultatet inkluderar PPM:s avgiftsuttag med 1 448 (719) tkr för år 2007. För år 2007 ingår även övriga tekniska intäkter med 21 (6) tkr.

Balansräkningar

(Belopp i tkr)

	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	22	56 774	61 985
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	23	480 534	278 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24	960 627	545 325
Övriga finansiella placeringstillgångar	25	27 816 401	24 520 760
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	26	308 345 296	267 937 497
Fordringar			
Övriga fordringar	28	682 180	298 842
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	29	5 628	9 659
Kassa och bank	30	1 754 559	1 442 439
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31	406 504	308 407
Summa tillgångar		340 508 503	295 402 994
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Konsolideringsfond		-1 570 090	-1 621 188
Årets resultat		221 813	56 414
Summa eget kapital		-1 348 277	-1 564 774
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning	9	1 100 323	704 986
Oreglerade skador	8	42	249
Övriga försäkringstekniska avsättningar	11	647 816	533 643
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden	32	308 768 178	268 174 260
Skulder			
Övriga skulder	33	29 831 531	26 419 347
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	1 508 890	1 135 283
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		340 508 503	295 402 994
Poster inom linjen			
Tillgångar som tillhör försäkringstagarna och motsvaras av avsättningarna.	35	309 633 283	268 675 988

Förändring i eget kapital

(Belopp i tkr)

	Fondförsäkring	Traditionell försäkring	2007-12-31 PPM totalt	2006-12-31 PPM totalt
Eget kapital vid årets ingång:				
Konsolideringsfond	-1 593 703	28 929	-1 564 774	-1 621 188
Från konsolideringsfond utbetald återbäring	-	-5 316	-5 316	-
Periodens resultat	65 667	156 146	221 813	56 414
Summa eget kapital	-1 528 036	179 759	-1 348 277	-1 564 774

PPM redovisar den 31 december ett totalt negativt eget kapital för verksamheten. Solvensreglerna i Försäkringsrörelselagen gäller ej för PPM och fram till och med år 2018 finansieras underskottet av krediter hos Riksgälden. År 2018 beräknas balans mellan tillgångar och skulder vara uppnådd. PPM är även undantagen från bestämmelserna om över- och underskott i 23 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188).

Kassaflödesanalys

(Belopp i tkr)

	2007	2006
Den löpande verksamheten		
Resultat	221 813	56 414
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet 1)	2 606	27 638
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	224 419	84 052
Kassaflöde från förändring placeringstillgångar/försäkringstekniska skulder fondförsäkring 2)	300 112	357 902
Kassaflöde från förändring placeringstillgångar/försäkringstekniska skulder tradliv 3)	-126 672	-20 721
Förändring handelslager	-70 202	-44 808
Förändring tillfällig förvaltning tillgångar och skulder	-1 502 666	-81
Från konsolideringsfond utbetald återbäring	-5 316	0
Förändring övriga rörelsefordringar, ökning	-481 434	-231 507
Förändring övriga rörelseskulder, ökning	2 054 147	509 586
Kassaflöde från den löpande verksamheten	392 387	654 423
Investeringsverksamheten		
Investering i immateriella och materiella tillgångar 4)	-18 937	-9 468
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-18 937	-9 468
Finansieringsverksamheten		
Förändringar i upptagna lån		
Amortering	-111 330	-124 167
Ökning av lån	50 000	86 127
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-61 330	-38 040
ÅRETS KASSAFLÖDE	312 120	606 915
Förändring i likvida medel		
Likvida medel vid periodens början	1 442 439	835 524
Årets kassaflöde	312 120	606 915
Likvida medel vid årets slut 5)	1 754 559	1 442 439
Noter till kassaflödesanalysen		
1) Avskrivningar	28 178	27 699
Utdelningar i form av andelar	-46 117	-18 173
Värdeförändring Trad Liv	20 101	18 346
Värdeförändring Handelslagret	443	-234
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	2 605	27 638
2) Ökning försäkringstekniska avsättningar, där försäkringstagaren bär placeringsrisken, netto	41 662 284	56 892 581
Köp och försäljning placeringstillgångar, där försäkringstagaren bär placeringsrisken, netto	-41 362 172	-56 534 679
Kassaflöde från förändring placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar där försäkrings-tagaren bär placeringsrisken, netto	300 111	357 902
3) Ökning försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring, netto	441 018	429 165
Köp och försäljning placeringstillgångar, livförsäkring, netto	-567 690	-449 886
Kassaflöde från förändring placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring, netto	-126 672	-20 721
4) Förvärv av materiella anläggningar	-3 007	-2 330
Förvärv av immateriella tillgångar	-15 930	-7 138
Förändring investeringsverksamheten	-18 937	-9 468
5) Likvida medel		
Kassa och Bank	1 754 559	1 442 439
Likvida medel vid årets slut	1 754 559	1 442 439
Uppllysning om betalda och erhållna räntor		
Under perioden betald ränta	55 470	58 922
Under perioden erhållen ränta	-5 677	-2 221

Företagsinformation

PPM är försäkringsgivare för premiepensionen i det allmänna ålderspensionssystemet. Myndigheten är verksam inom livförsäkringsverksamheterna fondförsäkring och traditionell försäkring. PPM ansvarar också för den tillfälliga förvaltningen av avgiftsmedel hos Riksgälden.

PPM är en statlig myndighet, organisationsnummer 202100-5034, adress Regeringsgatan 29 och har sitt säte i Stockholm, Sverige.

Årsredovisningen för det räkenskapsår som slutar den 31 december 2007 har fastställts av styrelsen den 19 februari 2008.

Not 1 Redovisningsprinciper

Premiepensionsmyndigheten (PPM) ska enligt lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om

Premiepensionsmyndigheten för varje kalenderår upprätta en årsredovisning enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). PPM följer även Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17 och 2007:14) samt Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06.

Årsredovisningen är även upprättad enligt 1 kap. 3 och 4 §§, 2 kap. 5 och 8 §§, samt 7 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Årsredovisningen skall även (enligt 2 kap. 4 § andra stycket och 5 § samt 3 kap. FÅB) innehålla en resultatredovisning och en sammanställning över väsentliga uppgifter samt övriga väsentliga upplysningar. I övrigt är myndigheten undantagen från redovisning enligt FÅB.

PPM är undantagen från bestämmelserna om över- och underskott i 23 § kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188). Myndigheten är bokföringsskyldig enligt förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, med undantag för 19 och 20 §§.

Årsredovisningen har upprättats med utgångspunkt från att myndighetens verksamhet kommer att fortsätta, oberoende av vad som blir det slutliga resultatet av Pensionsadministrationsutredningen. I det fall en ny ålderspensionsmyndighet inrättas gör PPM bedömningen att myndighetens verksamhet, tillgångar och skulder kommer att överföras till den nya myndigheten. Förutom i de fall som anges nedan har årsredovisningen upprättats enligt samma redovisningsprinciper som årsredovisningen för år 2006.

Redovisningen är baserad på anskaffningsvärden förutom finansiella instrument och investeringsavtal som i huvudsak värderas till verkligt värde.

Händelser efter balansdagen

En ny myndighetsförordning (2007:515) trädde i kraft 1 januari 2008. Enligt § 10 ska myndighetschefen ingå i styrelsen, men ej vara dess ordförande eller vice ordförande. PPM:s generaldirektör ingår därmed i styrelsen från och med årsskiftet.

Börsåret 2008 har inletts med kraftiga nedgångar över världen. För PPM får detta effekter på exempelvis det förvaldade kapitalet som minskar. Om nedgången fortsätter kan årets procentuella uttag av PPM-avgiften behöva ökas för att motsvara prognostiserat belopp. Den 1 januari 2008 sänktes även återbäringsräntan i den traditionella försäkringen, bland annat som en följd av att antagandena om den framtida avkastningen skruvats ned.

Finansinspektionen har föreslagit att högsta räntan för övrig livförsäkring från och med 1 april 2008 ska följa marknadsräntan för statsobligationer med en löptid som motsvarar de förväntade utbetalningarnas löptid. De försäkringstekniska avsättningarna, som per årsskiftet uppgick till 1.100 miljoner kronor, skulle i sådana fall minska med 266 miljoner kronor.

Ändrade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRFL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFS 2006:17, vilket innebär att en anpassning till internationella redovisningsstandarder IFRS och så kallad lagbegränsad IFRS, har skett från och med 1 januari 2007.

Föregående års siffror har omräknats. Övergången till redovisning enligt lagbegränsad IFRS har inte medfört någon påverkan på nettoresultatet eller på eget kapital under någon period. Förändringar mellan olika poster i resultaträkningen har uppstått vilket specificeras i not 2.

Den största skillnaden som de nya redovisningsreglerna medför jämfört med tidigare redovisningsprinciper är att samtliga fondförsäkringsavtal redovisas som investeringsavtal. Detta medför att premieinkomster och pensionsutbetalningar för fondförsäkring inte redovisas i resultaträkningen utan endast i balansräkningen. Likaså har posten förändring i försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, utgått.

De fondförsäkringsavtal som redovisas som investeringsavtal, redovisas per den 31 december 2007 till verkligt värde vilket således inte har ändrats jämfört med tidigare. Samtliga fondförsäkringsåtaganden redovisas som investeringsavtal. Till den del intäkter och kostnader avseende fondförsäkring redovisas i resultaträkningen, redovisas de under posterna avgifter fondförsäkring, övriga tekniska intäkter, realiserade vinster på placeringstillgångar, kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader eller under driftskostnader.

Övergången till nya redovisningsprinciper har medfört att kassaflödesanalys och eget kapitalräkning tillkommer. Innehållet i kassaflödesanalysen framgår nedan i redovisningsprinciperna under avsnittet kassaflödesanalys.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Det finns ett antal nya redovisningsregler som ännu inte börjat gälla. Ingen av de nya standarderna eller tolkningarna bedöms få någon effekt på myndighetens framtida finansiella rapportering enligt lagbegränsad IFRS.

Väsentliga bedömningar och uppskattningar

Vid upprättande av årsredovisning enligt gällande redovisningsregelverk krävs att PPM gör uppskattningar och bedömningar. Dessa bygger på erfarenhet och antaganden samt bedömningar som ledningen anser vara rimliga. De bedömningar som gjorts vid tillämpningen av redovisningsprinciperna framgår under respektive avsnitt samt beskrivningar i varje not.

Ett område som är speciellt komplext och där uppskattningar och bedömningar är av avgörande betydelse är livförsäkringsavsättningar. För att beräkna de försäkringstekniska skulderna, vilka består av försäkringsavsättningar, görs bedömningar av försäkringskaraktär med antaganden om bland annat dödlighet, framtida räntor och kostnader.

Försäkringsavtal och investeringsavtal – klassificering

Försäkringsavtal är avtal i vilka PPM åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att kompensera försäkringstagaren eller annan förmånstagare om en förutbestämd försäkrad händelse inträffar. Investeringsavtal är finansiella instrument som inte kan definieras som försäkringsavtal, eftersom de inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till PPM.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal med försäkringstagare som medför en betydande försäkringsrisk för PPM. Traditionell försäkring har klassificerats som försäkringsavtal.

För försäkringsavtal redovisas en skuld för avtalade förmåner som förväntas uppstå i framtiden. Skulden motsvarar summan av det diskonterade värdet av förväntade förmånsutbetalningar och administrativa utgifter. Skulden för försäkringsavtal diskonteras enligt vedertagna *aktuariella metoder*.

Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst i resultaträkningen när de inkommer. Utbetalningar av försäkringsersättningar redovisas i resultaträkningen när utbetalningarna verkställs. Positivt resultat i traditionell försäkring tillförs konsolideringsfond inom eget kapital. Återbäring tilldelas från konsolideringsfonden. Avgifter som debiteras redovisas som förändring av livförsäkringsavsättningen i resultaträkningen.

Investeringsavtal

Investeringsavtal är avtal med försäkringstagare som inte medför någon betydande försäkringsrisk för PPM. Fondförsäkring har klassificerats som investeringsavtal.

Investeringsavtal är finansiella förbindelser vars verkliga värde är beroende av de underliggande finansiella tillgångarnas verkliga värde. De underliggande tillgångarna och tillhörande skulder värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Det verkliga värdet på de finansiella skulderna fastställs med hjälp av de aktuella värden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångarna till vilka de finansiella skulderna är länkade på balansdagen.

Belopp som erhållits från och betalas till innehavare av investeringsavtalen redovisas över balansräkningen som insättning eller uttag. Avgifter som debiteras för förvaltning av investeringsavtal intäktsförs. Värdeförändringar avseende investeringsavtal redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringar på motsvarande tillgång under rubriken realiserade vinster på placeringstillgångar, kapitalavkastning intäkter och kapitalavkastning kostnader.

Premieinkomst

För premieinbetalningar tillämpas kontantprincipen. I beloppet ingår återköp av negativa pensionsrätter vilka regleras mot Försäkringskassan. Placering av intjänade pensionsrätter sker i december varje år. Vid ändrad taxering fastställs en ny pensionsrätt. I vissa fall kan den ändrade pensionsrätten vara negativ och minska pensionsspararens fondinnehav. Fondandelar inlöses och en reglering sker med Försäkringskassan.

Avgifter fondförsäkring

Avgiftsuttaget beräknas på pensionsspararnas tillgodohavande per den 1 maj varje år. Genom att ett tak infördes 2007, betalar ingen pensionssparare mer än 100 kronor per år i PPM-avgift. Enligt förordning (2000:585) med instruktion för Premiepensionsmyndigheten får myndigheten ta ut avgifter som per år motsvarar högst 0,3 procent av de sammanlagda tillgodohavandena på pensionsspararnas premiepensionskonton. Avgifterna ska fördelas skäligt mellan spararna enligt försäkringsmässiga principer.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader har funktionsindelats som administrativa kostnader. Driftskostnader fördelas per rörelsegren.

Transaktioner med närstående

PPM ersätter Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för gemensamma kostnader för administration av premiepensionssystemet.

Pensionsavgifter

Åtaganden för ålderspension för anställda inom PPM tryggas genom försäkringar i SPV vilka till viss del ska klassificeras som förmånsbestämda planer och till viss del som avgiftsbestämda planer. För räkenskapsåret 2007 har inte PPM haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa planerna som förmånsbestämda, varför de redovisas som avgiftsbestämda.

Leasing

PPM har endast operationell leasing. Vid operationell leasing redovisas leasingavgifter som kostnader i resultaträkningen, linjärt fördelade över leasingperioden. Leasingperioderna är på mellan 1–5 år. Operationell leasing är hänförlig till för verksamheten normala avtal avseende kontorslokaler och kontorsutrustning.

Immateriella tillgångar

Egenutvecklade applikationer/system samt inköpt programvara redovisas som immateriella tillgångar. Redovisningen följer regelverket i 5 kap. 2 § FÅB och IAS 38 med den skillnaden att en framtida ökad servicepotential jämföras med framtida ekonomiska fördelar. Avskrivning påbörjas då tillgången är färdigställd och kan börja användas. Avskrivningstiden sätts till 3 eller 5 år beroende på tillgångens beräknade ekonomiska livslängd. Nedskrivningsprövning görs om indikationer uppkommer om att det verkliga värdet skulle vara lägre än det redovisade värdet.

Materiella tillgångar

Tillgångar med ekonomisk livslängd överstigande tre år och med ett anskaffningsvärde överstigande 25 000 kronor redovisas som inventarier.

Maskiner och inventarier redovisas till historiska anskaffningsvärden med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar sker enligt plan som baseras på tillgångarnas ekonomiska livslängd. Persondatorer, skrivare, kontorsmaskiner och it-serverar skrivs av på tre år. it-utrustning (nätverk m.m.) möbler och förbättringsutgifter på annans fastighet skrivs av på fem år.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Varje finansiellt instrument inom ramen för IAS 39 har klassificerats i en av följande kategorier:

Finansiella tillgångar:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
  - Innehav till förfall
  - Lånefordringar och kundfordringar
- Finansiella skulder:
- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen
  - Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Klassificeringen av finansiella instrument i olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiell tillgång och finansiell skuld värderas i balansräkningen samt hur förändringen i dess värde bokförs. I not 37 presenteras klassificeringen av finansiella tillgångar och skulder i PPM:s balansräkning. De finansiella riskerna beskrivs i förvaltningsberättelsen på sid 58 och framåt.

Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta har skett till balansdagens valutakurs.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället, avser placeringar i aktiefonder och räntefonder som ingår i förvaltningen av den traditionella försäkringen och placering i fondförsäkringstillgångar. I handelslagret ingår finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som innehas för handelsändamål.

Placeringsstillgångar redovisas per affärsdagen, det vill säga vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna. Aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar värderas till verkligt värde, dvs. fondandelarnas inlösenpris.

Samtliga placeringstillgångar i denna kategori handlas på en aktiv värdepappersmarknad som är noterade på en börs och värderade till verkligt värde enligt balansdagens kurs.

I posten aktier och andelar respektive i obligationer och andra räntebärande värdepapper, redovisas PPM:s handelslager. Enligt PPM:s handelsmodell är handelslagret motpart till pensionsspararnas samtliga transaktioner. Det redovisade innehavet i handelslagret består därvid av två delar; PPM:s eget innehav av fondandelar och pågående handel. PPM:s eget innehav regleras av de gränsvärden som har åsatts för varje fond. Innehavet påverkas förutom av interna riktlinjer för innehavets storlek även av pågående handel.

Innehav till förfall

Övriga finansiella placeringstillgångar hålls övervägande till förfall och avser inbetalda preliminära avgiftsmedel placerade i statsobligationer och likvida medel hos Riksgälden. Värdepapper i denna kategori är noterade och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Det upplupna anskaffningsvärdet är det diskonterade nuvärdet av framtida betalningar där diskonteringsräntan utgörs av den effektiva räntan vid anskaffningstidpunkten. Nettoavkastningen för förvaltningen av övriga finansiella placeringstillgångar redovisas ej via resultaträkningen utan förs direkt mot övriga finansiella placeringstillgångar respektive övriga skulder i balansräkningen.

Enligt fastställd policy av styrelsen kan även räntebärande värdepapper som har längre löptider användas i återköpstransaktioner – repor. Med återköpstransaktioner avses avtal där parterna samtidigt har kommit överens om försäljning samt återköp av ett visst värdepapper till ett i förväg bestämt pris. Värdepapper som lämnas eller mottas värderas till upplupet anskaffningsvärde. Lämnat värdepapper redovisas som ställd säkerhet. Handel med återköpstransaktioner möjliggör en ökad avkastning.

Avkastning och värdeförändring avseende tillfällig förvaltning redovisas i balansräkningen oberoende av IAS 39 kategorierna.

Lånefordringar och kundfordringar

Kundfordringar avser fakturafordringar och fordringar på fondföretag, likvid förväntas inflyta på fastställd förfalldag. Dessutom ingår likvida medel i bank. Likvida medel i utländsk valuta värderas till balansdagens köpkurs via resultaträkningen.

Fordringar på förvaltningsavgifter som inte är fakturerade, värderas till det värde som förväntas inflyta.

Avsättning för osäkra fordringar

Fordringar på pensionssparare uppkommer när en fastställd negativa pensionsrätt överstiger en pensionssparares tillgångar. Fordringarna avskrivs direkt via resultaträkningen, värdet i balansräkningen är upptaget till noll kronor. När en positiv pensionsrätt fastställs regleras fordran. Det är osäkert per vilket räkenskapsår fordran kommer att regleras. Vid dödsfall blir fordran utan värde och är därmed en konstaterad kreditförlust.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder innehas inte för handel, de värderas till verkligt värde via resultaträkningen och avser investeringsavtal i fondförsäkring. Fondförsäkringsåtagandena är i huvudsak knutna till fondandelar. Här ingår även medel under pågående byte av fonder. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk utgörs av inlösenvärdet av fondandelar hänförliga till gällande försäkringar och medel som ännu inte omvandlats till fondandelar.

Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

De består av skulder avseende ej fastställda avgiftsmedel, ej likviderade värdepappersaffärer, leverantörsskulder, övriga personalskulder och förvaltningsavgifter att fördela till pensionssparare. PPM har en räntekontokredit för rörelsekapitalbehov samt låneram för anläggningstillgångar hos Riksgälden. Lånen är bokförda till anskaffningsvärde minus årlig amortering. År 2018 planeras hela den utnyttjade räntekontokrediten vara amorterad. Lån med en återstående löptid överstigande ett år ingår i långfristiga skulder medan lån med kortare löptid redovisas som kortfristiga. Dessutom finns en särskild kredit hos Riksgälden som används vid behov av likviditet i fondhandeln. Lånen värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntekostnaderna för lånen periodiseras månadsvis och kapitaliseras kvartalsvis.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättningen för den traditionella försäkringen bestäms för varje försäkring som kapitalvärdet av återstående garanterade utbetalningar. Värdet beräknas med antaganden om framtida avkastning, livslängder och driftskostnader. Avkastningen utgör en försiktig bedömning av den nominella avkastningen under försäkringstiden. Antaganden om livslängder baseras från och med 1 april 2007 på SCB:s befolkningsprognos för år 2006. Driftskostnaderna uppskattas som prognoser för den del av PPM:s driftskostnader som avser den traditionella försäkringsrörelsen. Detta sammantaget innebär att de garanterade åtaganden i traditionell försäkring har värderats betryggande enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder. Inbetalda premier redovisas som engångspremier och höjer det garanterade beloppet.

Från den 1 april 2007 har räntan vid beräkning av de garanterade beloppen sänkts från 2,75 procent till 0,0 procent före PPM:s kostnadsavdrag. Efter detta avdrag är räntan -0,1 procent. Räntesänkningen gäller endast för nya premieinbetalningar som görs efter den 1 april 2007. Redan bestämda garanterade belopp ändras inte på grund av sänkningen. Ändrat kostnadsavdrag och ändrade dödlighetsantaganden får dock effekt på beräkning av livförsäkringsavsättningen för samtliga garanterade belopp.

Om den högre garanterade räntan gällt den 31 december 2007, skulle livförsäkringsavsättningen ha varit ca 111 miljoner kronor högre. Likaså har det ändrade kostnadsavdraget påverkat livförsäkringsavsättningen som hade varit ca 19 miljoner kronor högre om sänkningen inte genomförts. Livförsäkringsavsättningen hade däremot varit ca 7 miljoner lägre om inte de nya livslängdsantagandena hade tillämpats. Driftskostnadsbelastningen uppgick tidigare till 0,3 procent men sänktes under 2007 till 0,1 procent.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador utgörs av pensionsbelopp, inklusive tilldelad återbäring, som förfallit till betalning men som ännu inte har utbetalts.

Övriga försäkringstekniska avsättningar

Här ingår medel som förfallit vid dödsfall men ännu inte fördelats som arvsvinst och fond för minskningsmedel, vilket motsvaras av en minskning som dras då pensions-spararen väljer att överföra pensionsrätt till maka/make/registrerad partner. Minskingsmedlen ska sedan fördelas på pensionsspararkollektivet.

Kassaflödesanalys

PPM:s kassaflödesanalys är upprättad enligt indirekt metod, det vill säga den utgår från resultatet justerat för icke likviditetspåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som haft kassaflödespåverkan.

Kassaflödet är uppdelat i tre delar:

- Löpande verksamheten: består av flöden från den huvudsakliga verksamheten såsom premieinbetalningar, utbetalda försäkringsersättningar samt kapitalförvaltningen av olika placerings-tillgångar.
- Investeringsverksamheten: förklarar de kassaflöden som uppkommer på grund av förvärv och avyttringar av anläggningstillgångar.
- Finansieringsverksamheten: upplyser om förändringarna i upptagna lån.

Vid upprättande av kassaflödesanalysen har nettoredovisning skett av förändring avseende inköp och försäljning av placeringstillgångar. Kassaflödet för 2007 är korrigerat för effekter av förändrade redovisningsprinciper på grund av anpassning till lagbegränsad IFRS.

Not 2 Lagbegränsad IFRS

Effekter på resultaträkningen vid övergången till nya redovisningsprinciper enligt lagbegränsad IFRS per 2006-12-31

(Belopp i tkr)

	2006-01-01 2006-12-31 Redovisning IFRS	2006-01-01 2006-12-31 Förändring	2006-01-01 2006-12-31 Redovisning
Premieinkomst	424 197	-49 576 330	50 000 527
Avgifter fondförsäkring	369 264	369 264	-
Kapitalavkastning, intäkter	51 625	-2 518 412	2 570 037
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	-	-25 633 666	25 633 666
Övriga tekniska intäkter	2 158	-	2 158
Utbetalda försäkringsersättningar	-24 999	207 262	-232 261
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-25	162	-187
Livförsäkringsavsättning	-411 106		-411 106
Fondförsäkringsåtagande	-	75 775 708	-75 775 708
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-36	162 766	-162 802
Driftskostnader	-295 722	435	-296 157
Kapitalavkastning, kostnader	-550	1 212 811	-1 213 361
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-18 346	-	-18 346
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	96 460	0	96 460
Icke teknisk redovisning			
Kapitalavkastning, intäkter	7 501	-	7 501
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	287	-	287
Kapitalavkastning, kostnader	-47 811	-	-47 811
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-23		-23
Periodens resultat	56 414	0	56 414

Den största skillnaden som de nya redovisningsreglerna medför jämfört med nu tillämpade redovisningsprinciper är att samtliga fondförsäkringsavtal redovisas som investeringsavtal. Värdeförändring och direktavkastning som under året påverkat investeringsavtalen finns upptagna nedan i respektive not. Investeringsavtal påverkar inte nettoresultatet i resultaträkningen utan endast avsättningen i balansräkningen. Redovisningsprinciperna finns beskrivna i not 1.

Eget kapital för 2006 har ej påverkats varken vid ingången eller utgången av räkenskapsåret.

(Belopp i tkr)

	2007	2006
Not 3 Premieinkomst		
Inbetalda premier	574 774	424 258
Återköp avseende negativa pensionsrätter	-88	-61
	574 686	424 197
Not 4 Avgifter fondförsäkring		
Avgift på pensionsspararnas fondinnehav	378 782	369 263
	378 782	369 263
Not 5 Kapitalavkastning, intäkter*		
Utdelning i räntekonsortiet	45 708	18 035
Ränteintäkter m.m.	338	140
Realiserad vinst/förlust, netto aktier och andelar	6 332	33 450
	52 378	51 625
Investeringsavtal, fondförsäkring		
Utdelningar	3 496 949	2 509 549
Ränteintäkter	18 605	8 863
Värdeförändring investeringsavtal	-3 515 554	-2 518 412
Resultat, netto	0	0

* Från tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället.

(Belopp i tkr)

Not 6 Orealiserade vinster på placeringstillgångar*

Aktier och andelar

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Investeringsavtal, värdeökning på fondförsäkringstillgångar

Aktier och andelar

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Värdeökning investeringsavtal

Resultat, netto

* Från tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället.

Not 7 Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar

Not 8 Förändringar i avsättning för oreglerade skador

Ingående avsättning

Utgående avsättning

Årets förändring

Förändring oreglerade skador

Förändring oreglerade skador investeringsavtal

Not 9 Förändring i livförsäkringsavsättningar

Ingående avsättning

Inbetalningar

Utbetalningar

Driftskostnadsuttag

Ränta

Riskresultat

Ändrade dödlighetsantaganden

Ändrade driftskostnadsantaganden

Ändrade garantiränteantaganden

Övrigt

Utgående avsättning

Not 10 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Fondförsäkringsåtagande

Ingående avsättning

Utgående avsättning

Fondförsäkringsåtagande investeringsavtal

Resultat netto

	2007	2006
	-	-
	-	-
	0	0
	10 463 464	25 700 235
	60 180	-66 569
	-10 523 644	-25 633 666
	0	0
	-50 002	-24 998
	-50 002	-24 998
	-249	62
	42	-249
	-207	-187
	-26	-25
	-181	-162
	-207	-187
	-704 986	-293 880
	-574 686	-424 197
	49 984	24 255
	1 275	1 441
	-24 314	-13 027
	7 847	3 584
	-7 003	-
	19 313	-
	111 476	-
	20 771	-3 162
	-1 100 323	-704 986
	-268 174 261	-192 398 553
	-308 768 178	-268 174 261
	-40 593 917	-75 775 708
	0	0

(Belopp i tkr)

Not 11 Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar

Ingående avsättning	533 643	370 841
Utgående avsättning	-647 816	-533 643
Årets förändring	-114 173	-162 802

Förändring övriga försäkringstekniska avsättningar	9	-36
Förändring övriga försäkringstekniska avsättningar investeringsavtal	-114 182	-162 766
	-114 173	-162 802

Not 12 Driftskostnader

Funktionsindelad

Administrationskostnader	-273 712	-295 722
	-273 712	-295 722

Personalkostnader	-119 057	-118 295
Lokalkostnader	-21 412	-21 314
Köpta tjänster*	-18 777	-15 952
IT-kostnader	-12 957	-9 824
Avskrivningar	-28 178	-27 699
Administrationsersättning till andra myndigheter	-51 538	-74 653
Övrigt	-21 793	-27 985
	-273 712	-295 722

*Revisionskostnader

Riksrevisionen	-1 193	-926
	-1 193	-926

Not 13 Transaktioner med närstående

Försäkringskassan	-6 753	-11 700
Skatteverket	-43 218	-60 841
Kronofogdemyndigheterna	-1 567	-2 112
	-51 538	-74 653

Ersättning har erlagts för premiepensionens andel av administration av den allmänna pensionen. Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare framgår av not 15.

Not 14 Leasing

Förfallotidpunkter för det sammanlagda beloppet av framtida leasingavgifter avseende operationella leasingavtal per 31 december 2007, fördelar sig enligt följande:

	Leasing	Hyra lokaler
– årets leasingkostnad	715	20 130
– inom ett år	743	20 671
– senare än ett år men inom fem år	1 468	42 987
– senare än fem år	-	-
Totalt leasingavgifter	2 926	83 788

PPM:s hyreskontrakt i Söderhamn löper tom 2009-07-31.
Hyreskontraktet för kontoret i Stockholm löper tom 2009-12-31.
I båda hyreskontrakten ingår villkoret med rätt till förtida uppsägning med 9 månaders uppsägningstid.

(Belopp i tkr)

	2007	2006
Not 15 Medelantal anställda, sjukfrånvaro löner och ersättningar		
Medelantal anställda		
Medelantal anställda (Årsarbetskrafter)	184	190
Varav kvinnor	102	102
Varav män	82	88
Sjukfrånvaro, procent		
Total andel av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	3,1	3,0
– varav andel som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	49,6	51,3
För kvinnor respektive män av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid		
– Kvinnor	4,3	3,6
– Män	1,5	2,4
För respektive åldersgrupp av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid		
–29	1,8	2,3
30–49	3,2	2,4
50–	3,1	5,3
Löner och ersättningar		
Styrelse och generaldirektör		
Löner	1 454	1 388
Sociala avgifter	405	451
Pensionskostnader	219	205
Övriga anställda		
Löner	74 745	74 490
Sociala avgifter	24 492	24 210
Pensionskostnader	13 102	10 969
	112 339	109 669

Ersättningar och förmåner till styrelsen och ledande befattningshavare

Berednings- och beslutsprocesser samt principer:

Styrelsens ordförande och övriga ledamöter utses av regeringen som även fastställer ledamöternas arvoden. Förordnandet för nuvarande styrelse gäller från och med den 1 juli 2007 till den 30 juni 2008. Styrelsen bestod den 31 december 2007 av 8 ledamöter varav 4 kvinnor och 4 män. I styrelsen ingår även 2 personalföreträdare (en kvinna och en man) enligt personalföreträdarförordningen (1987:1101). Ingen särskild ersättning för styrelsearbetet utöver normal lön utgår till personalföreträdarna.

PPM:s generaldirektör Christina Lindenius slutade vid PPM den 3 maj 2007 för att gå över till en annan anställning. Regeringen har därför beslutat att Johan Hellman ska vikariera som generaldirektör och chef för PPM från och med den 3 maj 2007 tills vidare, dock längst till dess att en ny generaldirektör anställs. Generaldirektörens lön fastställs av regeringen och uppgick till 85 tkr per månad för Christina Lindenius. För Johan Hellman utgår utöver hans ordinarie lön om 56 tkr, ett särskilt lönetillägg om 6 tkr. Premier för generaldirektörens pension erläggs i enlighet med avtalet PA 03 enligt vad som specificeras nedan.

Med ledande befattningshavare avses myndighetens sex avdelningschefer samt chefsjuristen. De ledande befattningshavarna utses av generaldirektören som även beslutar om lön. Anställningsvillkoren regleras i Arbetsgivarverkets chefsavtal (cirk. 2001 A7). Ömsesidig uppsägningstid om sex månader gäller.

Pension:

Samtliga anställda på PPM omfattas av de statliga pensionsavtalen PA 91 eller PA 03 där löpande premier betalas till

SPV. PA 03 omfattar anställda som är födda 1943 eller senare medan PA 91 omfattar de som är födda tidigare. Pensionsavtalet PA 91 är främst förmånsbestämt medan PA 03 är avgiftsbestämt för löner under 7,5 inkomstbasbelopp och förmånsbestämt för löner därutöver. Inga andra pensionsförpliktelser utöver dessa två avtal föreligger för myndighetens anställda. För styrelseledamöterna utgår inga pensionsförmåner.

Den avgiftsbestämda ålderspensionen utgörs av en individuell avgift på 2,3 % av den anställdes utbetalda lön och en kompletterande ålderspension med en avgift på 2,0 % av den anställdes utbetalda lön. För anställda födda 1943-1972 gäller övergångsregler mellan avtalen PA91 och PA03. För att hinna tjäna in den individuella ålderspension som ingår i PA03 utgår en förmånsbestämd pension med belopp som är beroende på den anställdes ålder.

För anställda med årsinkomster över 7,5 inkomstbasbelopp utgår en förmånsbestämd ålderspension. Pensionen motsvarar 60 % av pensionsunderlaget för inkomster från 7,5 till 20 inkomstbasbelopp och 30 % för inkomster mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp. Pensionsunderlaget är den genomsnittliga pensionsgrundande lönen för de fem sista åren före pensioneringen. Den förmånsbestämda pensionen tjänas in från 28 års ålder. För att få full pension krävs 30 års statlig tjänstetid. Pensionsåldern är 65 år men den anställda kan välja att ta ut pension från 61 års ålder.

Rörliga ersättningar:

Inga rörliga ersättningar utgår till generaldirektören, styrelseledamöter eller andra anställda på PPM.

Ersättningar och övriga förmåner under året (tkr):				
	Styrelse-arvode	Lön	Pensions-kostnad	Summa
Styrelsen:				
Per-Olof Svensson, vice ordf t o m 070630	22,0			22,0
Astri Muren, ledamot	34,5			34,5
Åke Pettersson, ledamot t o m 070630	16,5			16,5
Monica Rodrigo, ledamot	34,5			34,5
Marie Rudberg, ledamot, vice ordf fr o m 070701	40,0			40,0
Monica Sundström, ledamot	34,5			34,5
Håkan Tidlund, ledamot	34,5			34,5
Hans-Eric Holmqvist, ledamot fr om 070701	18,0			18,0
Gerhard Larsson, ledamot fr om 070701	18,0			18,0
Högsta ledning:				
Thomas Franzén, Styrelsens ordförande	69,0			69,0
Christina Lindenius, GD t o m 070503		631	124	755,0
Johan Hellman, vikarierande GD fr om 070503		501	95	596,0
Övriga ledande befattningshavare (7 st, varav 4 män och 3 kvinnor):				
		5 383	1 444	6 827,0
Summa	321,5	6 515	1 663	8 499,5

(Belopp i tkr)

	2007	2006
Not 16 Kapitalavkastning, kostnader*		
Räntekostnader mm	-670	-550
	-670	-550
* Från tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället.		
Investeringsavtal, fondförsäkring		
Valutakursförluster, netto	-51 597	-1 212 811
Räntekostnader	-20	-
Värdeförändring investeringsavtal	51 617	1 212 811
Resultat, netto	0	0
Not 17 Orealiserade förluster på placeringstillgångar*		
Aktier och andelar	-11 953	-6 493
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-8 148	-11 853
	-20 101	-18 346
* Från tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen vid första redovisningstillfället.		
Not 18 Kapitalavkastning, intäkter*		
Utdelning på aktier och andelar	408	137
Ränteintäkter	5 605	1 982
Valutakursvinster, netto	14 733	9 313
Realiserad vinst netto, aktier och andelar	6 116	5 293
Realiserad vinst netto, obligationer och andra räntebärande värdepapper	73	89
	26 935	16 814
* Från tillgångar som innehas för handelsändamål.		
Not 19 Orealiserade vinster på placeringstillgångar*		
Aktier och andelar	-	287
Obligationer och andra räntebärande papper	3	-
	3	287
* Från tillgångar som innehas för handelsändamål.		
Not 20 Kapitalavkastning, kostnader*		
Räntekostnader	-72 750	-57 124
	-72 750	-57 124
* Från skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde.		
Not 21 Orealiserade förluster på placeringstillgångar*		
Aktier och andelar	-354	-
Obligationer och andra räntebärande papper	-	-23
	-354	-23
*Från tillgångar som innehas för handelsändamål		
Not 22 Immateriella tillgångar, egenutvecklade applikationer/system och programvaror		
Anskaffningsvärde		
Ingående balans	103 501	96 363
Årets inköp/aktivering	15 930	7 138
Årets utrangering	-	-
	119 431	103 501
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-41 516	-22 089
Årets avskrivningar	-21 141	-19 427
	-62 657	-41 516
Summa bokfört värde immateriella tillgångar	56 774	61 985

Av under 2007 aktiverade belopp avser 12 957 (907) tkr inköpta programvaror, 4 662 (2 536) tkr nedlagd tid för egen personal, 6 260 (3 011) tkr för konsultkostnader.

(Belopp tkr)

Not 23 Aktier och andelar

Värdepappersfonder

Andelar i fonder. PPM:s handelslager*	129 490	77 365
SHB Aktiefond Index A1	-	156 123
SPP Aktieindexfond Global Etisk A1	-	44 592
Swedbank Robur Sverigefond MEGA	114 876	-
SPP Aktieindexfond Global Sustainability	57 540	-
Gartmore Global Focus Fund A1	59 538	-
State Street SRI World Index	119 090	-
Utgående balans	480 534	278 080

Not 24 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Värdepappersfonder

Andelar i fonder. PPM:s handelslager*	25 821	7 779
Kammarkollegiets räntekonsortium	934 806	537 546
Utgående balans	960 627	545 325

*Andelar i fonder PPM:s handelslager
Riktvärdet för innehavet uppgår 31 december 2007 till 33 (29) miljoner kronor men innehavet kan totalt uppgå till 48 (48) miljoner kronor. Handelslagrets redovisade innehav i en fond kan dock variera kraftigt på grund av den pågående handeln som uppgick till 123 miljoner kronor.

Not 25 Övriga finansiella placeringstillgångar

Nominella obligationer	8 385 720	8 306 744
Upplupen ränta dito	263 279	272 865
Realränteobligationer	9 519 072	9 295 407
Upplupen ränta dito	28 708	27 952
Likvida medel	9 619 622	6 617 792
Utgående balans	27 816 401	24 520 760

Samtliga obligationer är utgivna av svenska staten och noterade.

Not 26 Fondförsäkringstillgångar

Aktiefonder	294 903 504	259 870 550
Räntefonder	13 441 792	8 066 947
Utgående balans	308 345 296	267 937 497

Not 27 Finansiella tillgångar och skulder, upplysningar om verkligt värde

	Anskaffnings- värde 2007	Verklig värde 2007	Bokfört värde 2007
Aktier och andelar	481 790	480 534	480 534
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	979 660	960 627	960 627
Övriga finansiella placeringstillgångar*)	27 816 401	28 231 916	27 816 401
Fondförsäkringstillgångar	261 602 600	308 345 296	308 345 296
Summa	290 880 451	338 018 373	337 602 858
Försäkringstekniska avsättningar	-647 858	-647 858	-647 858
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-262 025 482	-308 768 178	-308 768 178
Övriga skulder	-29 215 187	-29 831 531	-29 831 531
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-1 480 301	-1 480 301	-1 480 301
Summa	-293 368 828	-340 727 868	-340 727 868

(Belopp tkr)

	Anskaffnings- värde 2006	Verkligt värde 2006	Bokfört värde 2006
Aktier och andelar	266 941	278 080	278 080
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	558 471	545 325	545 325
Övriga finansiella placeringstillgångar*	24 520 760	25 495 639	24 520 760
Fondförsäkringstillgångar	220 240 427	267 937 497	267 937 497
Summa	245 586 599	294 256 541	293 281 662
	Anskaffnings- värde 2006	Verkligt värde 2006	Bokfört värde 2006
Försäkringstekniska avsättningar	-533 892	-533 892	-533 892
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-220 477 191	-268 174 260	-268 174 260
Övriga skulder	-26 048 472	-26 419 347	-26 419 347
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-1 110 399	-1 110 399	-1 110 399
Summa	-248 169 954	-296 237 898	-296 237 898

* Övriga finansiella placeringstillgångar redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

För varje obligation har en jämförelse gjorts mellan nominellt och verkligt värde:

- Skillnaden mellan nominellt och bokfört värde för innehav där det bokförda värdet översteg det nominella var 1 740 (1 572) mnkr per den 31 december 2007.
- Skillnaden mellan bokfört och nominellt värde där det bokförda värdet understeg det nominella var 0 (0) mnkr per den 31 december 2007.

	2007	2006
Not 28 Övriga fordringar		
Ej likviderade affärer med värdepapper	670 214	293 346
Mervärdesskattefordran	3 697	3 592
Övrigt*)	8 269	1 904
Utgående balans	682 180	298 842
* Avsättning för osäkra fordringar		
Avsättning vid årets början	1 578	1 922
Reservering under året	227	119
Återvunnen reservering	-192	-455
Konstaterade förluster	-13	-8
Avsättningar vid årets slut	1 600	1 578
Not 29 Materiella tillgångar		
Inventarier och övriga anläggningar		
Anskaffningsvärde		
Ingående balans	68 973	67 034
Årets inköp	3 007	2 330
Årets försäljning och utrangering	-2 212	-391
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-62 078	-57 145
Årets försäljning och utrangering	2 212	391
Årets avskrivningar	-5 358	-5 324
	-65 224	-62 078
Summa bokfört värde inventarier och övriga anläggningar	4 544	6 895
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde		
Ingående balans	51 441	51 441
Årets inköp	-	-
Årets försäljning och utrangering	-	-
	51 441	51 441
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-48 677	-45 730
Årets försäljning och utrangering	-	-
Årets avskrivningar	-1 679	-2 947
	-50 356	-48 677
Summa bokfört värde förbättringsutgift på annans fastighet	1 084	2 764
Planenligt restvärde materiella anläggningstillgångar	5 628	9 659

(Belopp i tkr)

	2007	2006
Not 30 Kassa och bank		
Bank	1 754 559	1 442 439
Utgående balans	1 754 559	1 442 439
Not 31 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Upplupna ränteintäkter	10 742	2 233
Upplupna återförda förvaltningsavgifter	387 382	298 125
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8 380	8 049
Utgående balans	406 504	308 407
Not 32 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risken		
Avsättning	308 345 296	267 937 497
Avsättning ännu ej placerad i fondandelar	422 882	236 763
Utgående balans	308 768 178	268 174 260
Ingående avsättning	268 174 260	192 398 553
Årets förändring	40 593 918	75 775 707
Utgående balans	308 768 178	268 174 260
Not 33 Skulder		
Övriga skulder		
Skulder avseende ej fastställda avgiftsmedel	26 313 333	24 520 358
Ej likviderade affärer med värdepapper	356 878	208 129
Leverantörsskulder	21 180	14 532
Utnyttjade krediter, Riksgälden	3 133 111	1 672 710
Övriga skulder	7 029	3 618
Utgående balans	29 831 531	26 419 347
Not 34 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna räntekostnader	14 349	12 035
Återförda förvaltningsavgifter att fördela	1 480 301	1 110 399
Övriga upplupna kostnader	14 240	12 849
Utgående balans	1 508 890	1 135 283
Not 35 Registerförda tillgångar		
Fondförsäkringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk		
Andelar i fonder	308 345 296	267 937 497
Tillgångar avseende garanterade åtaganden för traditionell livförsäkring		
Andelar i fonder	1 285 850	738 261
Bankmedel	2 137	230
	309 633 283	268 675 988

(Belopp i tkr)

Not 36 Kortfristiga och långfristiga tillgångar och skulder

Tillgångar	Omsättnings- tillgångar	2007	Summa
		Anläggnings- tillgångar	
Andra immateriella tillgångar		56 774	56 774
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	480 534		480 534
Obligationer och andra räntebärande papper	960 627		960 627
Övriga finansiella placeringstillgångar	15 407 342	12 409 059	27 816 401
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	308 345 296		308 345 296
Övriga fordringar	682 180		682 180
Materiella tillgångar		5 628	5 628
Kassa och bank	1 754 559		1 754 559
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	406 504		406 504
Summa tillgångar	328 037 042	12 471 461	340 508 503
Skulder	Kortfristiga skulder	2007	Summa
		Långfristiga skulder	
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		1 100 323	1 100 323
Oreglerade skador	42		42
Övriga försäkringstekniska avsättningar		647 816	647 816
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka placeringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden		308 768 178	308 768 178
Övriga skulder	2 918 198	26 913 333	29 831 531
Övriga upplupna och förutbetalda intäkter	1 508 890		1 508 890
Summa skulder	4 427 130	337 429 650	341 856 780
Tillgångar	Omsättnings- tillgångar	2006	Summa
		Anläggnings- tillgångar	
Andra immateriella tillgångar		61 985	61 985
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	278 080		278 080
Obligationer och andra räntebärande papper	545 325		545 325
Övriga finansiella placeringstillgångar	7 652 226	16 868 534	24 520 760
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	267 937 497		267 937 497
Övriga fordringar	298 842		298 842
Materiella tillgångar		9 659	9 659
Kassa och bank	1 442 439		1 442 439
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	308 408		308 408
Summa tillgångar	278 402 395	16 940 178	295 402 995
Skulder	Kortfristiga skulder	2006	Summa
		Långfristiga skulder	
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning		704 986	704 986
Oreglerade skador	249		249
Övriga försäkringstekniska avsättningar		533 643	533 643
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka placeringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden		268 174 260	268 174 260
Övriga skulder	1 407 193	25 012 154	26 419 347
Övriga upplupna och förutbetalda intäkter	1 135 283		1 135 283
Summa skulder	2 542 725	294 425 043	296 967 768

Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och finansiella skulder 2007

Finansiella tillgångar	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav till förfall	Lånefordringar och kundfordringar	Icke finansiella tillgångar	Summa
Andra immateriella tillgångar				56 774	56 774
Aktier och andelar*	480 534				480 534
Obligationer och andra räntebärande papper*	960 627				960 627
Övriga finansiella placeringstillgångar		18 196 779	9 619 622		27 816 401
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	308 345 296				308 345 296
Övriga fordringar			682 180		682 180
Materiella tillgångar				5 628	5 628
Kassa och bank			1 754 559		1 754 559
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			387 382	19 122	406 504
Summa tillgångar	309 786 457	18 196 779	12 443 743	81 524	340 508 503

* varav för handelsändamål 155 311 tkr

Finansiella skulder	Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Icke finansiella skulder	Summa
Försäkringstekniska avsättningar		-647 858	-1 100 323	-1 748 181
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	-308 768 178			-308 768 178
Övriga skulder		-29 831 531		-29 831 531
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		-1 480 301	-28 589	-1 508 890
Summa skulder	-308 768 178	-31 959 690	-1 128 912	-341 856 780

Klassificering av finansiella tillgångar och finansiella skulder 2006

Finansiella tillgångar	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav till förfall	Lånefordringar och kundfordringar	Icke finansiella tillgångar	Summa
Andra immateriella tillgångar				61 985	61 985
Aktier och andelar*	278 080				278 080
Obligationer och andra räntebärande papper*	545 325				545 325
Övriga finansiella placeringstillgångar		17 902 968	6 617 792		24 520 760
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	267 937 497				267 937 497
Övriga fordringar			298 842		298 842
Materiella tillgångar				9 659	9 659
Kassa och bank			1 442 439		1 442 439
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			298 125	10 282	308 407
Summa tillgångar	268 760 902	17 902 968	8 657 198	81 926	295 402 994

* varav för handelsändamål 85 143 tkr

Finansiella skulder	Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Icke finansiella skulder	Summa
Försäkringstekniska avsättningar		-533 892	-704 986	-1 238 878
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	-268 174 260			-268 174 260
Övriga skulder		-26 419 347		-26 419 347
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		-1 110 399	-24 884	-1 135 283
Summa skulder	-268 174 260	-28 063 638	-729 870	-296 967 768

Not 38 Löptidsanalys tillgångar och skulder 2007 och 2006

Löptidsanalys 2007

(efter balansdagen)

Finansiella tillgångar	<1 månad	1–3 mån	3 mån–1 år	1 år–5 år	>5 år	Summa
Obligationer och andra räntebärande papper			5 787 720	5 296 176	7 112 883	18 196 779
Övriga finansiella placeringstillgångar			9 619 622			9 619 622
Övriga fordringar	679 355	1 436	1 389			682 180
Kassa och bank	1 754 559					1 754 559
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	387 382					387 382
Summa	2 821 296	1 436	15 408 731	5 296 176	7 112 883	30 640 522
Finansiella skulder	<1 månad	1–3 mån	3 mån–1 år	1 år–5 år	>5 år	Summa
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-42		-647 816			-647 858
Pågående fondhandel	-422 882					-422 882
Övriga skulder						
– Skulder till pensionssparare, ej fastställda avgiftsmedel				-26 313 333		-26 313 333
– Lån, Riksgälden	-2 483 111		-50 000	-550 000	-50 000	-3 133 111
– Leverantörsskulder	-20 813	-367				-21 180
– Ej likviderade affärer	-356 878					-356 878
– Återförda förvaltningsavgifter			-1 480 301			-1 480 301
– Övrigt	-7 029					-7 029
Delsumma övriga skulder	-2 867 831	-367	-1 530 301	-26 863 333	-50 000	-31 311 832
Summa	-3 290 755	-367	-2 178 117	-26 863 333	-50 000	-32 382 572

Löptidsanalys 2006

(efter balansdagen)

Finansiella tillgångar	<1 månad	1–3 mån	3 mån–1 år	1 år–5 år	>5 år	Summa
Obligationer och andra räntebärande papper			1 034 434	8 969 907	7 898 627	17 902 968
Övriga finansiella placeringstillgångar			6 617 792			6 617 792
Övriga fordringar	298 727	86	26	3		298 842
Kassa och bank	1 442 439					1 442 439
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	298 125					298 125
Summa	2 039 291	86	7 652 252	8 969 910	7 898 627	26 560 166
Finansiella skulder	<1 månad	1–3 mån	3 mån–1 år	1 år–5 år	>5 år	Summa
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-249		-533 643			-533 892
Pågående fondhandel	-236 763					-236 763
Övriga skulder						
– Skulder till pensionssparare, ej fastställda avgiftsmedel				-24 520 359		-24 520 359
– Lån, Riksgälden	-1 022 710	-50 000	-100 000	-400 000	-100 000	-1 672 710
– Leverantörsskulder	-13 279	-1 187	-66			-14 532
– Ej likviderade affärer	-208 129					-208 129
– Återförda förvaltningsavgifter			-1 110 399			-1 110 399
– Övrigt	-3 617					-3 617
Delsumma övriga skulder	-1 247 735	-51 187	-1 210 465	-24 920 359	-100 000	-27 529 746
Summa	-1 484 747	-51 187	-1 744 108	-24 920 359	-100 000	-28 300 401

Årsredovisningen har fastställts av Premiépensionsmyndighetens styrelse den 19 februari 2008.

Thomas Franzén
Ordförande

Marie Rudberg
Vice ordförande

Hans-Eric Holmqvist

Gerhard Larsson

Astri Muren

Monica Rodrigo

Monica Sundström

Håkan Tidlund

Johan Hellman
*Vikarierande
generaldirektör*

Styrelsen⁴³

Namn	Ledamot perioden	Andra råds- och styrelseuppdrag
<i>Ordförande</i>		
Thomas Franzén	070101–071231	Ordförande i arbetsförmedlingen
<i>Vice ordförande</i>		
Per-Olof Svensson	070101–070630	Belastningsskadecentrum vid högskolan Gävle Swedbank i Hälsingland Riksgäldskontoret
<i>Vice ordförande</i>		
Marie Rudberg	070701–071231	Fora AB Försäkringsinformation AB
<i>Övriga ledamöter</i>		
Astri Muren	070101–071231	-
Åke Pettersson	070101–070630	Götaverken Miljö AB Riksarkivet Sjätte AP-fonden
Monica Rodrigo	070101–071231	Suppleant för ordföranden i styrelsen för sparbankernas försäkringskassa
Marie Rudberg	070101–070630	Se ovan – nu vice ordförande
Monica Sundström	070101–071231	Svenska Turistföreningen STF AB (vice ordf.) Stiftelsen Rödakorshemmet (ordf.) ERTICO s.c., (ordf.) Autobalance Svenska AB Swedbank AB Lokal bank Stockholm Syd Samarbetskommittén för det statliga avtalsområdet (vice ordf.)
Håkan Tidlund	070101–071231	Första AP-fonden (vice ordf.) Malmbergs Elektriska AB (ordf.) Svenska Filminstitutet (ordf.) Teracom AB (ordf.)
Gerhard Larsson	070701–071231	Handu AB (ordf.) Mellersta Norrlands strukturfondspartnerskap (ordf.) Bottenhavens Vattendelegation (ordf.) Ledamot av styrelsen för Center for advanced studies in leadership
Hans-Eric Holmqvist	070701–071231	Nämnden i valmyndigheten (vice ordf.)
Personalföreträdare⁴⁴		
Helena Blomqvist, ST	070101–071231	-
Anders Verneholt, SACO-S	070101–070207	-
Jonas Aronsson, SACO-S	070207–071231	-

⁴³ Ersättningar och förmåner till styrelse och ledande befattningshavare redovisas i not 15.

⁴⁴ Enligt personalföreträdarförordningen (1987:1101).

Premiepensionsmyndigheten

Premiepensionsmyndigheten, Box 1605, 111 86 Stockholm, telefon 08-406 50 00, www.ppm.nu